

Amendementen en preadviezen op de resolutie **Verdeeld verleden, gedeelde toekomst**

Ten geleide *(niet ter besluitvorming)*

De toekomst van ons integratiebeleid heeft de gemoederen in de partij behoorlijk bezig gehouden sinds het verschijnen van de conceptversie “Verdeeld verleden, gedeelde toekomst”. Er is gesproken over de inhoud, de toon en over het “waarom” van de resolutie. Daarom deze ten geleide. Een verantwoording van het Partijbestuur over waarom zij het noodzakelijk vond een resolutie over integratie voor te leggen aan het Congres. Een verantwoording ook voor de gekozen invalshoek.

Het Partijbestuur trad in oktober 2007 aan met een stevige opdracht. Na de verkiezingsnederlaag van 2006 was een commissie in het leven geroepen om een analyse te maken van de achtergronden van die nederlaag. ‘De scherven opgeveegd’, zo luidde de titel van het rapport van deze commissie onder leiding van Ruud Vreeman. Vele scherven waren veroorzaakt door de gebrekkige organisatie van de verkiezingscampagne en onze vereniging, maar ook de inhoudelijke koers was onvoldoende uitgekristalliseerd. De koers van onze partij was niet voldoende krachtig, eenduidig, actueel en herkenbaar onder andere op het gebied van het integratievraagstuk, aldus de commissie.

Het was overigens niet voor het eerst dat die conclusie werd getrokken. Want hoewel de Partij van de Arbeid als partij van emancipatie en van verheffing van oudsher veel nieuwe Nederlanders in haar gelederen herbergt en tevens bestuurlijk verantwoordelijkheid neemt, heeft de partij de kans om een leidende positie in het debat in te nemen onvoldoende benut. En dat terwijl er juist behoefte was aan een herkenbaar sociaal democratisch geluid. Dat heeft veel te maken met het interne debat in onze partij. Een aanscherping van onze visie op integratie leidt onvermijdelijk tot een fel debat in onze gelederen. Immers, de Partij van de Arbeid verbindt van oudsher partijgenoten met verschillende levensbeschouwingen en geloofsovertuigingen, hoger opgeleiden en lager opgeleiden, vrijzinnig progressieven en sociaal bewogen leden met een behoudender inslag. Ook verbindt de Partij van de Arbeid verschillende belangen als voorvechter van zowel internationale solidariteit als van de nationaal georganiseerde solidariteit van onze verzorgingsstaat. Het is dus logisch dat in tijden van ingrijpende veranderingen, in tijden van grootscheepse migratie, globalisering en individualisering het debat scherp en heftig wordt gevoerd in de Partij van de Arbeid. Juist in de Partij van de Arbeid. Omdat het een debat is dat alleen kan ontbranden in een brede linkse volkspartij als de onze. De PvdA is de spiegel die Nederland zichzelf voorhoudt.

Hoe groter de noodzaak om bruggen te slaan, hoe groter de noodzaak van sociale cohesie, hoe heftiger het debat in partij en samenleving, zo lijkt het wel. Nadat onder meer Paul Scheffer

vanaf de tweede helft van de jaren negentig het integratievraagstuk op de politieke agenda plaatste, en nadat in 2001 het debat verder politiseerde brak het discours in alle hevigheid los. De aanslagen van 11 september 2001, de moord op Pim Fortuyn en de moord op Theo van Gogh brachten aan het licht hoe kwetsbaar het samenleven in Nederland was. Te veel oude Nederlanders en te veel nieuwe Nederlanders hadden met de rug naar elkaar toe geleefd. De schok van ‘9/11’ werd over de hele wereld en dus ook in Nederland, heftig gevoeld. En die schok wreekte zich hier onder meer in wantrouwen tussen oude en nieuwe Nederlanders. De veenbrand in de oude wijken -de nieuwe sociale kwestie, het integratievraagstuk- kreeg een hernieuwde urgentie.

Dat concludeerde ook de commissie onder leiding van Margreeth de Boer die in het rapport ‘De kaasstolp aan diggelen’ de voor de Partij van de Arbeid dramatisch verlopen verkiezingen van 2002 analyseerde. Integratie was een slijtzwam in de partij gebleken, aldus het rapport. De Partij van de Arbeid was er niet in geslaagd nieuwe Nederlanders en hen die hier al langer woonden tegelijkertijd op geloofwaardige wijze te vertegenwoordigen. Zij had het vraagstuk en ‘de opstand van de behoudende massa tegen de complexe, multiculturele samenleving’ onvoldoende onderkend’.

Dat moest dus anders. Onder het voorzitterschap van Ruud Koole en onder het politiek leiderschap van Wouter Bos werd in de periode daarna een organisatorische en inhoudelijke vernieuwingsagenda opgesteld.

Schelto Patijn werd voorzitter van een commissie die het integratiebeleid van onze partij tegen het licht ging houden. In 2004 bracht Patijn zijn bevindingen uit in ‘Integratie en immigratie: aan het werk!’ Het rapport werd in onze partij met instemming begroet. En terecht. Het rapport schetst de problemen en de uitdagingen waar oude en nieuwe Nederlanders samen voor staan. Het schetst de, overigens onverminderde, noodzaak van wederkerigheid en lotsverbondenheid die onontbeerlijk is voor het samenleven. En het rapport markeert nadrukkelijk het voortdurende belang van de strijd tegen discriminatie en racisme.

Toch vonden we, in navolging van de conclusies van de commissie Vreeman, dat het debat opnieuw gevoerd moest worden. Vijf jaar na Patijn is er behoefte aan verheldering van de positie van de PvdA.

Het CBS rapporteerde onlangs dat het met veel Nederlanders met een geschiedenis in een ander land goed gaat – gelukkig. Partijgenoten als Ahmed Aboutaleb, Nebahat Albayrak, Khadija Arib, Hamit Karakus, Fatima Elatik, Hannah Belliot en Ahmed Marcouch zijn daarvan aansprekende voorbeelden. Maar we zijn nog lang niet klaar. Omdat er sprake is van te veel wantrou-

wen en onbehagen. Omdat oververtegenwoordiging in criminaliteit, overlast, uitkeringen en schoolverlaten van sommige groepen nieuwe Nederlanders dat wantrouwen heeft vergroot. Omdat progressieve waarden als de gelijkheid van man en vrouw, van homo en hetero, van vrijheid van meningsuiting soms botsen met elementen van tradities, culturen en religies die nieuwkomers meebrengen. Omdat het vertrouwen in een gedeelde toekomst is geschaad door radicalisering en (de dreiging van) internationaal terrorisme aan de ene kant, en islamofobie en de heilloze weg naar verdeeldheid aan de andere kant. Een weg naar verdeeldheid die mede is ingeslagen door rechtse politici die er een handje van hebben grondrechten alleen voor zichzelf te verdedigen. Politici die onbegrensde vrijheid van meningsuiting voor zichzelf opeisen maar daarentegen niet het recht van anderen verdedigen om te geloven wat ze willen, om in gelijke gevallen gelijk behandeld te worden of om gevrijwaard te blijven van racisme, vreemdelingenhaat en discriminatie.

En we voeren het debat óók omdat de vraag hoe om te gaan met deze maatschappelijke realiteit in onze eigen gelederen niet zelden verdeeldheid oproept. Dat is het trotse lot van een echte volkspartij. En dan hebben we het niet alleen over hoe om te gaan met probleemjongeren, met islamitische scholen en met gescheiden inburgeringcursussen. Of over hoe we diversiteit op de werkvloer en dialoog in de samenleving bevorderen. Of over de vraag of alle mannen alle vrouwen een hand moeten geven. Nee, veel van het partijdebat is ook terug te voeren op de behoefte om in één adem steeds de twee kanten van de medaille te benoemen. En de voortdurende angst het een boven het andere te stellen. Hierdoor ontstaat een schijnbare tegenstelling in bewoording en balans die eigenlijk geen tegenstelling is – en die we ook niet moeten willen. Een tegenstelling over het benoemen van successen óf problemen. Een keuze tussen het benoemen van kansarmoede, segregatie, schooluitval, probleemjongeren óf het benoemen van succesvol ondernemerschap, de meerwaarde van diversiteit, de doorbraak van nieuwe Nederlanders in het hoger onderwijs, de politiek en het Nederlands elftal.

Het gaat ons nu nadrukkelijk om onze ambitie van een gedeelde toekomst, van eerlijke en gelijke kansen voor ieder kind. Solidariteit met hen die niet kunnen loopt spaak als we bestaande problemen niet onder ogen zien. Door te erkennen wat er goed gaat én wat er fout gaat. Omdat het tolereren en respecteren van een veelheid aan religies, culturen en levensstijlen alleen kan bestaan als we opkomen voor principes en waarden die ons dierbaar zijn.

Vandaar deze resolutie. Een resolutie die tot stand gekomen is door te luisteren naar de geluiden uit de afdelingen en naar de problemen waar onze lokale en landelijke bestuurders mee te maken hebben. Een resolutie die tot stand is gekomen door te luisteren naar die oude dame die al meer dan veertig jaar in een portiekflat in Amsterdam woont, en die zich verloren voelt in haar eigen buurt waar de gordijnen altijd gesloten zijn en waar de burens haar taal niet meer spreken. Een resolutie die tot stand is gekomen door te luisteren naar die Turks-Nederlandse advocate die zich vanzelfsprekend thuis voelde in Nederland totdat ze plots werd gezien als buitenlander die de taal niet beheerst

en haar kinderen niet goed opvoedt. Een resolutie die tot stand is gekomen dankzij al uw waardevolle amendementen en dankzij de scherpe bijdragen van al die partijleden op al die bijeenkomsten in het land.

In Verdeeld verleden, gedeelde toekomst doen we recht aan de successen én de problemen die integratie en het samenleven met zich meebrengen. En ja, het is waar dat we soms meer oog hebben voor problemen dan voor wat er allemaal wel goed gaat. Omdat dit inherent is aan politiek die oplossingen wil bieden voor bestaande problemen, aan politiek die lotsverbondenheid en sociale cohesie wil bewerkstelligen, aan politiek die solidariteit, emancipatie en verheffing hoog in het vaandel heeft staan. Onze politiek.

Namens het Partijbestuur,

Lilianne Ploumen,
Partijvoorzitter

Verdeeld verleden, gedeelde toekomst

1. Een veranderend Nederland in een veranderende wereld

De afgelopen decennia hebben veel nieuwe Nederlanders zich permanent gevestigd in ons land. Nederland is daarmee blijvend veranderd en zal ook in de toekomst blijven veranderen. In 2050 heeft een derde van onze inwoners hun geschiedenis in een ander land – zelf, via ouders of grootouders. In een stad als Amsterdam is dat nu al gewoon. Onze bevolking wordt mede daardoor steeds diverser. We verschillen steeds meer van elkaar, qua herkomst en afkomst maar ook qua levensstijl en gezinssamenstelling.

Amendementen

1. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Arnhem

gezinssamenstelling **wijzigen in**; maar we verschillen sowieso steeds meer van elkaar, niet alleen van herkomst en afkomst maar ook in levensstijl en al die verschillende samenlevingsvormen, die zich in Nederland hebben ontwikkeld in de laatste decennia.

Toelichting: Gezinssamenstelling heeft niets met allochtonen te maken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: invoegen nieuw hoofdstuk 1 'Dit is wat wij willen' en aanpassing eerste alinea tweede hoofdstuk (volgende hoofdstukken vernummeren):

1. Dit is wat wij willen

Dit is wat wij willen.

Een land waar iedereen zich thuis voelt, ongeacht waar zijn of haar wieg ooit stond.

Een land waar ieders talenten tot hun recht komen, waar geen glazen plafonds bestaan op basis van

achternaam, sekse, geloof of etnische achtergrond. Een land zonder vrees, waar in alle steden joden keppeltjes kunnen dragen, moslima's uit eigen vrije wil een hoofddoek kunnen dragen en homo's en lesbo's openlijk hand in hand over straat kunnen. Een land waar ieder binnen de grenzen van de wet vrij zijn mening mag geven, waar zowel religie als religiekritiek getolereerd wordt, waar verworven vrijheden compromisloos verdedigd worden, waar artiesten en cabaretiers zonder vrees hun grappen mogen maken en waar politici de grenzen van het debat mogen zoeken en zonder beveiliging door het leven kunnen.

Een land waar loyaliteit niet wordt afgemeten aan het aantal paspoorten dat iemand heeft maar aan de mate waarin iemand mee wil doen aan het bouwen van een gezamenlijke toekomst; een land waar we van alle burgers een positieve keuze voor Nederland vragen zonder dat dit hoeft te betekenen dat mensen hun eigen persoonlijke geschiedenis verloochenen.

Een land waar autochtoon en allochtoon niet vanuit een verdeeld verleden langs elkaar heen leven, wonen, sporten en werken maar vanuit kennis en begrip van elkaars achtergronden samen werken aan onverdeelde buurten en een gedeelde toekomst.

Maar vooral ook een land waar we niet meer spreken van allochtonen en autochtonen maar alleen nog maar van burgers. Burgers die trots zijn op hun land. Een land waar iedereen in gelijke gevallen gelijk behandeld wordt. Een land waar iedereen binnen de grenzen van de wet mag geloven wat hij of zij wil, mag zeggen wat hij of zij wil, mag zijn wie hij of zij wil zijn; met of zonder God. Een land waar we elkaar respecteren, waar we naar elkaar omkijken en waar we ons verbonden voelen met elkaar en onze gedeelde toekomst.

Een land waarvan alle burgers zeggen: "Dit is ons land. En samen zijn wij dit land."

Titel en eerste alinea hoofdstuk 2 vervangen door:

2. Een veranderend Nederland in een veranderende wereld

De afgelopen decennia hebben veel nieuwe Nederlanders zich hier permanent gevestigd. Dat is op zichzelf niets nieuws. Nederland is van oudsher een immigratieland. De Nederlandse geschiedenis wordt gekenmerkt door een voortdurende in- en uitstroom van mensen. Zij hebben ons land zoals het nu is samen vormgegeven. In de naoorlogse periode kwam er een versnelling in de verandering van onze bevolkingssamenstelling. Met de onafhankelijkheid van voormalige koloniën en later de ontstane vraag naar gastarbeiders in de zestiger en zeventiger jaren kwamen veel toekomstige nieuwe Nederlanders in ons land wonen. Nederland is daarmee blijvend veranderd en zal ook in de toekomst blijven veranderen. In 2050 heeft een derde

van onze inwoners hun geschiedenis in een ander land – zelf, via ouders of grootouders. In een stad als Amsterdam is dat nu al gewoon. Onze bevolking wordt mede daardoor steeds diverser. We verschillen steeds meer van elkaar, niet alleen qua herkomst en afkomst maar ook in levensstijl.

Toelichting 1: het Partijbestuur heeft gehoord de discussie op de landelijke bijeenkomsten en gezien de strekking van enkele ingediende amendementen en moties op de conceptresolutie besloten een eerste hoofdstuk toe te voegen waarin een wenkend perspectief wordt geschetst.

Toelichting 2: titel hoofdstuk 1. wordt 2 etc.

Amendement Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam/Arnhem gewijzigd overgenomen

2. Zutphen

Aalsmeer, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Groningen, Assen, Eindhoven, Rheden/Rozendaal, Utrecht

Wijzigen: 1e en 2e zin in de volgende tekst: 'De Nederlandse geschiedenis laat zich kenmerken door een voordurende in- en uittrek van individuen en bevolkingsgroepen. De Nederlandse samenleving ging, gaat en zal daardoor ook in de toekomst gepaard gaan met verandering.'

Toelichting: Dit is de ware aard van het beestje dat de Nederlandse samenleving genoemd wordt.

Nederland was, is en blijft een emigratie en immigratie land. Dat is wat Nederland kracht gaf, geeft en zal geven dat is wat Nederland bijzonder maakte, maakt en zal maken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-Amendement 'Dit is wat wij willen' en aanpassing alinea tweede hoofdstuk.

3. Zutphen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: Zin 5 in de volgende tekst: 'De Nederlandse bevolking is divers. We verschillen van elkaar, qua herkomst en afkomst, maar ook qua levensstijl.'

Toelichting: De Nederlandse bevolking is niet de laatste tijd steeds diverser geworden en we verschillen ook niet de laatste tijd steeds meer van elkaar. Denk alleen al aan de segregatie van de jaren '50. Zie ook toelichting bij amendement hiervoor.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-Amendement 'Dit is wat wij willen' en aanpassing alinea tweede hoofdstuk.

4. Amsterdam Slotervaart

Amsterdam Centrum, Harderwijk, Multi Etnisch Vrouwen netwerk, Leidschendam-Voorburg

Wijzigen: 2e zin: "Nederland is daarmee blijvend veranderd en zal ook in de toekomst blijven veranderen." **wordt** "Nederland is hierdoor blijvend veranderd, zoals het ook een paar maal eerder is ver-

anderd door immigratiegolven (zonder massale instroom van buitenlanders was de 17e eeuw nooit een Gouden Eeuw geworden) en ook in de toekomst zal blijven veranderen."

Toelichting: migratie is niet nieuw, en heeft ook positieve kanten. Dat moet vermeld in de resolutie, en door dat meteen aan het begin van het stuk te doen wordt meteen de juiste toon gezet.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-Amendement 'Dit is wat wij willen' en aanpassing alinea tweede hoofdstuk;

5. Arnhem

Wijzigen: (blz. 1 alinea 3) Migranten en hun kinderen vallen vaker uit op school....

Vervang migranten door nieuwe Nederlanders.

Toelichting: Consequent één acceptabel woord hanteren lijkt ons zeer gewenst.

PREADVIES: OVERNEMEN

Het partijbestuur heeft besloten een terugkerende terminologie te willen hanteren. Nieuwe Nederlanders staat hierbij voor migranten, hun kinderen en kleinkinderen. Daar waar de tekst spreekt over Nederlanders hebben we het over iedereen die zijn of haar toekomst in Nederland wil vormgeven. We hanteren daarmee niet altijd de juiste juridische termen uit het oogpunt een leesbare tekst te willen scheppen.

6. Amsterdam Osdorp

Wijzigen: kop: gedeelde toekomst wordt één toekomst

Toelichting: Toelichting (geldt voor het hele stuk. In het concept wordt teveel uitgegaan van Nederlander versus niet Nederlander. In achterstandsbuurten zijn wel es waar mensen met een kleurtje oververtegenwoordigd, maar ook blanken ("de tokkies") hebben dezelfde problemen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de tekst van de resolutie beoogt nu juist niet in termen van wij en zij te spreken.

Met termen als 'een gedeelde toekomst' en 'ons Nederland' staan we pal voor een inclusieve toekomst in plaats van een exclusieve. Wel is het Partijbestuur van mening dat de Partij van de Arbeid de ogen niet mag sluiten voor de vandaag de dag bestaande segregatie en het door velen – zowel oude als nieuwe Nederlanders – als niet gedeeld ervaren heden.

7. Eindhoven

Wijzigen: Titel: "Resolutie Integratie" wijzigen in "Resolutie Integratie in relatie tot Islam"

Toelichting: Deze resolutie spijst zich van begin tot eind toe op de integratie van Islamitische medelanders. Er wordt niet gesproken over de vele andere (al dan niet geïntegreerde) bevolkingsgroepen zoals Chinezen, Vietnamezen, Ghanezen, Bulgaren, Indiërs, Surinamers, Indonesiërs, Polen en Spanjaarden.

Ook wordt er nergens gesproken over de spanningen die andere geloofsovertuigingen zoals boeddhisme, hindoeïsme, confucianisme of het katholiecisme teweegbrengen.

Het gehele stuk richt zich op de integratie van slechts 1 bevolkingsgroep: Mensen met de Islamitische geloofsovertuiging. Een bijzonder eenzijdige resolutie dus die door de naam van het stuk totaal niet gedekt wordt. We kunnen daarom maar beter het beestje bij haar échte naam noemen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de tekst is niet slechts bedoeld voor integratiebeleid gericht op nieuwkomers met een Islamitische achtergrond. Er zijn diverse passages over bijvoorbeeld onderwijs, arbeid en sociale zekerheid en over arbeidsmigranten, huwelijksmigratie en asiëlvluchtelingen die een algemene strekking hebben.

8. Tilburg

Zutphen, Etten-Leur

Toevoegen: Na: "In een stad als Amsterdam is dat nu al gewoon" de zinnen: "Een aanlokkelijk perspectief, op het hoogtepunt van wat we later de Gouden Eeuw zouden gaan noemen was 50% van de bewoners van Amsterdam geboren buiten de grenzen van het huidige Nederland. Immigratie op grote schaal bracht welvaart op grote schaal."

Toelichting: Integratie is emancipatie, en emancipatie hoort een feest te zijn. Als dan de titel van de resolutie "gedeeld verleden" is, is het goed om ons te realiseren dat dat bij Nederland hoort.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-Amendement 'Dit is wat wij willen' en aanpassing alinea tweede hoofdstuk;

9. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Etten-Leur

Toevoegen: Migranten en hun kinderen, en generaties daarna hebben zelf ook weer bijgedragen aan het vormen van de geschiedenis van Nederland.

Toelichting: Geschiedenis is niet statisch en hoort niet in hokjes van het ene of het andere land geplaatst te worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-Amendement 'Dit is wat wij willen' en aanpassing alinea tweede hoofdstuk;

10. Den Haag

De Bilt

Toevoegen: als inleiding direct na 1. een veranderend Nederland in een veranderende wereld.

Inleiding

Door de eeuwen heen hebben honderd duizenden vreemdelingen in Nederland een nieuw vaderland gevonden. Zij hebben bijgedragen aan de welvaart en de culturele diversiteit van ons land. De Partij van de Arbeid wil deze Nederlanders bedanken

voor hun bijdrage aan onze samenleving en voor de door hen, op velerlei wijze, getoonde solidariteit met hun mede burgers.

Het doel van de resolutie 'Verdeeld verleden, gedeelde toekomst' is om de fundamenteën van onze rechtsstaat en het naleven van de (spel)regels te versterken opdat ook in de toekomst Nederland een gastvrije omgeving biedt voor diegenen die hun vaderland moeten verlaten en op zoek zijn naar een nieuw moederland. Het is een geweldige uitdaging om deze nieuwe Nederlanders gastvrij te ontvangen. Daarbij past een kritische evaluatie van het huidige beleid. Op basis van deze evaluatie zullen beleidsuitgangspunten moeten worden aangepast en zullen regels moeten worden bijgesteld.

Toelichting: Het merendeel van de vreemdelingen heeft moeiteloos een plaats gevonden binnen de Nederlandse samenleving en een positieve bijdrage heeft geleverd aan de welvaart van ons land. Het is van belang in een inleiding met name deze positieve invloed te benadrukken om te vermijden dat het integratie vraagstuk hoofdzakelijk als een probleem wordt gezien.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-Amendement 'Dit is wat wij willen' en aanpassing alinea tweede hoofdstuk;

Een dergelijke grote en relatief snelle verandering brengt successen en problemen met zich mee. Veel nieuwkomers en hun kinderen vinden prima de weg in het nieuwe thuisland. Jongeren maken probleemloos hun school af, stromen door naar een vervolgopleiding en vinden passend werk. Ze verwerven een eigen plek in de samenleving, maken eigen keuzes. Huwelijken zijn steeds vaker het resultaat van vrije partnerkeuze. Veel voetballers in het nationale elftal en aansprekende politici in stad en land hebben een achtergrond in een ander land dan Nederland.

Amendementen

11. Etten-Leur

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Zutphen, Groningen, Assen, Nierdorp, Harderwijk, Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: "Huwelijken zijn steeds vaker het resultaat van vrije partnerkeuze."

Toelichting: De afdeling Etten-Leur heeft er zeer grote moeite mee dat in de inleiding uitspraken zoals deze worden gedaan, zonder dat in de resolutietekst (a) precies wordt gedefinieerd wat de PvdA verstaat onder 'integratie' en 'integratievraagstuk' en (b) op wie, of op welke groepen burgers de resolutie zich precies richt.

Met de uitspraak "Huwelijken zijn steeds vaker het resultaat van vrije partnerkeuze." wordt gesuggereerd dat de resolutie zich richt op culturen waarin een vrije partnerkeuze (nog) niet gebruikelijk

is, zonder dat in de resolutie precies wordt benoemd om welke cultuur/culturen het gaat en hoe groot het probleem / de praktijk in Nederland is. Wij verzetten ons tegen deze (onuitgesproken en nergens onderbouwde) suggestie, die herhaaldelijk in de resolutie voorkomt, dat iedereen die de resolutie leest zelf natuurlijk wel weet over wie het hier gaat. Namelijk over mensen met een islamitische achtergrond.

Wij eisen van een PvdA-resolutie die de basis zal gaan vormen van het komend PvdA-programma en die moet beantwoorden aan onze traditionele waarden zoals gelijkheid en emancipatie een grotere zorgvuldigheid jegens mede-Nederlanders. Zie ook onze motie II, waarin we dit punt en andere punten zo zorgvuldig mogelijk en na uitgebreid overleg hebben uitgewerkt en die zich richt op o.i. ontoelaatbare onzorgvuldigheden in de aan het congres voorgelegde resolutie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Uithuwelijking is een bestaand probleem dat voorkomt onder andere onder nieuwe Nederlanders met een islamitische achtergrond maar ook in bijvoorbeeld de Roma-gemeenschap.

12. Zutphen

Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Harderwijk, Rheden/Rozendaal, Culemborg

Wijzigen: In zin 2: 'het nieuwe thuisland' wordt 'Nederland'.

Toelichting: Thuisland kan echt niet. Het woord thuisland wordt overal ter wereld, ook in Nederland, geassocieerd met het apartheidsregime in Zuid Afrika. En dat kan de bedoeling niet zijn.

PREADVIES: OVERNEMEN

13. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Tilburg, Zutphen, Culemborg, Etten-Leur, Groningen, Houten, Assen, Nierdorp, Arnhem, Utrecht

Toevoegen: achter 2e alinea na 'Nederland': Diversiteit van culturen en achtergronden hebben we zo ook leren kennen als een kracht als een motor voor vernieuwing en ontwikkeling. De Nederlandse ondernemersgeest die volgens velen is verdwenen krijgt nu weer een nieuwe impuls door vele ondernemende nieuwe Nederlanders die met een enorm doorzettingsvermogen, creativiteit en mentale veerkracht innovatieve concepten, producten en diensten op de Nederlandse markt brengen. Via deze nieuwe Nederlanders wordt ook ons internationale netwerk, met name op het zo belangrijke locale nivo, enorm uitgebreid en kansrijk. Ook het gevoel voor smaak, stijl, design en muziek is als gevolg van deze nieuwe impulsen in Nederland sterker ontwikkeld. De komst van andere, minder individualistische, culturen versterkt bovendien ook normen en waarden die in Nederland waren verzwakt. Bijvoorbeeld de waar-

de die toegekend wordt aan het familieverband, het gezamenlijke beleven en ontmoeten, vriendschap, respect voor ouderen en het belang van gemeenschapszin zijn een welkome externe impuls aan een samenleving die voor velen Nederlanders te sterk is geïndividualiseerd, gematerialiseerd en vereenzaamd.

Door de dynamiek met andere culturen leren we niet alleen de kracht van andere culturen kennen maar vindt er ook een herwaardering plaats van de sterke elementen in de eigen oorspronkelijke cultuur. De kracht van diversiteit vormt in deze opzichten een grote kans voor verandering en vooruitgang van de Nederlandse samenleving.

Toelichting: De resolutietekst gaat te zeer voorbij aan de positieve ontwikkelingen bij migratie en integratie. Derhalve wordt voorgesteld een positievere tekst in het inleidend gedeelte op te nemen. De resolutie mist heldere definities van begrippen nieuwkomers en gevestigden. Er ontbreekt cijfermatige onderbouwing in welke mate integratie problematisch is en in welke mate zeker niet. Er komen storende generalisaties voor en er wordt problematisch gedrag gelinkt aan etniciteit. Dit heeft voor geïntegreerde personen met een gelijke etnische achtergrond een negatieve en ontmoedigende uitwerking. Het op deze wijze labelen van bevolkingsgroepen lokt zondebokwerking, slachtoffergedrag, discriminatie en sociale uitsluiting uit. De tekst van de resolutie dient hierop te worden herzien.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Tweede zin wordt:

“ Jongeren draaien gewoon mee op school, stromen door naar een vervolgopleiding en vinden passend werk.” En na de 2e alinea invoegen: “De toegenomen diversiteit heeft een impuls gegeven aan ondernemerschap en terugkerende gemeenschapszin in een samenleving die de afgelopen decennia meer en meer individualiseerde. “

Maar er is ook het nodige dat niet goed gaat. Migrant en hun kinderen vallen vaker uit op school dan oorspronkelijke Nederlanders, ze zijn vaker werkloos, afhankelijk van een uitkering en slachtoffer van geweld achter de voordeur. Sommige groepen zijn vaker betrokken bij criminaliteit en overlast. Verworvenheden als de gelijkheid van man en vrouw en van homo en hetero worden niet door alle nieuwe Nederlanders gedeeld.

Amendementen

14. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Arnhem

Toevoegen: 3e alinea evenmin trouwens door alle allochtone Nederlanders.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wordt: “Maar er is ook

het nodige dat niet goed gaat. Nieuwe Nederlanders en hun kinderen vallen vaker uit op school dan gemiddeld, ze zijn vaker werkloos, afhankelijk van een uitkering en slachtoffer van geweld achter de voordeur. Er is helaas ook sprake van oververtegenwoordiging in criminaliteit en overlast van bepaalde groepen. Ook worden verworvenheden als de gelijkheid van man en vrouw en van homo en hetero niet door alle nieuwe Nederlanders gedeeld – zoals dat overigens ook geldt voor sommige oorspronkelijke Nederlanders.”

15. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Schrappen: dan oorspronkelijke Nederlanders

Toelichting: Het gaat erom dat het probleem benoemd wordt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendement 14 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

16. Utrecht

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: Het woord “Migranten” wordt “Nieuwe Nederlanders” In het vervolg dit consequent.

PREADVIES: OVERNEMEN

Zie toelichting amendement 5 afdeling Arnhem.

17. Zutphen

Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Harderwijk

Wijzigen: Hele alinea na zin 1: De kerntaken van de overheid, waaronder: governance, onderwijs, zorg, wijkontwikkeling en wonen, zijn onvoldoende bewaakt. Het gevolg daarvan is dat mensen meer dan bedoeld aan zichzelf zijn overgelaten. Dit heeft met name migranten, die een moeilijke weg af te leggen hebben, kwetsbaar gemaakt voor schooluitval en werkloosheid.

Toelichting: De verantwoordelijkheid van de overheid in de huidige ontwikkelingen moet juist hier aan bod komen. De overheid heeft de boel verzaakt, met name op het gebied van zorg, onderwijs, wonen en het uitvoeren van primaire taken in die wijken die nu achterstandswijken genoemd worden. Slachtoffers van geweld achter de voordeur bevinden zich in alle bevolkingsgroepen: rijk en arm, wit en zwart. Criminaliteit: hoe zit het hier met de hooligans, de mannen die homo's bedreigen, de witteboorden criminelen?

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: overbodig, komt elders aan bod.

Hoofdstuk 4 start met passage over het belang van een goed functionerende publieke sector voor het welslagen van integratie.

18. **Etten-Leur**
Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Assen
Wijzigen: De begrippen 'migranten', 'nieuwe Nederlanders', 'oorspronkelijke Nederlanders', en verderop 'allochtonen' consequent **vervangen door** 'oud-Nederlanders' en 'nieuw-Nederlanders'.
Toelichting: Niet alleen worden verschillende begrippen door elkaar heen gebruikt, ook – en dat is kwalijker – wordt nergens helder gedefinieerd op welke migranten of nieuwe Nederlanders de resolutie zich specifiek richt. Door de voorbeelden die verderop wel met name worden genoemd (Marokkaans-Nederlandse en Antilliaans-Nederlandse rotjochies, imams) wordt niettemin de suggestie gewekt dat het om specifieke 'probleemgroepen' gaat.
Wij eisen van een resolutie als deze, die onderlegger zal zijn voor het komende PvdA-beleid, een grotere zorgvuldigheid, met name in het definiëren van begrippen en de onderbouwing van in de resolutie genoemde problemen en hebben onze zorg over het ontbreken van die zorgvuldigheid verwoord in motie II.
PREADVIES: OVERNEMEN
Zie toelichting amendement 5 afdeling Arnhem.
19. **Groningen**
Multi Etnisch Vrouwenennetwerk, Etten-Leur, Leidschendam-Voorburg, De Bilt, Utrecht
Wijzigen: Verworvenheden als de gelijkheid van man en vrouw en van homo en hetero worden niet door alle nieuwe Nederlanders gedeeld.
wordt: Verworvenheden als de gelijkheid van man en vrouw en van homo en hetero worden niet door alle Nederlanders gedeeld.
Toelichting: Ook sommige oude Nederlanders delen niet alle verworvenheden van gelijkheid van vrouw & man, home & hetero. Denk aan de rechtsradicalen.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie PB-amendement 14 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam
20. **Amsterdam Osdorp**
Wijzigen: Migranten **wordt** Nederlanders met een lage sociale en economische status
Toelichting: De problemen gelden niet alleen voor nieuwe Nederlanders
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: migranten en hun kinderen kampen vaker dan het landelijk gemiddelde met deze problemen.
21. **Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam**
Utrecht, Zutphen, Etten-Leur, Groningen, Assen
Toevoegen: 3e alinea: evenmin trouwens door alle autochtone Nederlanders.
Toelichting: gelijkheid van man en vrouw en van homo en hetero is niet zo vanzelfsprekend voor alle Nederlanders!

PREADVIES: gewijzigd overnemen
Toelichting: zie PB-amendement 14 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

22. **Arnhem**
Toevoegen: ...gelijkheid van man en vrouw en van homo en hetero worden ook niet door alle nieuwe Nederlanders gedeeld
Toelichting: Het woord ook is toegevoegd omdat onder meer de SGP aanhang de gelijkheid man / vrouw en homo/hetero niet erkent.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie PB-amendement 14 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

In heel Europa worstelen samenlevingen met deze veranderingen. Die zijn niet typisch Nederlands, en ook niet typisch iets voor deze tijd. Of het nu gaat om de migratiestromen naar de Verenigde Staten uit het begin van de vorige eeuw of om de komst naar een land als Frankrijk van inwoners uit voormalige koloniën, integratie gaat niet vanzelf. Bouwen aan een gemeenschappelijke toekomst is lastig en gaat gepaard met gevoelens van verlies en onbehagen.

Amendementen

23. **Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam**
Zutphen, Etten-Leur, Assen, Tilburg
Toevoegen: 4e alinea, ...naast gevoelens van trots op de mogelijkheden die de Nederlandse samenleving biedt en nieuwsgierigheid naar andere culturen en de voor ons nieuwe en positieve elementen daarin.
Toelichting: positieve kanten niet vergeten, maar juist benadrukken
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: reeds opgenomen in PB amendement Preambule en aanhef hoofdstuk 2.

Die gevoelens van verlies en onbehagen kennen we ook in Nederland. Niet alleen bij bewoners van de volkswijken van onze steden, maar breed in de samenleving. Wijken gebouwd voor arbeiders en de middenklasse zijn migrantenwijken geworden. Bekende sociale patronen zijn verdwenen. Gedeelde omgangsvormen zijn niet langer vanzelfsprekend. De voortdurende instroom van nieuwe buurtbewoners vergt veel van bewoners en ook van de school, de huisarts en de wijkagent. Maar ook op plekken in ons land waar ogenschijnlijk niets is veranderd, ervaren mensen gevoelens van onbehagen. Hun land verandert, en ze voelen zich daar niet bij betrokken. Ze ervaren de veranderingen als opgedrongen – en dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je geboren en getogen bent, en dat jij, je ouders en hun ouders daarvoor, mee hebben opgebouwd.

Amendementen

24a. Amsterdam Slotervaart

Amsterdam Centrum, Multi Etnisch Vrouwennetwerk, Zutphen, Etten-Leur, Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: laatste zin en het gedeelte: ", en dat jij, je ouders en hun ouders daarvoor, mee hebben opgebouwd."

Toelichting: wekt de indruk alsof autochtonen een grotere claim op Nederland hebben wegens de inzet van hun voorouders. Goede daden overerven echter niet, en het klinkt benepen en ongestavrij tegenover nieuwkomers.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: in het PB-amendement 1 en de nieuwe aanhef van hoofdstuk 2 is de inzet van alle Nederlanders reeds verwoord. Daarnaast is het een vaststaand feit dat dergelijke gevoelens – reëel of niet – leven. Het Partijbestuur hecht eraan de heersende gevoelens te verwoorden.

24b. PB-Amendement

Laatste twee zinnen wijzigen in: "Nederland verandert, niet iedereen voelt zich daarbij betrokken. Sommige mensen ervaren de veranderingen als opgedrongen – en dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je geboren en getogen bent, en dat jij, je ouders en hun ouders daarvoor, mee hebben opgebouwd."

Toelichting: tekstuele aanpassing.

25. Etten-Leur

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Groningen, Assen, Arnhem, Tilburg, Leidschendam-Voorburg

Wijzigen: "Die gevoelens van verlies en onbehagen kennen we ook in Nederland." wordt "Die gevoelens van verlies en onbehagen bestaan ook in Nederland."

Toelichting: Met 'wij' wordt hier, gelet op de rest van deze alinea, kennelijk de 'oorspronkelijke Nederlanders' bedoeld. Idem voor 'mensen die gevoelens van onbehagen ervaren', 'ze'. Deze woordkeus zet 'wij' (oud-Nederlanders) in één grote beweging tegenover 'zij' (nieuw-Nederlanders) en gaat daarmee volledig voorbij aan het feit dat ook goed geïntegreerde 'nieuwe Nederlanders' (hoelang blijven we ze zo noemen) behoorlijk last hebben of kunnen hebben van allerhande merken rotjochies (vergeet ook die van eigen teelt niet) et cetera.

Wij vinden dat door hier het 'wij' en 'ons' tegenover 'zij' en 'hun' te zetten het over-één-kam-scherp wordt aangezet en dat daardoor impliciet ontkend wordt dat de door de PvdA gewenste integratie op vele plaatsen in het land allang gerealiseerd is. Feitelijk zou de hele resolutie hierop moeten worden herschreven. Wij hebben dat verzoek verwoord in onze motie.

PREADVIES: OVERNEMEN

26. Amsterdam Osdorp

Wijzigen: Migrantenwijken wordt probleemwijken

Toelichting: Het gaat niet alleen om migranten

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: migrantenwijken zegt iets over segregatie. Niet over al dan niet hier voorkomende problemen.

Amendementen 27 t/m 32 vindt u in de lijst niet opgevoerde amendementen

33. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: Die gevoelens van verlies en onbehagen kennen we ook in Nederland. Niet alleen bij bewoners van de volkswijken van onze steden, maar breed in de samenleving. Wijken gebouwd voor arbeiders en de middenklasse zijn migrantenwijken geworden. Veel migranten zijn immers ook als arbeiders het land binnengekomen. Bekende sociale patronen zijn verdwenen. Gedeelde omgangsvormen zijn niet langer vanzelfsprekend. De voortdurende instroom van nieuwe buurtbewoners vergt veel van bewoners en ook van de school, de huisarts en de wijkagent. Maar ook op plekken in ons land waar ogenschijnlijk niets is veranderd, ervaren mensen gevoelens van onbehagen. Hun land verandert, en ze voelen zich daar niet bij betrokken. Ze ervaren de veranderingen als opgedrongen – en dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je geboren en getogen bent, als oorspronkelijke bewoner of als nakomeling van migranten, en dat jij, je ouders en hun ouders daarvoor, mee hebben opgebouwd.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toevoegen na de derde zin: "Veel nieuwe Nederlanders zijn immers ook als arbeiders het land binnengekomen."

Ook veel nieuwkomers ervaren verlies en onbehagen. Het verlaten van je moederland, ook al is dat een eigen keuze, heeft grote gevolgen. Die worden vaak onderschat. Weggaan gaat gepaard met heimwee naar een vertrouwd verleden. Het is niet eenvoudig om een nieuw thuis in Nederland te vinden. De taal is moeilijk en contacten met mensen die hier altijd al woonden zijn vaak beperkt. Veel nieuwkomers vinden weinig houvast in de samenleving. Daarom grijpen ze terug op oude en vertrouwde tradities en gewoonten, die ze ook hun kinderen proberen bij te brengen. Vaak doen ze dat uit angst hun kinderen kwijt te raken aan een land met een cultuur die ze zelf niet begrijpen. Ze hebben het gevoel er nooit helemaal bij te horen, terwijl de volgende generatie al volop deel uitmaakt van die nieuwe cultuur.

Amendementen

34. Zutphen

Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Tilburg, Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Schrappen: Zin 8 en 9.

Toelichting: Mensen grijpen niet terug op tradities en gewoonten omdat ze geen houvast hebben.

Mensen nemen tradities en gewoonten altijd met zich mee. Tradities en gewoonten maken een fundamenteel onderdeel uit van het wezen van mensen, van hun identiteit. Die identiteit, die geschiedenis wordt doorgegeven. Dat is geen angst: dat is de mens. Een mens zonder geschiedenis is als een schaap op het asfalt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *natuurlijk behouden mensen tradities en maakt herkomst een deel uit van de identiteit. Dat neemt echter niet weg dat als mensen onvoldoende grip hebben op hun nieuwe leven en omgeving ze geneigd zijn zich terug te trekken op het bekende in plaats van het nieuwe zich eveneens eigen te maken.*

35. Rotterdam

Eindhoven, Zutphen, Etten-Leur

Wijzigen: “Ze hebben het gevoel er nooit helemaal bij te horen, terwijl de volgende generatie al volop deel uitmaakt van die nieuwe cultuur.” **wordt** Ze hebben het gevoel er nooit helemaal bij te horen, terwijl de volgende generatie in sommige gevallen al volop deel uitmaakt van die nieuwe cultuur.”

Toelichting: Het gevoel er nooit helemaal bij te horen geldt niet alleen voor de hier beschreven groep maar wordt breed gevoeld ook bij de tweede, derde generatie en zelfs bij hoogopgeleiden wordt dit gevoeld. In feite is het gevoel er niet bij te horen (wat je ook doet, hoe lang je er al bent) het gevoel van onbehagen vanuit het perspectief van de allochtonen. Dit gevoel wordt met name versterkt door het onderscheid autochtoon en allochtoon. De term ‘allochtoon’ benadrukt het gevoel dat je er niet bij hoort en sluit mensen uit. Vaak vraagt men zich af wanneer ze geen allochtoon meer zullen zijn. Of voorbeeld van de geslaagde allochtoon die zolang er sprake is van succes erbij hoort maar als hij de fout in gaat opeens weer de Marokkaan of Surinamer wordt. Ook de volgende generatie maakt niet volop deel uit van die nieuwe cultuur. Het opgroeien tussen twee culturen betekent niet dat je volop deel uit maakt van die nieuwe culturen. In arme stadswijken zijn er kinderen die opgroeien zonder in aanraking te komen met niet allochtone jongeren. Deze jongeren groeien op in een straatcultuur die een mix is van vele etnische culturen met een sausje Amerikaanse cultuur.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste zin wijzigen in: “Ook al hebben vele nieuwkomers meegewerkt aan de

opbouw van Nederland, nieuwe Nederlanders hebben vaak het gevoel er nooit helemaal bij te horen. En dat terwijl de volgende generatie in veel gevallen al volop deel uitmaakt van die nieuwe cultuur.”

36. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: Ook veel nieuwkomers ervaren verlies en onbehagen. Het verlaten van je moederland, al dan niet uit eigen keuze, heeft grote gevolgen. Die worden vaak onderschat. Weggaan gaat gepaard met heimwee naar een vertrouwd verleden. Het is niet eenvoudig om een nieuw thuis in Nederland te vinden. De taal is moeilijk en contacten met mensen die hier altijd al woonden zijn vaak beperkt. Veel nieuwkomers vinden weinig houvast in de samenleving. Daarom houden ze vast aan hun eigen oude en vertrouwde tradities en gewoonten, die ze ook hun kinderen proberen bij te brengen. En staan minder open om nieuwe tradities en gewoonten van het nieuwe thuisland over te nemen. Vaak doen ze dat uit angst hun kinderen kwijt te raken aan een land met een cultuur die ze zelf niet begrijpen. Ze hebben het gevoel er nooit helemaal bij te horen, terwijl de volgende generatie al volop deel uitmaakt van die nieuwe cultuur.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Wijzigen na “samenleving.”: “Daarom grijpen ze terug op oude en vertrouwde tradities en gewoonten, die ze ook hun kinderen proberen bij te brengen. Vaak doen ze dat uit angst hun kinderen kwijt te raken aan een land met een cultuur die ze zelf niet begrijpen.” wijzigen in “Daarom houden mensen soms vast aan de eigen – oude en vertrouwde – tradities en gewoonten en staat men minder open om nieuwe tradities en gewoonten van het nieuwe land over te nemen. Vaak doen mensen dat uit angst hun kinderen kwijt te raken aan een land met een cultuur die ze zelf niet begrijpen.”

37. Zaanstad

Culemborg, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Zutphen, Tilburg

Toevoegen: Achter de laatste zin “ ...van die nieuwe cultuur”: “Daarom moeten we nieuwe Nederlanders de tijd en gelegenheid bieden om te participeren in de voor hen nieuwe samenleving.”

Toelichting: Integreren gaat niet van de ene dag op de andere, integreren is niet in korte tijd af te dwingen, integreren kost tijd, soms decennia.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *hier wordt werkelijk gesproken in termen van wij en zij; 'We' moeten 'hen'. Resolutie gaat uit van rechten en plichten die voor iedereen gelden. Emancipatie en verheffing komt daarnaast elders aan bod.*

Lange tijd hebben oorspronkelijke Nederlanders en nieuwe Nederlanders elkaar grotendeels vermeden. Integratie was een zaak van tolerantie en uiteindelijk zou het dan allemaal vanzelf wel goed komen. In de praktijk betekende die tolerantie vooral weggijken bij problemen. De gevoelens van verlies en onbehagen werden weggestopt.

Amendementen

38. Multi Etnisch Vrouwenennetwerk

Wijzigen: Lange tijd hebben oorspronkelijke Nederlanders en nieuwe Nederlanders langs elkaar heen geleefd.

PREADVIES: OVERNEMEN

39. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Etten-Leur, Zutphen

Toevoegen: 7e alinea: maar het betekende ook niet openstaan voor elkaars cultuur.

Toelichting: alles moet van twee kanten belicht worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste zin wijzigen in:
"Gevoelens van verlies en onbehagen werden weggestopt en men stond onvoldoende open voor elkaars cultuur."

40. Den Bosch

Zutphen, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen: na vermeden: En heeft de overheid verzuimd goede omstandigheden te creëren voor een goede integratie van de gastarbeiders.

Toelichting: Bij de komst van gastarbeiders is nooit nagedacht over taal etc. vanuit de veronderstelling dat zij terug zouden gaan. Daardoor kwam deze groep op een sociale achterstand.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Toevoegen na "... problemen":
"Ondanks de inzet van velen om zich met elkaar te verbinden, om vorm te geven aan het samenleven. Overheid, werkgevers en burgers onderling hebben verzuimd goede omstandigheden te creëren voor een goede integratie in een nieuw Nederland. Zo luidde in 2004 ook de conclusie van de parlementaire onderzoekscommissie-Blok naar de successen en het falen van het integratiebeleid."

En, eerlijk is eerlijk, die gevoelens werden ook niet erkend door de overheid en de politiek. Pas toen mensen die gevoelens uitschreeuwden werd er geluisterd – pas toen Pim Fortuyn ze verwoordde, kwam het conflict waar mensen elke dag mee te maken hadden, nadrukkelijk op de politieke agenda.

Amendementen

41. Zaanstad

Stadskanaal, Tilburg, Zutphen, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Groningen, Assen, Utrecht, Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: "Pim Fortuyn ze verwoordde".

Toelichting: Er zijn meer bijdragen geweest dan alleen die van Pim Fortuyn om dit item op de politieke agenda te krijgen. Geen meerwaarde.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: pas na inbreng Fortuyn daadwerkelijk op de politieke agenda beland.

42. De Jonge Socialisten

Assen, Eindhoven

Toevoegen: na eerste zin "En, eerlijk is ... en de politiek": 'Ook de Partij van de Arbeid steekt de hand in eigen boezem. Te vaak waren we niet bereid om open te staan voor de werkelijke problemen van oorspronkelijke bewoners in de buurten en wijken. Hun problemen werden te vaak gebagatelliseerd. Ook Nieuwe Nederlanders boden we lang niet altijd de gevraagde steun die nodig was om te integreren.'

Toelichting: Juist van de Partij van de Arbeid werd in de vermijdingsfase een voortrekkersrol verwacht. Omdat de hele samenleving samenkomt in een brede volkspartij als de onze. Dat wij, terwijl mensen het antwoord op hun problemen bij ons zochten, niet in staat zijn geweest op de juiste manier hier mee om te gaan, moeten wij erkennen. Juist door te erkennen dat wij op het gebied van integratie niet altijd de juiste keuzes hebben gemaakt, geven we aan dat de PvdA bereid is te leren en wél luistert naar de mensen. Het is een essentiële stap naar een nieuw vertrouwen in onze partij als koploper in het integratievraagstuk.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in: "En, eerlijk is eerlijk, die gevoelens werden ook niet voldoende erkend door de overheid en de politiek inclusief de Partij van de Arbeid. Lastige kwesties en de problemen van de multiculturele samenleving werden te vaak onbenoemd gelaten uit angst te discrimineren. Pas toen mensen die gevoelens uitschreeuwden werd er geluisterd. Pas toen Paul Scheffer, Pim Fortuyn en anderen – ieder op hun eigen wijze – de onvrede een stem gaven kwam het conflict waar veel mensen elke dag mee te maken hadden, nadrukkelijk op de politieke agenda. Dit alles werd versterkt door de schok van de aanslagen van 11 september. Een schok die zich wreekte in toenemend wantrouwen tussen oude en nieuwe Nederlanders."

43. Eindhoven

Toevoegen: na "En, eerlijk is eerlijk, die gevoelens werden ook niet erkend door de overheid en de politiek.":

Er was een sprake van een politieke correctheid waarbij de lastige kwesties en de nadelen van de multiculturele samenleving werden vermeden uit angst om te discrimineren. Vooral de positieve kanten van de multiculturele samenleving werden benoemd. De Partij van de Arbeid is er te lang vanuit gegaan dat alleen het creëren van werk voldoende was om de integratieproblemen aan te pakken.

Toelichting: De manier waarop de politiek is omgegaan met de integratie wordt te summier verwoord. De woorden "eerlijk is eerlijk" geven daar een indirecte gevoelsmatige wijze uiting aan. Het is beter om expliciet te maken wat er door de politiek destijds niet goed is opgepakt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Zie PB-amendement 42 JS.

De fase van het vermijden is nu definitief voorbij. Dat brengt conflicten met zich mee. Er is steeds minder geduld met Marokkaans-Nederlandse en Antilliaans-Nederlandse rotjochies die zich niet kunnen gedragen. En er kan geen sprake zijn van tolerantie tegenover haatzaaiende imams die, met een beroep op de vrijheid van godsdienst, zelf onverdraagzaamheid jegens andersdenkenden prediken.

Amendementen

44. Amsterdam Osdorp

Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: Marokkaans-Nederlandse en Antilliaans-Nederlandse

Toelichting: We moeten geen overlast van rotjochies accepteren. Voorbeeld: het Joop Woortmanplantsoen was door vandalisme goed in de vernieling geholpen. De Telegraaf wist al te melden dat het Marokkaantjes waren, maar het bleken gewoon witte rotjochies te zijn.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *deze passage verwoordt het gegeven dat er sprake is van afnemend geduld onder delen van de bevolking ten aanzien van overlast van specifieke groepen. Ook dat willen we benoemen.*

45. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur, Assen, Groningen, Harderwijk

Wijzigen: tweede regel. Marokkaans-Nederlandse en Antilliaanse rotjochies **wijzigen in** ...jongeren die zich agressief, crimineel gedragen, de openbare ruimte onveilig maken en zich bezighouden met vandalisme.

Toelichting: De linking aan etniciteit heeft een discriminerende, veroordelende, en ontmoedigende werking op anderen met gelijke etniciteit die zich hier niet schuldig aan maken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *We benoemen specifieke problemen*

met Marokkaans-Nederlandse en Antilliaanse-Nederlandse jongens waar steeds minder geduld mee is.

46. Zutphen

Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Assen, Groningen, Utrecht

Wijzigen: Zin 4 het woord imams wordt 'haatzaaiende predikers van welke godsdienstige stroming dan ook'. Daarna de zin vervolgen zoals die er staat.

Toelichting: Een dominee in Staphorst, of een voorganger in een of andere andere fundamentealistische kerk of godsdienst, zegt ook geen aardige dingen over anderen en doet dat ook met het beroep op de vrijheid van godsdienst.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: *zie amendement 48 afdeling Amsterdam Osdorp.*

47. Arnhem

Wijzigen: minder geduld met Marokkaans-Nederlandse en Antilliaans-Nederlandse rotjochies **wijzigen in** Onmaatschappelijk gedrag wordt van niemand getolereerd.

Toelichting: Rotjochies en afkomst is onnodig stigmatiserend.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *deze passage verwoordt het gegeven dat er sprake is van afnemend geduld onder delen van de bevolking.*

48. Amsterdam Osdorp

Etten-Leur, Tilburg, Utrecht

Wijzigen: Laatste zin **wijzigen in** discriminatie en haatzaaiing moeten we van niemand accepteren.

Toelichting: niet alleen de haatzaaiende imams, maar ook Wilders cs.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste zin vervangen door:

"Ook is er steeds minder tolerantie tegenover haatzaaiende geestelijken die met een beroep op de vrijheid van godsdienst, zelf onverdraagzaamheid jegens andersdenkenden prediken. Hetzelfde geldt voor opiniemakers en politici die onbegrensde vrijheid van meningsuiting voor zichzelf opeisen maar daarentegen niet het recht van anderen verdedigen om te geloven wat ze willen, om in gelijke gevallen gelijk behandeld te worden of om gevrijwaard te blijven van racisme, vreemdelingenhaat en discriminatie. Soms ook slaat het debat door als reactie op een teveel aan onverschilligheid en ontkenning in het recente verleden.

Wantrouwen en achterdocht slijten in, ook in onze partij. Wie wijst op problemen bij haperende integratie moet zich verdedigen tegen de beschuldiging rechtspopulist of racist te zijn. Wie aandacht vraagt voor de kracht van diversiteit krijgt al snel het verwijt naïef te zijn en problemen niet te durven benoemen. Maar de grootste tragedie van het

debat van de afgelopen jaren is dat het bondgenootschap van al die mensen, waar hun wieg ook heeft gestaan, die mee willen bouwen aan een gedeelde toekomst verzwakt dreigt te raken.”

Nu het debat, het conflict, zo scherp wordt aangezet, hebben veel migranten en kinderen van migranten die hier al jaren wonen, de indruk dat ze meer dan ooit worden afgerekend op hun achternaam, huidskleur, afkomst of geloof. Hoe kun je je nog langer Nederlander voelen als anderen je steeds als allochtoon zien? Of als potentiële potenrammer, vrouwenbesnijder of terrorist? Hoe kun je vertrouwen hebben in je toekomst als het uitmaakt of je solliciteert met een verzonnen Nederlandse achternaam of met je eigen achternaam? Van Nederlander word je weer allochtoon in eigen land. “Tot 2001 voelde ik me Nederlander maar nu wordt ik niet meer zo gezien. Terwijl ik niet ben veranderd wordt er wel anders naar mij gekeken”, is dan een pijnlijke constatering.

Amendementen

49. Houten

Stadskanaal

Wijzigen: "wordt ik" moet zijn "word ik"

PREADVIES: OVERNEMEN

50. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur, Harderwijk

Toevoegen: 9e alinea Nu het debat, het conflict zo scherp wordt aangezet... hierna **toevoegen:** en ont-aardt in stigmatiseren en generaliseren.

Wijzigen: wordt ik niet meer zo gezien **wordt** word ik

Toelichting: is sterker en dus duidelijker

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste zin wijzigen in: “Want nu het debat, het conflict door sommigen zo scherp wordt aangezet en soms ont-aardt in stigmatiseren en generaliseren, hebben veel nieuwe Nederlanders en kinderen van nieuwe Nederlanders die hier al jaren wonen, de indruk meer dan ooit afgerekend te worden op achternaam, huidskleur, afkomst of geloof.” **Toevoegen na laatste zin van deze alinea:** “Het land van je herkomst, of dat van je ouders, wordt door anderen allesbepalend voor je identiteit gemaakt. De vanzelfsprekendheid waarmee mensen hier thuis zijn wordt zo onte-recht op de proef gesteld. Het simpelweg leiden van je leven als volwaardig burger in je eigen land, lijkt dan ineens niet vanzelfsprekend meer.”

Al die verschillende gevoelens – van verlies, onbehagen en onrechtvaardigheid – komen bijeen in het integratievraagstuk. De uitdaging is duidelijk. Na de fases van vermijding en conflict hoort het te gaan om acceptatie. En acceptatie kan niet zonder perspectief.

Amendementen

51. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur

Toevoegen: 10e alinea, van verlies, onbehagen en onrechtvaardigheid **wijzigen in:** van verlies, onbehagen, onrechtvaardigheid, stigmatiseren en generaliseren

Toelichting: argumentatie: is sterker en duidelijker

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste zin wijzigen in: “Het is dus meer dan tijd voor een nieuw evenwicht. En dat vraagt een bijdrage van ons allemaal.

Emancipatie is geen pijnloos proces, en is dat ook nooit geweest. Maar het emancipatieproces is wel altijd inspirerend en succesvol gebleken. Juist daar heeft de sociaal democratie een traditie te verdedigen en juist daarom moeten wij dat nieuwe evenwicht nu verwoorden.”

Toelichting: kern van de passage is het verwoorden dat de gewenste emancipatie en het zoeken naar een nieuw evenwicht een bijdrage vraagt van allen en dat dat soms confrontatie en conflict veroorzaakt.

52. Eindhoven

Zutphen

Toevoegen: Aan einde alinea: “De verandering van Nederland naar een multiculturele samenleving is onomkeerbaar. Acceptatie betekent het benoemen, erkennen en aanvaarden van verschillen en het betekent ook een positieve grondhouding jegens de verschillen.”

Toelichting: Aangezien het woord “acceptatie” een sleutelbegrip is in de tekst en nieuwkomers zich steeds minder welkom voelen in Nederland is het belangrijk dat er dieper wordt ingegaan op het wezen van “acceptatie”

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste twee zinnen wijzigen in: “Na de fases van vermijding en conflict hoort het te gaan om wederzijdse acceptatie. En acceptatie – het benoemen, erkennen en aanvaarden van wat ons onderscheidt en wat ons bindt – kan niet zonder perspectief.”

53. Amsterdam Osdorp

Toevoegen: voor acceptatie: wederzijdse

Toelichting: de liefde moet van twee kanten komen

PREADVIES: OVERNEMEN

Een wenkend perspectief dat laat zien hoe we uit de fase van conflict kunnen komen. Samen moeten we ons inspannen voor de rechtsstaat en alle grondrechten die daarin zijn verankerd – voor onszelf én voor anderen. We moeten ons allemaal inspannen om mee te doen in de samenleving; verantwoordelijkheid te nemen, mee te doen op de arbeidsmarkt, bij te dragen aan de leefbaarheid van de buurt en betrokken te zijn bij de school van onze kinderen.

Amendementen

54. Tilburg

Zutphen, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: "Grondrechten" veranderen in "verworvenheden"

Toelichting: Alsof de Nederlandse samenleving al zo ideaal mogelijk is. De "rechtsstaat" geeft de huidige stand van zaken weer, wat we in de afgelopen 150 jaar hebben weten te bewerkstelligen. Dat ging niet zonder slag of stoot! verworvenheden is dynamischer dan grondrechten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in: "Een wenkend perspectief dat laat zien hoe we uit de fase van conflict kunnen komen. De verworvenheden van de rechtsstaat met haar grondrechten en vrijheden staan daarbij centraal. Verdediging en behoud daarvan gaat niet vanzelf. Het vergt een inspanning van ons allemaal; in de buurt, op school, op het werk, in kerk en moskee, in de politiek."

Toelichting: passage draait om de verworvenheden van de rechtsstaat met haar grondrechten en vrijheden.

55. Etten-Leur

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Assen

Wijzigen: Paragraaf wordt:

"Een wenkend perspectief dat laat zien hoe de Nederlandse samenleving uit de fase van conflict kan komen. Van een ieder wordt verwacht dat hij zich inspant voor de rechtsstaat en alle verworvenheden die daarin zijn verankerd – voor zichzelf én voor anderen. Van een ieder wordt verwacht dat hij zich inspant om mee te doen in de samenleving; verantwoordelijkheid te nemen, mee te doen op de arbeidsmarkt, bij te dragen aan de leefbaarheid van de buurt en betrokken te zijn bij de school van zijn kinderen.

Toelichting: Het hier gebezigde 'we' en 'samen' is retoriek, immers het is ondenkbaar (behalve bijvoorbeeld in tijden van oorlog en voetbal) dat een samenleving zich ongedeeld één voelt en zich als ongedeeld één manifesteert. Dat is dezelfde retoriek waarvan de minister-president zich eindeloos bedient. Wij allemaal samen moeten voor elkaar met z'n allen de schouders eronder zetten. Die retoriek werkt niet. Wij samen bestaat namelijk niet.

Wil de PvdA de schijn vermijden dat met 'we' iets anders wordt bedoeld dan 'ze' (en dat 'ze' eerst deel moeten willen uitmaken van 'ons' voordat er van 'samen' sprake kan zijn), met andere woorden: wil de intentie van de PvdA goed verstaan worden, spreek dan, ook in deze resolutie, gewoon elke individuele burger persoonlijk aan op zijn verantwoordelijkheid en gezamenlijkheid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: lotsverbondenheid is een essentiële voorwaarde voor wederkerigheid en solidariteit. Joop den Uyl stelde niet voor niets dat we samen sterk staan. Een basis van onlosmakelijke verbondenheid met elkaar is een essentiële basisvoorwaarde voor de sociaaldemocratische politiek.

56. Houten

Utrecht

Toevoegen: aan de alinea: "In Nederland moeten we problemen met integratie benoemen en aanpakken. Tegelijk moeten we er voor zorgen dat mensen die wél goed integreren en géén problemen veroorzaken, gesteund worden. Goed geïntegreerde mensen mogen niet aangekeken worden op problemen die door andere mensen veroorzaakt worden"

Toelichting: Een wenkend perspectief heeft alleen zin als mensen die wel goed geïntegreerd zijn, niet steeds worden aangekeken op problemen die door andere mensen veroorzaakt worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: overbodig, elders reeds opgenomen.

Nieuwkomers, hun kinderen en kleinkinderen moeten zonder voorbehoud kiezen voor de Nederlandse samenleving. Zij zetten daarmee per definitie de grootste stap. Een plek vinden in een nieuwe samenleving betekent loslaten, soms meer dan je lief is. Van degenen die hier van oudsher al woonden wordt gevraagd ruimte te bieden aan tradities, gewoonten en religies die niet van oudsher tot de Nederlandse samenleving behoorden.

Amendementen

57. Huizen

Schrappen: ...moeten zonder voorbehoud...

Toelichting: Deze passage lijkt te roepen om assimilerend. Het is onduidelijk hoe dit 'moeten' gestalte krijgt. Zijn er sancties? En zo ja welke?

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste drie zinnen wijzigen in: "Actieve burgers doen mee in de samenleving, in arbeid, door het spreken van de taal en door het zich verbonden te voelen met Nederland. Dat verwachten we van iedere Nederlander. Nieuwkomers zetten daarmee per definitie de grootste stap."

58. Etten-Leur

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Assen, Harderwijk, Rheden/Rozendaal, Multi Etnisch Vrouwenwerk

Wijzigen: "Nieuwkomers, hun kinderen en kleinkinderen moeten zonder voorbehoud kiezen voor de Nederlandse samenleving." **wordt** "Van elke nieuwkomer wordt verwacht dat hij kiest voor de Nederlandse samenleving."

"Van degenen die hier van oudsher al woonden

wordt gevraagd ruimte te bieden aan tradities, gewoonten en religies die niet van oudsher tot de Nederlandse samenleving behoorden." **wordt:** "Van elke burger die in Nederland woont wordt verwacht ruimte te bieden aan en respect te hebben voor tradities, gewoonten en religies van anderen."

Toelichting: Het is niet nodig kinderen en kleinkinderen te noemen. Een resolutie van de PvdA is niet geschreven en bedoeld voor kinderen en kleinkinderen, maar voor volwassenen. Bovendien wordt hiermee de suggestie gewekt dat het twee generaties duurt voordat iemand is ingeburgerd. En wordt voorbijgegaan aan het feit dat juist de tweede generatie vaak al uitstekend is ingeburgerd.

Verder worden hier ongelijke eisen gesteld aan op zich gelijkwaardige burgers en dat is niet acceptabel en strijdig met onze eigen PvdA-uitgangspunten. De ene groep 'moet' en van de andere groep 'wordt gevraagd'. In ons tekstvoorstel wordt gewoon van iedereen hetzelfde gevraagd en verwacht.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "Van degenen die hier van oudsher al woonden wordt gevraagd ruimte te bieden aan tradities, gewoonten en religies die niet van oudsher tot de Nederlandse samenleving behoorden." **wijzigen in:** "Daar staat tegenover dat van elke burger die in Nederland woont wordt verwacht binnen de grenzen van de rechtsstaat ruimte te bieden aan en respect te hebben voor tradities, gewoonten en religies van anderen."

59. Amsterdam Slotervaart

Amsterdam Centrum, Amsterdam Oud-Zuid

Wijzigen: "Nieuwkomers, hun kinderen en kleinkinderen moeten zonder voorbehoud kiezen voor de Nederlandse samenleving."

wordt: "Nieuwkomers, hun kinderen en kleinkinderen bouwen een bestaan op in Nederland."

Toelichting: het is dubieus dat alle nieuwkomers voluit moeten kiezen voor Nederland. Geldt dat ook voor het gezin van Liberiaanse asielzoekers dat werd weggepest uit Waspik? Voor kinderen van nieuwkomers is het echter al helemaal een onzinnige claim. Welke verplichting volgt uit dat je ouders naar Nederland zijn gekomen? Dat Nederland de alliantie van zijn nieuwkomers moet verdienen lijkt een eerlijker verdeling.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: Zie PB-amendement 57 afdeling Huizen.

60. De Bilt

Wijzigen: Nieuwkomers, hun kinderen en kleinkinderen kiezen voor de Nederlandse samenleving

Toelichting: Hierdoor wordt de tekst veel vanzelfsprekender. Niets geen dwang, zonder voorbe-

houd moeten, gewoon kiezen met alle kanteekeningen die zo eigen zijn aan het Nederlander zijn.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: Zie PB-amendement 57 afdeling Huizen.

Het bereiken van een doorbraak, van werkelijke integratie is dus in de eerste plaats een opgave voor burgers onderling, voor ons allemaal.

Amendementen

61. Eindhoven

Zutphen, Tilburg

Toevoegen: Wanneer we uit de fase van conflict komen, komt de weg vrij voor een volgende fase. Uiteindelijk zullen door het doorgaande proces van emigratie en migratie, de volkeren van de wereld steeds meer met elkaar verweven en verbonden raken. De wereld wordt kleiner. Het uiteindelijke perspectief is een wereld van vrede, vrijheid, democratie, mensenrechten, de rechtsstaat, vreedzaam samenleven van groepen met een verschillend geloof of verschillende culturen, scheiding van machten, sociale welvaart waaraan de hele wereldbevolking deel kan hebben, respect voor minderheden, duurzaamheid en zorg voor het welzijn van toekomstige generaties.

Toelichting: Er moet dieper worden ingegaan op een 2e sleutelbegrip, het begrip perspectief. Wat is dan dat perspectief? Alleen de vraag hoe we uit de fase van conflict kunnen komen biedt onvoldoende richting. Het gaat uiteindelijk om erkenning dat de hele wereld in de afgelopen decennia sterk is veranderd en dat die verandering onomkeerbaar is en leidt naar een hele nieuwe toekomst. De tekst van het Europese concept verkiezingsprogramma biedt daar verdere uitkomst.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB-Amendement 1 'Dit is wat wij willen' en aanpassing alinea tweede hoofdstuk;

De overheid heeft daarbij twee belangrijke taken. In de eerste plaats het bewaken van de rechtsstaat. Zowel de daarin neergelegde vrijheden als de daarin gestelde grenzen moeten consequent worden verdedigd. Dit vraagt om een effectief veiligheidsbeleid en een compromisloze verdediging van het vrije debat. In de tweede plaats gaat het om verheffing en emancipatie. Om het scheppen van kansen, het bestrijden van achterstelling en achterstand en het investeren in ieders talent.

62. PB-amendement:

Alinea wijzigen in: "De overheid heeft daarbij twee belangrijke taken. In de eerste plaats het bewaken van de rechtsstaat. Dit vraagt een consequente verdediging van de daarin neergelegde vrijheden,

die ons allen even lief zijn en juist ook minderheden beschermen. Het vraagt evenzeer een consequente handhaving van de aan die vrijheden gestelde grenzen. Een effectief veiligheidsbeleid en een compromisloze verdediging van het vrije debat, de vrijheid van godsdienst en het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel zijn daarbij cruciaal. In de tweede plaats gaat het om verheffing en emancipatie. Om het scheppen van kansen, het bestrijden van achterstelling en achterstand en het investeren in ieders talent.”

Toelichting: aanvulling met grondrechten

Dit zijn de twee pijlers onder het toekomstperspectief dat de Partij van de Arbeid schetst. Beide zijn even belangrijk. Maar voor ons wenkend perspectief van verheffing en emancipatie krijgen we pas dan steun als we de rechtsstaat strikt handhaven en consequent beschermen. Als ieders vrijheid in goede handen is. Dat betekent ook dat we de confrontatie moeten aangaan als we vinden dat die vrijheid bedreigd wordt – of als emancipatie belemmerd wordt. Dat is een taak voor de politiek – voor de PvdA. De politiek moet burgers confronteren, misstanden aan de kaak stellen en ook mensen weer verbinden. Wij zijn geloofwaardig in onze verdediging van een nieuw Nederland als we geloofwaardig zijn in onze verdediging van de rechtsstaat en de vrijheid die zij biedt.

Amendementen

63. Zutphen

Etten-Leur, Harderwijk, Tilburg
Schrappen: Laatste zin

Toelichting: Oorlogstaal is niet nodig.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste zin wijzigen in: “Wij zijn alleen maar geloofwaardig in ons verhaal over een nieuw en veranderend Nederland met een grote diversiteit aan culturen, religies en identiteiten als we geloofwaardig zijn in ons verhaal over de rechtsstaat en de vrijheid die zij aan alle inwoners van dit land biedt.”

Toelichting: de Nederlandse rechtsstaat staat voor vrijheid, democratie, gelijke behandeling in gelijke gevallen, godsdienstvrijheid etc. voor allen. De rechtsstaat zoal wij die kennen schept plichten maar vooral ook rechten en is daarnaast de basis van de sociale zekerheid zoals wij die kennen. Dat laatste wil het Partijbestuur nogmaals benadrukken. De toelichting van de afdeling Zutphen is voor rekening van de indiener. Er is in geen enkel opzicht sprake van 'oorlogstaal' en het Partijbestuur snapt ook niet hoe dit hier gelezen kon worden.

We staan voor een gezamenlijke opdracht. Nederland verandert onherroepelijk door de steeds grotere diversiteit aan religies, culturen en etniciteiten. Veel mensen zullen die veranderingen niet

bij voorbaat toejuichen en soms zelfs als bedreigend ervaren. De uitdaging waar de Partij van de Arbeid voor staat is het schetsen van een toekomstvisie die aan iedereen perspectief biedt en een weg daarnaar toe die aan iedereen houvast biedt.

Amendementen

64. Amsterdam Slotervaart

Amsterdam Centrum, Multi Etnisch
Vrouwennetwerk, Zutphen, Etten-Leur, Tilburg

Wijzigen: “Nederland verandert onherroepelijk door de steeds grotere diversiteit aan religies, culturen en etniciteit. Veel mensen zullen die veranderingen niet bij voorbaat toejuichen en soms zelfs als bedreigend ervaren.” **wordt** “Nederland verandert onherroepelijk door de steeds grotere diversiteit aan religies, culturen en etniciteit. In tal van opzichten betekent dit een verrijking, maar veel mensen zullen dit ook als bedreigend ervaren.”

Toelichting: zelfs racisten vinden de Aziatische keuken lekker en zijn blij met Babel en Boulahrouz in oranje. Dat migratie niet alleen kommer en kwel brengt mag daarom duidelijk vermeld.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Wijzigen in: “Nederland verandert onherroepelijk door de steeds grotere diversiteit aan religies, culturen en etniciteit. Een ontwikkeling die nog eens versterkt wordt door gelijktijdige ontwikkelingen als globalisering, democratisering, individualisering en secularisering. Dat is niet alleen een verrijking, veel mensen zullen dit ook als bedreigend ervaren en het niet als vanzelfsprekend toejuichen. Wij beseffen dat Nederland geen eiland is en dat sommige migratie en integratie vraagstukken alleen in internationale en Europese context zijn aan te pakken en hopelijk op te lossen.”

Toelichting: het Partijbestuur kan zich vinden in het amendement maar daarentegen niet in de toelichting. Dit is wel een erg dunne weergave van de meerwaarde van toegenomen diversiteit.

2. Ons Nederland

De Partij van de Arbeid wil dat alle Nederlanders een geborgen en veilig thuis vinden in ons Nederland. Een thuis waar we in vrijheid leven, waar ruimte is voor ieders gebruiken en geloof, waar we gelijke kansen krijgen en nemen, waar we respect hebben voor elkaar én elkaars mening, waar we samen werken en samenleven, waar we elkaar ontmoeten en waarderen. Een land waar we in geluk en vrijheid ons leven kunnen vorm geven. Een land waar we van elkaar mogen verschillen en waar we ook veel gemeen hebben. Dat alles, vanzelfsprekend, binnen de grenzen van onze rechtsstaat.

De Partij van de Arbeid staat voor een vitale rechtsstaat en voor volwaardig burgerschap – die komen met rechten en met plichten. We zetten onze visie op loyaliteit en nationaliteit uiteen. En we stellen vast hoe we de verhouding tussen religie en onze samenleving zien.

Amendementen

65. **Utrecht**
Stadskanaal, Groningen, Vught
Wijzigen: titel: "Nederland, een land van ons allen".
Toelichting: Titel uit conceptresolutie is overdreven nationalistisch.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
PB-AMENDEMENT: Titel wijzigen in: "Naar een gedeelde toekomst: over het belang van de rechtsstaat, burgerschap en emancipatie"
66. **Zutphen**
Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Tilburg
Wijzigen: In zin 2: een thuis wordt 'een land'.
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: een thuis is meer dan de grond onder je voeten.
67. **Amsterdam Slotervaart**
Amsterdam Centrum, Groningen
Wijzigen: titel van "Ons Nederland" in "Een gedeeld Nederland"
Toelichting: de titel lijkt welhaast een provocatie en geeft een verkeerd beeld van wat volgt. Het klinkt alsof een Wildersparadijs beschreven zal worden waarin iedereen Sinterklaas viert, terwijl dat in het geheel niet bedoeld is.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie PB-amendement 65 afdeling Utrecht.
68. **Multi Etnisch Vrouwennetwerk**
Leidschendam-Voorburg
Wijzigen: 2. Een Nederland van ons allemaal
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie PB-amendement 65 afdeling Utrecht.
69. **Den Haag**
Tilburg, Etten-Leur
Wijzigen: In de eerste zin 'Nederlanders' wijzigen in 'inwoners'
Toelichting: Een thuisgevoel kan en mag zich niet alleen richten op Nederlanders. Het kan toch niet zo zijn dat niet Nederlanders zich niet thuis voelen.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
PB-AMENDEMENT: De eerste zin wijzigen in ' De Partij van de Arbeid wil dat alle inwoners van ons land hier een geborgen en veilig thuis vinden.'
- 70a. **Den Haag**
Wijzigen: titel 'Ons Nederland' in 'Respect en gelijke kansen'
Toelichting: De resolutie ademt op een aantal plaatsen een nationalistische teneur uit. Men zou kunnen denken dat de Partij zich in de resolutie wil afzetten tegen de 'Partij voor de Vrijheid' en

'Trots op Nederland'. Daartoe is geen enkele reden en het leidt alleen maar tot verwarring en niet tot de gewenste duidelijkheid.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement afdeling 65 Utrecht.

70b. PB-Amendement

Laatste twee zinnen wijzigen in: "De Partij van de Arbeid staat voor een vitale rechtsstaat en voor actief burgerschap – die komen met rechten en met plichten. We zetten onze visie op loyaliteit en nationaliteit uiteen. We pleiten voor verheffing en emancipatie en we bestrijden altijd en overal discriminatie en racisme. En we stellen vast hoe we in dat verband tegen religie en levensovertuiging aan kijken."

Toelichting: tekstuele aanpassingen.

2.1 Een vitale rechtsstaat

In onze rechtsstaat zijn wij allen gelijk aan elkaar, ongeacht onze afkomst, sekse of geaardheid. Het stelsel van wetten, regels en instituties dat de samenleving ordent, verdient het om vaker in stelling te worden gebracht in de praktijk van de integratie én in het debat daarover dan tot nu toe is gebeurd. Immers, de waarden en normen die daarin hun beslag hebben gekregen zijn in de loop van de geschiedenis ontstaan, bijgesteld en beproefd.

We nemen onze rechtsstaat vaak voor lief, we staan zelden stil bij de ongekende verworvenheden die erin besloten liggen. We moeten onze rechtsstaat en de daarin besloten normen en waarden minder als vanzelfsprekend beschouwen en meer als een verworvenheid die is bevochten. Dat draagt bij aan het zelfvertrouwen dat nodig is om om te gaan met conflicten en dilemma's in de samenleving. En het stelt nieuwkomers in staat zich op heldere wijze tot die rechtsstaat te verhouden.

De Nederlandse rechtsstaat ondersteunt ons sociaal-democratisch ideaal van gelijke kansen. In artikel 1 van de Grondwet zijn het recht op gelijke behandeling en het verbod op discriminatie vastgelegd. Ook de gelijke toegang tot onderwijs en zorg ligt in onze rechtsstaat verankerd, net als het recht op een eerlijke rechtsgang. Vanuit die rechtsstatelijke basis kunnen en zullen we elke dag opnieuw strijd leveren om deze rechten in de dagelijkse realiteit waar te maken.

Voor de Partij van de Arbeid zijn rechtsstatelijke beginselen en verworvenheden de ultieme toetssteen. Ze zijn van iedereen en gelden voor iedereen. Onze rechtsstaat moet vóór allen dóór allen worden verdedigd.

Amendementen

71. Tilburg

Zutphen, Etten-Leur

Schrappen: Heel onderdeel 2.1

Toelichting: Het woord "rechtsstaat" komt er in verschillende vormen acht keer in voor. Dat wetten en regels gevolgd en gerespecteerd dienen te worden weten we wel.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: wederom wordt hier de rechtsstaat slechts geïdentificeerd met slechts plichten (wetten en regels) en niet met de hieruit voortvloeiende rechten en vrijheden. Dat is onterecht.

72. Rotterdam

Wijzigen: "En het stelt nieuwkomers in staat zich op heldere wijze tot die rechtsstaat te verhouden." wordt "Het vraagt ook van nieuwkomers deze regels onverkort na te leven."

Toelichting: De oorspronkelijke zin is onduidelijk en zou ook negatief uitgelegd kunnen worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het gaat niet alleen om het naleven maar tevens om het begrijpen van, en bijdragen aan de ontwikkeling van de rechtsstaat.

73. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen: "Wetten en regels zijn niet statisch, dus ook onze rechtsstaat niet".

Toelichting: Ook onze rechtsstaat ontwikkelt zich.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT internationale dimensie en niet-statische rechtstaat

Tekst onder 2.1 wijzigen in: "In onze rechtsstaat zijn wij allen gelijkwaardig aan elkaar, ongeacht onze afkomst, sekse of geaardheid. Het stelsel van wetten, regels en instituties dat de samenleving ordent, verdient het om vaker in stelling te worden gebracht in de praktijk van de integratie én in het debat daarover dan tot nu toe is gebeurd. Immers, de waarden en normen die daarin hun beslag hebben gekregen zijn in de loop van de geschiedenis ontstaan, bijgesteld en beproefd. Zij vinden niet alleen hun weerslag in het Nederlandse recht maar vinden ook weerklank in universele rechten en het internationaal en Europees recht. Onze rechtsstaat bestaat uit wetten en regels die niet statisch zijn maar waarin de besloten waarden en normen zich vertalen naar de huidige werkelijkheid.

We nemen onze rechtsstaat vaak voor lief, we staan zelden stil bij de ongekende verworvenheden die erin besloten liggen. We moeten onze rechtsstaat en de daarin besloten normen en waarden minder als vanzelfsprekend beschouwen en meer als een verworvenheid die is bevochten. Dat draagt bij aan het zelfvertrouwen dat nodig is om om te gaan met conflicten en dilemma's in de samenleving. En het stelt burgers in staat zich op heldere wijze tot die rechtsstaat te verhouden.

De Nederlandse rechtsstaat ondersteunt ons sociaal-democratisch ideaal van gelijke kansen. In artikel 1 van de Grondwet zijn het recht op gelijke behandeling in gelijke gevallen en het verbod op discriminatie vastgelegd. Ook de gelijke toegang tot onderwijs en zorg ligt in onze rechtsstaat ver-

ankerd, net als het recht op een eerlijke rechtsgang. Vanuit die rechtsstatelijke basis kunnen en zullen we elke dag opnieuw strijd leveren om deze rechten in de dagelijkse realiteit waar te maken.

Voor de Partij van de Arbeid zijn rechtsstatelijke beginselen en verworvenheden de ultieme toetssteen. Ze zijn van iedereen en gelden voor iedereen. Ons beginselprogramma stelt dat een fatsoenlijk bestaan alleen mogelijk is binnen een democratische rechtsstaat. Daarin staat veiligheid in dienst van de democratie, en is de burger beschermd tegen willekeur van de macht. De democratische rechtsstaat komt voor overheid én voor burgers met rechten en plichten. Onze rechtsstaat verdient het om vóór allen dóór allen te worden verdedigd."

74. Ede

Wijzigen: "wij zijn allen gelijk aan elkaar" wordt "wij zijn allen gelijkwaardig aan elkaar".

Toelichting: het begrip "gelijk" vooronderstelt uniformiteit, terwijl het gaat om "van gelijke waarde" dus "gelijkwaardigheid"

PREADVIES: OVERNEMEN

2.2 Volwaardig burgerschap

Iedere Nederlander kan een volwaardig burger zijn. Maar dat lukt alleen als hij of zij ook volwaardig burger wil zijn. We dragen samen verantwoordelijkheid voor de Nederlandse samenleving. Die verantwoordelijkheid komt met rechten en plichten. Een volwaardig burger houdt zich aan de wetten en regels van onze democratische rechtsstaat. Een volwaardig burger doet mee: door de taal te spreken, door te leren en te werken, door anderen te ontmoeten en te waarderen.

Maar daarmee is nog niet alles gezegd. Volwaardig burgerschap betekent meer dan meedoen en je aan de regels houden. De manier waarop we omgaan met de rechten en plichten van ons burgerschap zegt zeker zo veel over onze beschaving als het rechtsstelsel zelf.

Neem de vrijheid van meningsuiting. Dat is een groot goed, waar iedereen vrijelijk gebruik van moet kunnen maken. Een dergelijke grote vrijheid vraagt ook om een morele verantwoordelijkheid: bij alles wat we doen moeten we rekening houden met de ander en met de effecten op de samenleving als geheel. Krenken mag, maar dat wil niet zeggen dat het ook moet. Burgerrechten verdienen het te worden gekoesterd door burgers die in hun onderlinge verkeer opkomen voor elkaars rechten en vrijheden. Zo moet discriminatie op alle fronten consequent worden bestreden en veroordeeld.

Of het nu gaat om discriminatie op grond van huidskleur, geloof, sekse of seksuele geaardheid, we moeten de handen ineenslaan en gezamenlijk – burgers én overheid – discriminatie veroordelen, bestraffen en bestrijden.

Een volwaardig burger bouwt mee aan ons gezamenlijk Nederlanderschap. Hij of zij koestert, beschermt, verdedigt en bevraagt dat Nederlanderschap. Vanuit onze uiteenlopende achtergronden, geloofsovertuigingen en levensstijlen leggen we verschillende accenten. Maar ons gezamenlijke

Nederlandschap bestaat uit verbondenheid met elkaar, respect voor vrijheid, gelijkheid en democratie en voor de gezamenlijke en gedeelde verantwoordelijkheid voor dit land en voor de toekomst van onze kinderen. Dat delen we met elkaar en dat dragen we samen uit.

We spreken allemaal Nederlands, we kennen de elementaire omgangsvormen en we respecteren, kennen en begrijpen de geschiedenis van onze democratische rechtsstaat. Dat geldt voor alle burgers van Nederland. Onze kinderen moeten van jongs af vertrouwd worden gemaakt met wat het betekent burger te zijn van dit land, zij moeten leren wat daaraan waardevol en bijzonder is. Daarom heeft burgerschapsvorming een plaats in ons onderwijs. Onderdeel zijn van de Nederlandse samenleving begint in de eigen straat en buurt. Jong als ze zijn geven kinderen daar mede vorm aan.

Amendementen

75. Ede

Wijzigen: "krenken mag" deze zin **wordt:**

Nederland kent geen recht om je beledigd te voelen, maar erkent wel grenzen. Bij belediging oordeelt de rechter. De vrijheid van meningsuiting is daarbij ruim voor columnisten, cartoonisten, cabaretiers en andere kunstenaars.

Toelichting: wij zijn het oneens met de stelling: "krenken mag". Zeker van mens tot mens.

Krenken is dan een vorm van pesten en respectloos. Anderzijds bestaat er geen recht om je NIET beledigd te voelen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Derde alinea wijzigen in:

“Neem de vrijheid van meningsuiting. Dat is een groot goed, waar iedereen vrijelijk gebruik van moet kunnen maken. Een dergelijke grote vrijheid vraagt ook om een morele verantwoordelijkheid: bij alles wat we doen moeten we rekening houden met de ander en met de effecten op de samenleving als geheel. Het recht om niet gekrenkt te worden bestaat echter niet. Krenken mag. De vraag of iemand zich gekrenkt voelt ligt zo anders voor ieder individu dat ze geen reden kan zijn voor inperking van de vrijheid van meningsuiting. Het omgaan met de vrijheid van meningsuiting vraagt dus niet alleen wijsheid en verantwoordelijkheid maar ook weerbaarheid en incasservermogen. Juridisch zijn er evenwel ook grenzen gesteld aan de vrijheid van meningsuiting. Die liggen bij het aanzetten tot haat of geweld en discriminatie. Als mensen van mening zijn dat deze grenzen worden overschreden hebben zij het volste recht hierover het oordeel van de rechter te vragen. De rechtsstaat is er immers voor iedereen. Burgerrechten verdienen het te worden gekoesterd door burgers die in hun onderlinge verkeer opkomen voor elkaars rechten en vrijheden. Zo moet discriminatie en haatzaaien consequent worden bestreden en veroordeeld.

Juridische grenzen zijn niet de enige grenzen – in de dagelijkse omgang met elkaar dienen fatsoen en moraal vanzelfsprekend te zijn. Daarin dragen wij allemaal onze eigen verantwoordelijkheid. Niet met regels en wetten in de hand, maar via debat en dialoog, onderwijs en opvoeding.”

76. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Groningen

Schrappen: 3e alinea schrappen ; krenken mag etc.
Toelichting: krenken mag misschien volgens de wet, maar het frustreert ieder debat en vermindert de bereidheid van de ander om te luisteren naar argumenten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 75 afdeling Ede.

77. Etten-Leur

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Schrappen: Het begrip volwaardig burger en alles waaraan die burger van de PvdA voortaan moet voldoen om volwaardig te zijn / worden.

Toelichting: Gebruik van het begrip 'volwaardig burger' impliceert dat er ook nog zoiets bestaat als een 'onvolwaardige burger'. In combinatie met het hoge 'we' en 'ons'-gehalte van deze resolutie moeten dus die onvolwaardige burgers wel de in de resolutie niet precies benoemde 'ze' zijn. Wij kunnen ons daar niets bij voorstellen.

Los daarvan is een burger iemand die rechtens drager is van burgerrechten en burgerplichten. Deze liggen vast in de grondwet en in (internationale) verdragen. In het (kunnen) genieten van de rechten en het (moeten) nakomen van de plichten ligt besloten of iemand zich als een goed of slecht burger manifesteert. Daarbij heeft de burger jegens de samenleving en de samenleving jegens de burger een eigen verantwoordelijkheid. Dat is voor ons voldoende.

Daarnaast bestaat onderscheid in burgers en staatsburgers. Onduidelijk is of met volwaardig burger een staatsburger wordt bedoeld.

Door het ontbreken van een gedefinieerd begrip-apparaat in deze resolutie kan nu een nieuw begrip geïntroduceerd worden: een burger die in meer of mindere mate volwaardig is.

Wij achten introductie van dit nieuwe begrip onnodig en bron van mogelijke misverstanden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Titel en eerste twee alinea's wijzigen in:

3.2 Actief burgerschap

“Iedere Nederlander kan een actief, verantwoordelijk burger zijn. Dan draag je samen verantwoordelijkheid voor de samenleving. Een verantwoordelijkheid die komt met rechten en plichten. Zo moet elke burger zich houden aan de wetten en regels van onze democratische rechtsstaat die hem ook bescherming bieden. Iedereen doet mee

en levert zijn bijdrage: door de taal te spreken, door te leren en te werken, door ruimte te bieden aan anderen. Actief burgerschap betekent natuurlijk ook dat we de verschillende leefstijlen en gemeenschappen waarbinnen mensen zich met elkaar identificeren erkennen, en dat we streven naar contact, ontmoeting en wederzijds begrip en respect. Onze visie op burgerschap verhoudt zich niet tot segregatie, tot het verschijnen van parallelle samenlevingen.

Maar daarmee is nog niet alles gezegd. De manier waarop we omgaan met de rechten en plichten van ons burgerschap zegt zeker zo veel over onze beschaving als het rechtsstelsel zelf.”

Vijfde en zesde alinea wijzigen in:

“Actieve burgers bouwen mee aan ons gezamenlijk Nederlandschap. Wij koesteren, beschermen, verdedigen en bevragen dat Nederlandschap. Vanuit onze uiteenlopende achtergronden, geloofs- overtuigingen en levensstijlen leggen we verschillende accenten. Maar ons gezamenlijke Nederlandschap bestaat uit verbondenheid met elkaar, respect voor vrijheid, gelijkheid en democratie en voor de gezamenlijke en gedeelde verantwoordelijkheid voor dit land en voor de toekomst van onze kinderen.

We spreken allemaal Nederlands, we kennen de elementaire omgangsvormen en we respecteren en kennen de geschiedenis van onze democratische rechtsstaat. Onze kinderen moeten van jong af vertrouwd worden gemaakt met wat het betekent Nederlands burger te zijn, dat we plichten hebben jegens onszelf, ons land en de wereld. Kinderen moeten leren wat daaraan waardevol en bijzonder is. Daarom heeft burgerschapsvorming een plaats in ons onderwijs. Onderdeel zijn van de Nederlandse samenleving begint in de eigen straat en buurt. Jong als ze zijn geven kinderen daar mede vorm aan.”

Toelichting: de term actief burgerschap geeft beter weer wat er bedoeld wordt, dat concept wordt met de bovenstaande wijzigingen uitgewerkt.

79. Den Bosch

Tilburg, Culemborg, Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Vught

Wijzigen: Krenken mag ... ook moet **wordt** Onnodig krenken voegt niets toe aan het debat en brengt je juist verder weg van het gesprek.

Toelichting: Het is belangrijk dat we met elkaar in gesprek zijn en blijven. Soms is een scherpe opmerking noodzakelijk om juist dit gesprek op gang te houden, maar onnodige grofheden leiden tot niets.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Zie PB-amendement 75 afdeling Ede.

80. Utrecht

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Groningen, Arnhem, Amsterdam Slotervaart, Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: 'volwaardig' in derde regel

Toelichting: Niet duidelijk is waarom alleen 'volwaardige burgers' zich aan de regels van de rechtsstaat moeten houden en wie die 'volwaardige burgers' dan zijn. In Nederland moet iedereen zich aan de wet houden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 77.

81. Utrecht

Stadskanaal, Etten-Leur, Groningen, Arnhem, Amsterdam Slotervaart, Amsterdam Oud-Zuid

Wijzigen: 'Krenken mag, maar dat wil niet zeggen dat het ook moet.'

Toelichting: Dit is een zinloze en onwenselijke toevoeging aan de resolutie. Krenken wordt in Nederland begrensd door het Wetboek van Stafrecht, waarin onder andere beledigen en discrimineren strafbaar wordt gesteld. Dat is zo en zal zo blijven. Wat beogen we met deze zin?

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 75 afdeling Ede.

82. De Jonge Socialisten

Wijzigen: Eerste drie zinnen ("Iedere Nederlander kan ... de Nederlandse samenleving.") **wordt** "Iedere Nederlander is een volwaardig burger. Maar omdat we samen verantwoordelijk zijn voor de Nederlandse samenleving verwachten we wel van elkaar dat iedereen ook een volwaardig burger wil zijn."

Toelichting: De basis van volwaardig burgerschap moet zijn dat wij iedereen voor volwaardig burger aanzien. Iedereen is voor ons bij voorbaat een volwaardig burger. Vervolgens leggen wij het bij al die volwaardige burgers zelf om daar een verantwoordelijke invulling aan te geven.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 77.

83. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Wijzigen: 5e alinea die begint met " Een volwaardig burger...": 'Nederlandschap' in deze alinea steeds **vervangen door** burgerschap.

Toelichting: Het Nederlandschap is meer een juridische aangelegenheid die burgers een gelijke rechtspositie geeft. Het Nederlandschap is belangrijk voor de gelijkheid van burgers voor de wet. Deze wijziging onderstreept tevens de opvatting die de nota in paragraaf 2.3 huldigt dat namelijk "(dubbele) nationaliteit niets te maken heeft met loyaliteit aan Nederland, noch met het integratieprobleem".

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het draait hier om het gezamenlijke Nederlandse burgerschap.

84. Multi Etnisch Vrouwenetwerk

Wijzigen: 2.2 Volwaardig burgerschap
Iedere Nederlander kan een volwaardig burger zijn. Maar dat lukt alleen als hij of zij ook volwaardig burger wil en kan zijn. We dragen samen verantwoordelijkheid voor de Nederlandse samenleving. Die verantwoordelijkheid komt met rechten en plichten. Een volwaardig burger houdt zich aan de wetten en regels van onze democratische rechtsstaat. Een volwaardig burger bouwt mee aan de samenleving en doet mee: door de taal te spreken, door te leren en te werken, door anderen te ontmoeten en te waarderen. Vertegenwoordiging en participatie (ook politieke) zijn belangrijk om tot volwaardig burgerschap en een succesvol integratieproces te komen. Mensen voelen zich geïntegreerd en zullen als zodanig geaccepteerd worden als ze zich thuis voelen in een samenleving waarin ze als een volwaardig burger kunnen functioneren. Een volwaardig burger zijn betekent dat ook duidelijk is wanneer je eindelijk een keer 'uitgeïntegreerd' bent en dat mensen je niet langer zien als de 'eeuwige migrant' maar als één van hun: een volwaardig Nederlander met je eigen bagage, je eigen eigenaardigheden.
Maar daarmee is nog niet alles gezegd. Volwaardig burgerschap betekent meer dan meedoen en je aan de regels houden. De manier waarop we omgaan met de rechten en plichten van ons burgerschap zegt zeker zo veel over onze beschaving als het rechtstelsel zelf.
Neem de vrijheid van meningsuiting. Dat is een groot goed, waar iedereen vrijelijk gebruik van moet kunnen maken. Een dergelijke grote vrijheid vraagt ook om een morele verantwoordelijkheid: bij alles wat we doen moeten we rekening houden met de ander en met de effecten op de samenleving als geheel. Burgerrechten verdienen het te worden gekoesterd door burgers die in hun onderlinge verkeer opkomen voor elkaars rechten en vrijheden, zoals de vrijheid van meningsuiting. Zo moet discriminatie op alle fronten consequent worden bestreden en veroordeeld.
Of het nu gaat om discriminatie op grond van etniciteit, huidskleur, geloof, sekse, seksuele geaardheid, leeftijd of handicap, we moeten de handen ineen slaan en gezamenlijk – burgers én overheid – discriminatie veroordelen, bestraffen en bestrijden. Een volwaardig burger bouwt mee aan ons gezamenlijk Nederlanderschap. Hij of zij koestert, beschermt, verdedigt en bevraagt dat Nederlanderschap. Vanuit onze uiteenlopende achtergronden, geloofsovertuigingen en levensstijlen leggen we verschillende accenten. Maar ons gezamenlijke Nederlanderschap bestaat uit verbondenheid met elkaar, respect voor vrijheid, gelijkheid en democratie en voor de gezamenlijke en gedeelde verantwoordelijkheid voor dit land en voor de toekomst van onze kinderen. Dat delen we met elkaar en dat dragen we samen uit.

We spreken allemaal Nederlands, we kennen de elementaire omgangsvormen en we respecteren, kennen en begrijpen de geschiedenis van onze democratische rechtsstaat. Dat geldt voor alle burgers van Nederland. Onze kinderen moeten van jongs af vertrouwd worden gemaakt met wat het betekent burger te zijn van dit land, zij moeten leren wat daaraan waardevol en bijzonder is. Daarom heeft burgerschapsvorming een plaats in ons onderwijs. Onderdeel zijn van de Nederlandse samenleving begint in de eigen straat en buurt. Jong als ze zijn geven kinderen daar mede vorm aan.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Zie PB-amendement 77.

85. Huizen

Wijzigen: 'Iedere Nederlander kan een volwaardig burger zijn' **wordt** 'Iedere Nederlander moet de kans krijgen een volwaardig burger te zijn.'
Toelichting: Bij burgerschap horen ook burgerrechten en bijvoorbeeld het kiesrecht is voor velen buiten bereik
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: *de rechtsstaat met haar rechten en plichten en de basis die zij biedt m.b.t. gelijke toegang tot sociale voorzieningen stelt mensen in staat om actief burger te zijn. Zie ook PB-amendement 77.*

86. Ede

Wijzigen: "krenken mag" **wordt** "Nederland kent niet het recht om je beledigd te voelen, maar wij erkennen wel grenzen. Bij belediging oordeelt de rechter. De vrijheid van meningsuiting is en blijft groot."
Toelichting: De vrijheid van meningsuiting is een groot goed. Deze vrijheid wordt begrensd door goed fatsoen. Hier geldt dat naar een collectief/groep een grotere vrijheid is toegestaan dan naar een individu. Laat bij twijfel de rechter oordelen.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: *zie amendement 75 Ede.*

87. Amsterdam Osdorp

Toevoegen na Zo moet discriminatie: en haatzaaien
PREADVIES: OVERNEMEN

88. Den Haag

Toevoegen: Tweede alinea: "Dat betekent niet dat Nederland een eenheidsworst is. Wij erkennen het belang van verschillende gemeenschappen en leefstijlen waarin mensen op vrijwillige basis zich met elkaar identificeren. Voorkomen moet worden dat er onvoldoende verbindingen zijn tussen de verschillende gemeenschappen."
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Zie PB-amendement 77.

2.3 Loyaliteit en nationaliteit

De Nederlandse nationaliteit is voor alle Nederlanders een deel van onze gezamenlijke identiteit. Het Nederlanderschap is voor nieuwe Nederlanders de afsluiting van een reis. Een reis die niet alleen letterlijk door landen maar ook figuurlijk langs instanties en door procedures voerde. En voor alle nieuwkomers is het Nederlanderschap, met alle rechten en plichten die daarbij horen, een bekroning van een inspanning voor inburgering die soms al begon in het land van herkomst. Om dat te vieren heeft de Partij van de Arbeid de invoering van de feestelijke Naturalisatieceremonie van harte gesteund.

Om Nederlander te kunnen worden moet een nieuwkomer voldoen aan duidelijk omschreven voorwaarden, waaronder die dat in principe de oude nationaliteit wordt opgegeven. Deze zogenaamde afstandsverplichting is vastgelegd in de wet. De reden daarvoor is dat het hebben van meerdere nationaliteiten met zich meebrengt dat een burger onder meerdere rechtsstelsels valt en dat is voor burgers belastend en vervelend. In Nederland hebben veel nieuwe Nederlanders en hun kinderen desalniettemin een dubbele nationaliteit. Veel mensen krijgen die al bij geboorte. Ook zijn er veel migranten aan wie het door het land van herkomst niet wordt toegestaan de oude nationaliteit te laten vervallen.

De PvdA vindt dat het hebben van een dubbele nationaliteit niets te maken heeft met loyaliteit aan Nederland, noch met een integratieprobleem. Het verschijnsel vloeit simpelweg voort uit de uiteenlopende nationaliteitswetgeving van landen en uit het feit dat steeds meer mensen migreren en met buitenlandse partners trouwen. Voor het uitoefenen van publieke functies geldt dat men de Nederlandse nationaliteit moet hebben. Onze Grondwet is daar duidelijk over.

Dat betekent niet dat er geen problemen kunnen zijn bij het hebben van een dubbele nationaliteit. De Partij van de Arbeid vindt het onwenselijk dat mensen niet zelf kunnen besluiten om afstand te doen van hun tweede paspoort. Met name Marokkaanse Nederlanders worden daarmee geconfronteerd. Niet alleen kan er geen afstand worden gedaan van het Marokkaanse paspoort, de Marokkaanse overheid bemoeit zich, soms vergaand, met Nederlanders met een Marokkaans paspoort.

Nederland moet zich inspannen om de dwingende wetgeving en bemoeienis waarmee herkomstlanden greep blijven houden op hun emigranten te laten verdwijnen. Nieuwe Nederlanders, hun kinderen en kleinkinderen moeten zich op hun toekomst in Nederland kunnen richten en hier hun leven kunnen opbouwen. En nieuwe Nederlanders moeten zelf kunnen beslissen of zij de oude nationaliteit laten vervallen. Uiteraard moeten nieuwe Nederlanders ook vrij zijn in de keuze van de voornaam van hun kinderen; voor Marokkaanse Nederlanders is dat nu niet het geval. Verder moet de Turkse dienstplicht voor Turkse Nederlanders worden afgeschaft; hun toekomst ligt in Nederland. Al dit soort vormen van bemoeienis of verplichte banden wijst de PvdA vanzelfsprekend af.

Kinderen van ouders met een permanente verblijfsvergunning voor Nederland moeten vanaf de geboorte het recht hebben Nederlander te worden. Nu kunnen zij pas een aanvraag voor Nederlanderschap indienen als ze 18 jaar zijn geworden – en dat terwijl ze zich doorgaans van kinds af aan burger van Nederland voelen.

Elke Nederlander heeft op grond van het Nederlanderschap

gelijke rechten en plichten. Alle Nederlanders hebben recht op gelijke behandeling in gelijke gevallen. Uitzonderingsbepalingen ten aanzien van nieuwe Nederlanders, zoals het afpakken van een paspoort na een strafrechtelijke veroordeling, creëert rechtsongelijkheid en tweederangs burgerschap. De PvdA accepteert dit niet.

Op het voorgaande kan slechts in één situatie een uitzondering worden gemaakt. Nederlandse staatsburgers die onze democratische rechtstaat afwijzen én bereid zijn haar met geweld te ontwrichten, kunnen hun staatsburgerschap verliezen. Na veroordeling voor een dergelijk terroristisch misdrijf kan de Nederlandse nationaliteit worden ingetrokken. Een wetsvoorstel hierover is in voorbereiding. De Partij van de Arbeid steunt dit. Internationaal zijn we overeengekomen dat burgers nooit stateloos mogen worden gemaakt. Dat betekent dat de nieuwe wet niet kan worden toegepast als een veroordeelde een enkelvoudige nationaliteit bezit.

Amendementen

89. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Schrappen: 7e alinea: 3e zin; Na veroordeling etc.

Toelichting: Het zou er toe leiden dat criminelen personen rondzwerven over de wereld die een potentieel ernstig gevaar vormen voor de Nederlandse samenleving. Bovendien horen alle Nederlanders gelijk en rechtvaardig behandeld te worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie amendement 95 afdeling Rotterdam.

90. Zaanstad

Wijzigen: “een reis” wordt “...van veelal een langdurig proces.”

2e Vervolgens **schrappen** de twee volgende zinnen: Een reis die ... t/m .. het land van herkomst”.
Toelichting: Het taalgebruik is veel te poëtisch. Feitelijk gaat het om een langdurig proces, dit ook gewoon zakelijk zo weergeven.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het Partijbestuur hecht eraan geen gortdroge beleidsnotitie te schrijven maar juist een leesbaar en aansprekende tekst.

91. Zaanstad

Etten-Leur

Schrappen: “van harte” uit de laatste zin van de 1e alinea.

Toelichting: De invoering van deze Naturalisatieceremonie was destijds binnen de partij een discussiepunt. Zo erg “van harte” was dat niet.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de Partij van de Arbeid ondersteunt de naturalisatieceremonie van harte. Met name op lokaal niveau maken veel van onze lokale bestuurders hier veel werk van. De ceremonie is een belangrijk moment in het integratieproces dat we moeten benutten en waarderen.

92. **Zaanstad**
Utrecht, Stadskanaal, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Harderwijk, Arnhem, Multi Etnisch Vrouwenennetwerk, Ede
Schrappen: 2e alinea weglaten: "en dat is voor burgers belastend en vervelend".
Toelichting: Paternalistisch, dat maken burgers zelf wel uit of dat voor hen belastend en vervelend is. Het is hier ook niet relevant.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: wordt geschrapt, zie PB-amendement 105 afdeling Rotterdam.
93. **Tilburg**
Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Assen, Haarlem, Harderwijk, Etten-Leur
Schrappen: De laatste zeven regels, beginnende bij "Op het voorgaande kan slechts een uitzondering ... tot en met ... enkelvoudige nationaliteit bezit.
Toelichting: Het congres heeft dergelijke teksten uit het concept-verkiezingsprogramma geschrapt en nu zien we het terugkomen. Niet doen! Hét argument staat in de alinea erboven: "Uitzonderingsbepalingen ten aanzien van nieuwe Nederlanders, zoals het afpakken van een paspoort na een strafrechtelijke veroordeling, creëert rechtsongelijkheid en tweederangs burgerschap. De PvdA accepteert dit niet." Dat zijn teksten! (Met dank aan Martien Brander)
PREADVIES: OVERNEMEN
94. **Etten-Leur**
Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam
Schrappen: In titel: loyaliteit
Toelichting: Deze paragraaf gaat volledig over praktische en bureaucratische voor- en nadelen van een dubbele nationaliteit. Nergens over het feit dat iemands paspoort automatisch gekoppeld zou zijn aan iemands loyaliteit. Gelukkig maar. Had dat er wel ingestaan, dan hadden we geamendeerd. Voor ons is loyaliteit niet gekoppeld aan het bezit van een of meerdere paspoorten. Het noemen van het begrip loyaliteit in de titel suggereert echter dat er voor de opstellers wel samenhang bestaat tussen loyaliteit en nationaliteit. Niet doen, dus.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Titel wijzigen in: "3.3 Paspoort, nationaliteit en loyaliteit"
95. **Rotterdam**
Assen, Etten-Leur, Utrecht
Schrappen: Laatste alinea schrappen.
Toelichting: Op het verkiezingscongres in Rotterdam heeft het congres ditzelfde punt nadrukkelijk verworpen. Hier stelt het PB dat het een positief partijstandpunt is, wat niet kan gezien de uitspraak van het congres. De argumenten voor het schrappen zijn onveranderd gebleven.
- Het maakt een onderscheid tussen nieuwe Nederlanders die toevallig uit een land komen waar de nationaliteit niet kan vervallen en die waar dat wel kan. Dat betekent dat de zwaarte van je straf afhangt van het land waar je (of je ouders) vandaan komt. En van oorspronkelijke Nederlanders kan de nationaliteit niet worden afgenomen hoewel ook die tot terroristische acties in staat zijn. Met dit voorstel zouden we aangeven dat het Nederlanderschap uitsluitend voorwaardelijk wordt gegeven als je niet als Nederlander bent geboren: het kan altijd weer worden afgenomen, er is geen vertrouwen in de mensen aan wie je de nationaliteit verleent.
PREADVIES: OVERNEMEN
96. **Arnhem**
Schrappen: en dat is voor burgers belastend en vervelend
Toelichting: Is dat zo, dan kan verschillen per individu.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: wordt geschrapt, zie PB-amendement 105 afdeling Rotterdam.
97. **Den Haag**
Schrappen: "en dat terwijl ze zich doorgaans van kinds af aan burger van Nederland voelen"
Toelichting: Als kinderen vanaf hun geboorte tot de leeftijd van achttien jaar in Nederland wonen, onderwijs volgen en eventueel een (bij)baan hebben, dan maken zij volwaardig deel uit van Nederlandse maatschappij. De term voelen wekt de suggestie, dat deze kinderen tot hun achttiende niet of niet helemaal bij de Nederlandse samenleving horen.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
PB-AMENDEMENT: "en dat terwijl ze zich doorgaans van kinds af aan burger van Nederland voelen" wijzigen in "en dat terwijl ze zich als vanzelfsprekend Nederlander voelen ondanks dat ze tot op heden niet aan de daarvoor geldende juridische eisen voldoen"
98. **Arnhem**
Aa en Hunze
Schrappen: Laatste alinea
Toelichting: Ongelijke behandeling, het kan alleen worden toegepast in het geval een persoon beschikt over twee nationaliteiten.
PREADVIES: OVERNEMEN
99. **Arnhem**
Schrappen: Om Nederlander te kunnen worden t/m met buitenlandse partners trouwen.
Toelichting: Deze informatie voegt niets toe.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie PB-amendement 95 afdeling Rotterdam.

100. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Utrecht, Arnhem, De Bilt, Zutphen

Wijzigen: 2e alinea: Om Nederlandersvastgelegd in de wet **wordt:** Het hebben van meerdere nationaliteiten wordt niet als problematisch gezien. De persoon in kwestie dient de Nederlandse samenleving en wetgeving te respecteren

Toelichting: Mensen, die jarenlang in Nederland gewoond hebben en of hier opgegroeid zijn zullen altijd een bepaalde band met Nederland onderhouden. Het Nederlanderschap dragen zij mee Als zij vervolgens in een ander land gaan wonen en werken en ook de nationaliteit van dit land aanvragen, dan kan deze nationaliteit gemakkelijk samen gaan met de Nederlandse nationaliteit. De beide nationaliteiten kenmerken de persoon

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 105 afdeling Rotterdam.

101. Zaanstad

Wijzigen: 8e alinea "Op het voorgaande kan slechts ... t/m ... een enkelvoudige nationaliteit bezit" **wordt** "In situaties waarin Nederlandse staatsburgers onze democratische rechtsstaat afwijzen én bereid zijn haar met geweld te ontwrichten is de PvdA er voorstander van dat de strafbepalingen in het strafrecht zodanig worden aangescherpt, dat de samenleving langdurig c.q. blijvend van deze dreiging wordt afgeschermd."

Toelichting: Nederland mag zich nooit onttrekken aan zijn verantwoordelijkheid voor Nederlanders. Ook waar het gaat om strafoplegging voor zeer ernstige delicten zal Nederland zijn verantwoordelijkheid voor de eigen burgers moeten blijven dragen. Daarnaast is het alleen mogelijk om het Nederlanderschap af te nemen bij een dubbele nationaliteit. Dit leidt tot discriminatie tussen mensen met en zonder een dubbele nationaliteit. Namelijk het eventueel ongelijk behandelen bij een gelijk vergrijp. Dit geldt zeker als mensen niet de keuze hebben om van de tweede nationaliteit afstand te doen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 95 Rotterdam.

102. Utrecht

Culemborg, De Jonge Socialisten, Etten-Leur, Vught, Leidschendam-Voorburg

Schrappen: gehele laatste alinea.

Toelichting: Ten eerste is het discriminerend dat alleen mensen met een dubbele nationaliteit het staatsburgerschap kan worden ontnomen. Ten tweede zijn we van mening dat Nederlandse staatsburgers die onze democratische rechtsstaat verwerpen en bereid zijn haar met geweld te ontwrichten, gewoon via het strafrecht moeten worden berecht. Ten derde hoort dit onderwerp niet thuis in een resolutie over integratie, maar in een resolutie over terrorisme en veiligheid.

PREADVIES: OVERNEMEN

103. Utrecht

Stadskanaal, Zutphen, Etten-Leur

Schrappen: 'hun toekomst ligt in Nederland'

Toelichting: Dat bepalen ze zelf wel!

PREADVIES: OVERNEMEN

104. De Jonge Socialisten

Wijzigen: Vijfde alinea, paragraaf 2.3, eerste zin ("Nederland moet zich inspannen om de dwingende wetgeving en bemoeienis waarmee herkomstlanden greep blijven houden op hun emigranten te laten verdwijnen") **wordt** "De PvdA vindt dat keuzevrijheid wat betreft de nationaliteit voorop moet staan. Nederland moet internationale druk uitoefenen om de dwingende wetgeving en bemoeienis waarmee herkomstlanden greep blijven houden op hun immigranten te laten verdwijnen."

Toelichting: We willen dat de PvdA zich sterker uitsprekt als voorvechter van keuzevrijheid voor het individu op het gebied van zijn of haar nationaliteit. Ook vinden wij een 'inspanning' van Nederland niet voldoende om dwingende wetgeving en bemoeienis van herkomstlanden tegen te gaan. Beter is het om concreet mee te geven dat er internationale druk moet worden uitgeoefend om herkomstlanden te bewegen hun wetgeving aan te passing.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 105 afdeling Rotterdam.

105. Rotterdam

Arnhem, Zutphen, Etten-Leur, Amsterdam

Slotervaart, Leidschendam-Voorburg

Wijzigen: "Om Nederlander te kunnen worden ... belastend en vervelend." **wordt** "Dat er mensen zijn met een dubbele nationaliteit hoort bij deze tijd van toenemende migratie en mondialisering. De PvdA vindt dat dit verschijnsel niet langer bediscussieerd moet worden, en dat wij daar in Nederland aan moeten wennen."

Toelichting: Amendement spreekt voor zich. Loyaliteit aan Nederland heeft weinig tot niets te maken met hoeveel paspoorten iemand bezit, maar blijkt uit de mate waarin iemand zich in Nederland opstelt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Tweede, derde en vierde alinea wijzigen in: "Dat er mensen zijn met een dubbele nationaliteit hoort bij deze tijd van toenemende migratie en mondialisering. De PvdA vindt dat dit verschijnsel aanvaard moet worden. In Nederland hebben veel nieuwe Nederlanders en hun kinderen een dubbele nationaliteit. Veel mensen krijgen die al bij geboorte. Ook zijn er veel nieuwe Nederlanders aan wie het door het land van herkomst simpelweg niet wordt toegestaan de oude nationaliteit te laten vervallen.

De PvdA vindt dat het hebben van een dubbele nationaliteit niets te maken heeft met loyaliteit aan Nederland, noch met een integratieprobleem. Het verschijnsel vloeit simpelweg voort uit de uiteenlopende nationaliteitswetgeving van landen en uit het feit dat steeds meer mensen migreren en met buitenlandse partners trouwen. Voor het uitoefenen van publieke functies geldt dat men de Nederlandse nationaliteit moet hebben. Onze Grondwet is daar duidelijk over.

Tot zover weinig reden voor onrust of discussie. Dat betekent niet dat er geen problemen kunnen zijn bij het hebben van een dubbele nationaliteit. De Partij van de Arbeid vindt het onwenselijk dat mensen niet zelf kunnen besluiten om afstand te doen van hun oude nationaliteit. In 17 landen, waaronder Marokko, is dat in de wet vastgelegd. Niet alleen kan er geen afstand worden gedaan van het Marokkaanse staatsburgerschap, de Marokkaanse overheid bemoeit zich, soms vergaand, met Nederlanders met een Marokkaans paspoort.”

Toelichting: ten onrechte is het beeld ontstaan dat de resolutie zou pleiten voor het nemen van afstand van de oorspronkelijke nationaliteit daar waar de tekst spreekt van keuzevrijheid. De verwarring is ontstaan doordat de praktijk huidige wetgeving opgenomen was in de concepttekst. Met de voorgestelde gewijzigde amendering wordt dit voor eens en altijd duidelijk verwoord.

106. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: De Nederlandse nationaliteit is voor Nederlanders een deel van de gezamenlijke identiteit.

PREADVIES: OVERNEMEN

107. Huizen

Wijzigen: 'Om Nederlander te kunnen worden... t/m ...te laten vervallen' wordt 'In de wet is vastgelegd dat nieuwkomers in principe de oude nationaliteit moeten opgeven om Nederlander te worden. Het hebben van meervoudige nationaliteit brengt met zich mee dat een burger onder meerdere rechtstelsels valt. Dat kan voor burgers vervelend en belastend zijn. De PvdA pleit er daarom voor dat mensen in staat worden gesteld hun oude nationaliteit op te geven. Meervoudige nationaliteit kan echter belangrijk zijn voor immigranten die zich op enigerlei wijze nog verbonden voelen met hun land van herkomst. Die binding mag niet in de weg staan dat men als nieuwkomer het Nederlandse staatsburgerschap verwerft en aldus ook kiesrecht krijgt.

Toelichting: Er zijn inmiddels meer dan een miljoen Nederlanders met een dubbele nationaliteit (waaronder leden van het Koninklijk Huis) en, zoals de fractie in de Tweede kamer terecht heeft

betoogd bij de recente discussie over de dubbele nationaliteit, dubbele nationaliteit staat loyaliteit met Nederland niet in de weg.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 105 afdeling Rotterdam.

108. Zaanstad

Toevoegen: 5e alinea: na “.....is dat nu niet het geval”: “, omdat zij gebonden blijven respectievelijk zich gebonden blijven voelen aan Marokkaanse wet- en regelgeving”.

Toelichting: Deze toevoeging geeft meer expliciet de oorzaak aan waarom voornamen van kinderen door Marokkanen niet vrij gekozen kunnen worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: overbodig, komt voort uit de reeds benoemde bemoeienis van herkomstlanden met nieuwe Nederlanders.

109. Roermond/Roerdalen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen: aan het begin van de 3e alinea, dus voor “de PvdA vindt...”:

“Iemand met twee paspoorten kan een prima Nederlander zijn.

Toelichting: Dit lijkt misschien een overbodige toevoeging, maar naast alle mitsen en maren in het vervolg is het goed dat dit even duidelijk gezegd wordt!

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 105 afdeling Rotterdam.

110. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Toevoegen: na ...vanzelfsprekend is:

“De fracties van de Partij van de Arbeid in de Tweede en Eerste Kamer der Staten Generaal zullen bij de Nederlandse Regering erop aandringen onderhandelingen aan te gaan met herkomstlanden als Marokko en Turkije om het niet toestaan van het verlies van de nationaliteit, de naamgeving en de dienstplicht te regelen.”

Toelichting: Dit amendement maakt duidelijk dat de in deze alinea genoemde knelpunten geen zaken zijn van de individuele migrant, maar dat het staatsaangelegenheden zijn. Het is niet de individuele migrant die op deze punten moet worden aangesproken maar de regeringen zelf.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendement 112 afdeling Vught.

111. Den Haag

Schrappen: gehele laatste alinea: “Op het voorgaande ... enkelvoudige nationaliteit bezit”

Toelichting: Hoort niet thuis in een resolutie over Integratie

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 95 Rotterdam.

112. Vught

Toevoegen: 5e alinea 1e zin:

Nederland moet zich ook in Europees verband inspannen om...

Toelichting: Deze inspanning moet zowel op nationaal maar ook op Europees niveau vormgegeven worden. Europa komt te weinig naar voren in het stuk.

PREADVIES: OVERNEMEN

113. Arnhem

Toevoegen: Nederland moet zich inspannen, dat een nieuwe Nederlander in staat kan worden gesteld een (oorspronkelijke) nationaliteit te laten vervallen indien zij of hij dat wenst.

Toelichting: Individuele afweging mogelijk maken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-amendement 105 afdeling Rotterdam*.

2.4 Religie en samenleving

In haar eerste beginselprogramma van 1947 erkende de Partij van de Arbeid het verband tussen religie, de wijze waarop mensen hun leven vorm geven en hoe zij zich in het politiek en publieke debat mengen. Dat was al zo in 1947, en ook al is er sindsdien veel veranderd, het blijft zo dat in ons land godsdiensten gelijk worden behandeld. Dat geldt niet alleen voor het christendom, het Jodendom en het hindoeïsme, maar voor alle godsdiensten, ook voor de islam.

Dat neemt niet weg dat religie in de publieke ruimte opnieuw een gevoelige kwestie is geworden. Nieuwkomers hebben hun geloof meegebracht naar Nederland, terwijl zeer velen in Nederland in de afgelopen decennia juist afscheid hebben genomen van hun religie. Dat levert onbehagen op bij diegenen die zich de knechtende invloed van religie herinneren en bij hen die zich zorgen maken over de radicalisering van religie en de bedreiging van verworven vrijheden. Omgekeerd levert kritiek of afkeuring van de kant van ongelovigen onbehagen op bij mensen die zich door hun geloof gesterkt weten in hun bestaan en die zich door hun geloof laten inspireren.

Iedereen moet in vrijheid zijn of haar geloof kunnen belijden en er ook in vrijheid afstand van kunnen doen. Geloof mag ook bekritiseerd worden. Zelfs als dit als kwetsend ervaren wordt. Vrij je mening uiten, satire bedrijven, religie bespotten: dat kan en mag in Nederland. De vrijheid om te geloven wat je wilt gaat nooit boven de vrijheid om te zeggen wat je wilt; het omgekeerde geldt evenmin. Geloven mag, krenken mag en gekwetst worden kan een gevolg zijn. Wie zich gekwetst voelt kan altijd naar de rechter gaan.

Dit alles ontslaat niemand van de morele plicht om zorgvuldig met verworven rechten en vrijheden om te gaan. Vrijheid gaat hand in hand met verantwoordelijkheid, daarvan moeten wij allen doordrongen zijn.

De scheiding van kerk en staat houdt niet in dat politici zich niet met religie moeten bezighouden. Dat zou ook onmogelijk zijn: religie is nu eenmaal voor veel mensen een factor van belang. Terwijl voor velen het geloof dient als een persoonlijke bron van zingeving, komen alle burgers religie tegen als een fenomeen dat tal van maatschappelijke processen – zoals de integratie van

nieuwkomers – kan remmen of versnellen. Dat de overheid neutraal staat ten opzichte van de uiteenlopende levensbeschouwelijke opvattingen spreekt vanzelf. Dat sluit niet uit dat politici zich ermee mogen bezighouden en er een mening over moeten hebben.

Binnen de grenzen van de rechtsstaat zijn alle burgers vrij om hun geloof, van welke signatuur en zwaarte dan ook, te belijden. De PvdA zal eenieder recht om te geloven steeds verdedigen en uitdragen. Dat geldt voor liberale en orthodoxe gelovigen zo goed als voor degenen die zich thuis voelen bij lichtere, progressievere of vrijzinnige stromingen. Dat de PvdA in die laatstgenoemde kringen haar natuurlijke bondgenoten vindt is evident.

Amendementen

114. Houten

Zaanstad, Stadskanaal, Tilburg, Zutphen, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Harderwijk

Schrappen: laatste zin

"Dat de PvdA in die laatstgenoemde kringen haar natuurlijke bondgenoten vindt is evident".

Toelichting: Belangrijk punt bij de oprichting van de PvdA in 1946 was de "doorbraakgedachte". De scheiding tussen politiek en geloof.

Wij vragen ons af waar het goed voor is om nu anno 2009 impliciet een voorkeur uit te spreken voor lichtere, progressievere of vrijzinnige stromingen? Omdat wij dit nut niet zien, is het voorstel om de laatste zin te schrappen. De strekking van de paragraaf als geheel verandert hierdoor niet.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Wel schrappen in de een na laatste zin: "liberale en"

Toelichting: *de doorbraakgedachte stond niet voor de scheiding van politiek en geloof maar voor het doorbreken van de op religie gebonden partijidentificatie van het electoraat. Vanaf het eerste beginselprogramma erkende de Partij van de Arbeid het verband tussen levensovertuiging en de sociaaldemocratie. Als progressieve stroming met uitgangspunten als emancipatie, verheffing en vooruitgangsgeloof vindt de partij haar bondgenoten logischerwijs in de vrijzinnige en progressieve stromingen en niet in orthodoxe. Dat is hier bedoeld. Het schrappen van "liberale en" betreft een tekstuele verduidelijking.*

115. Tilburg

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Houten

Schrappen: Tweede alinea: "van de kant van ongelovigen"

Toelichting: Mensen zonder religie zijn helemaal geen ongelovigen. Ze hebben voldoende houvast aan zichzelf of aan anderen, het is niet kies om deze (grootste!) groep weg te zetten als "ongelovig"

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: met ongelovigen worden mensen bedoeld die geen religie aanhangen.

116a. Etten-Leur

Schrappen: "Nieuwkomers hebben hun geloof meegebracht naar Nederland, terwijl zeer velen in Nederland in de afgelopen decennia juist afscheid hebben genomen van hun religie. Dat levert onbehagen op bij diegenen die zich de knechtende invloed van religie herinneren en bij hen die zich zorgen maken over de radicalisering van religie en de bedreiging van verworven vrijheden. Omgekeerd levert kritiek of afkeuring van de kant van ongelovigen onbehagen op bij mensen die zich door hun geloof gesterkt weten in hun bestaan en die zich door hun geloof laten inspireren."

Toelichting: De passage volgt op de zin: "Dat neemt niet weg dat religie in de publieke ruimte opnieuw een gevoelige kwestie is geworden." In de passage die wij willen schrappen wordt één van vele verklaringen gegeven van het feit dat religie in de openbare ruimte (beter: het publieke debat) een gevoelige kwestie is geworden. Daarover valt te twisten. Het is zelfs niet uitgesloten dat het helemaal niet de religie is, waardoor religie onderwerp van publiek debat is. De constatering op zich is juist en voldoende.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het is juist dat er meerdere verklaringen zijn voor de spanning rondom religie in het publieke domein. Het Partijbestuur is echter van mening dat bovengenoemde van noemenswaardig belang is.

116b. PB-Amendement

Aan de tweede alinea toevoegen:

"Een voor velen nieuwe godsdienst als de islam, die zo zichtbaar is in de publieke ruimte, is stof voor debat en wrijving. Moslims staan voor de taak om uit te zoeken wat de boodschap van de islam betekent voor het leven in een moderne samenleving als de Nederlandse. De ruimte die daartoe wordt geboden door de godsdienstvrijheid betekent dat aan dit proces in vrijheid vorm gegeven mag worden. Een proces dat door iedereen van harte ondersteund moet worden. Die ruimte en die vrijheid worden door ons verdedigd."

Toelichting: na de constatering dient tevens omschreven te worden hoe daar mee om te gaan.

117. Rotterdam

Zutphen, Etten-Leur

Schrappen: tweede, vierde en zesde alinea.

Toelichting: scheiding tussen kerk en staat, waar de PvdA voor staat, betekent naar onze mening dat de kern van het betoog in de overige alinea's staat. In de te schrappen alinea's wordt deze

scheiding doorbroken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de scheiding tussen kerk en staat houdt niet in dat de politiek zich niet met geloof zou mogen bemoeien.

118. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Schrappen: Wie zich gekwetst voelt kan altijd naar de rechter gaan

Toelichting: Het is te gemakkelijk om burgers die zich vaak niet kunnen verweren ook vanwege het ontbreken van financiële middelen deze weg te wijzen. Burgers moeten het niet zover laten komen dat andere medeburgers naar de rechter moeten stappen. Fatsoen staat voorop.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "De vrijheid om te geloven wat je wilt gaat nooit boven de vrijheid om te zeggen wat je wilt; het omgekeerde geldt evenmin.

Geloven mag, krenken mag en gekwetst worden kan een gevolg zijn. Wie zich gekwetst voelt kan altijd naar de rechter gaan." *wijzigen in:* "Mensen hebben net zo goed de vrijheid om te geloven als de vrijheid om zich daar over uit te laten. Geloven mag, kritiek leveren mag en beledigd worden kan daarvan een gevolg zijn. Burgers kunnen elkaar daar op aanspreken in het vrije debat, of in het uiterste geval de gang naar de rechter maken."

Toelichting: op fatsoen kan men elkaar aanspreken en in het uiterste geval de gang naar de rechter maken. Het recht dient daarnaast uiteraard voor iedereen toegankelijk te zijn.

119. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Schrappen in alinea 5, tweede zin: "nu eenmaal".

Toelichting: De zakelijke constatering is voldoende

PREADVIES: OVERNEMEN

120. Den Haag

Schrappen: 'Dat geldt niet alleen ...ook voor de Islam.'

Toelichting: 'Ook voor de Islam' suggereert een uitzonderingspositie die nergens op is gebaseerd.

PREADVIES: OVERNEMEN

121. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: 3e alinea, Geloven mag, krenken mag etc. wordt Kritiek leveren mag, kwetsen werkt polariserend, averechts en slaat de deur dicht tot discussie

Toelichting: zie 2.2.3

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 118 Trefpunt Socialisme en Levensovertuiging.

122. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Schrappen: de laatste zin, 6e alinea

Toelichting: duidelijk. Zie ook 2.2. 3e alinea "eerlijk delen" kan ook een doorslaggevend argu-

ment zijn om voor de PvdA te kiezen, juist vanuit geloofsovertuiging.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting amendement 114 Houten.

123. Zaanstad

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: Titel "Religie en samenleving" wordt "Levensbeschouwingen en samenleving".

Toelichting: Hierdoor dekt de titel een bredere inhoud. Het gaat niet alleen om religie. Onze partij moet neutraal stelling nemen en uitgaan van de gelijkwaardigheid van meerdere levensbeschouwingen, van gelovigen en ongelovigen, van religieuzen en niet-religieuzen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Titel wijzigen in: Levensovertuiging en samenleving.

124. Zaanstad

Utrecht, Eindhoven

Wijzigen: 6e alinea, tweede zin wordt "Dat geldt voor liberale en orthodoxe gelovigen zo goed als voor degenen die zich thuis voelen bij lichtere, progressievere, vrijzinnige, humanistische, agnostische of atheïstische stromingen."

Toelichting: Hierdoor wordt completer aangegeven dat het om alle levensovertuigingen gaat.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: deze passage gaat specifiek over religie.

125. Utrecht

Stadskanaal, Zutphen, Etten-Leur, Den Haag

Schrappen: 'Geloven mag, krenken mag, en gekwetst worden kan een gevolg zijn.'

Toelichting: Zie amendement onder 2.2.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 118 Trefpunt Socialisme en Levensovertuiging.

126. Utrecht

Zutphen, Etten-Leur

Wijzigen: Titel: "Religie en Samenleving" wijzigen in "Godsdienst/ Levensovertuiging en samenleving".

Toelichting: In de resolutie wordt herhaaldelijk gezegd dat de sociaal-democratie waarden uit de Grondwet beschouwt als ondersteuning van de eigen beginselen.

De PvdA heeft het tot stand komen van artikel 1 van de in 1983 gewijzigde Grondwet op het gebied van religie/levensbeschouwing jarenlang gestreden voor de gelijkheid en gelijke behandeling van godsdienst of levensovertuiging.

Het ligt dan ook in de rede dat onze partij serieus werk maakt van de aanwezige verscheidenheid hierin in het vinden van verschillend gemotiveerde overeenkomsten in de sociaal-democratische politiek.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 123 afdeling Zaanstad.

127. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Wijzigen: 5de alinea, de zin: 'Dat zou ook onmogelijk zijn: religie is nu eenmaal voor veel mensen een factor van belang' wordt "Dat zou onmogelijk zijn. Ongeveer een kwart van de Nederlandse bevolking is actief gelovig terwijl bijna de helft van de bevolking zich rekent tot een kerk of andere religieuze gemeenschap. Ook de PvdA telt veel gelovigen onder haar kiezers."

Toelichting: het noemen van feiten maakt de redenering sterker.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "De scheiding van kerk en staat houdt niet in dat politici zich niet met religie moeten bezighouden." wijzigen in "De scheiding van kerk en staat houdt niet in dat politici zich niet met religie mogen bezighouden. Dat zou ook onmogelijk zijn: religie is voor veel mensen een factor van belang. Ongeveer een kwart van de Nederlandse bevolking is actief gelovig terwijl bijna de helft van de bevolking zich rekent tot een kerk of andere religieuze gemeenschap."

128. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: Geloven mag, bekritisieren mag en gekwetst worden kan een gevolg zijn. Wie zich gekwetst voelt kan altijd naar de rechter gaan.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 118 Trefpunt Socialisme en Levensovertuiging.

129. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Den Bosch, Zutphen, Etten-Leur, Eindhoven, Rheden/Rozendaal

Toevoegen: aan 1e alinea;

De Partij van de Arbeid is een in levensbeschouwelijk opzicht een neutrale politieke partij, een seculiere partij. Zij propageert, stimuleert noch subsidieert zelf geloofsrichtingen en daaraan verbonden activiteiten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste alinea vervangen door:

"De Partij van de Arbeid is een seculiere partij.

Dat betekent niet dat al haar leden en vertegenwoordigers wars zijn van religie. Zij zullen dat ook tot uitdrukking brengen in het publieke debat.

Aldus ons eerste beginselprogramma uit 1947:

"De Partij staat open voor personen van zeer verschillende levensovertuiging, die instemmen met haar beginselprogramma. Zij erkent het innige verband tussen levensovertuiging en politiek inzicht en waardeert het in haar leden als zij dit verband ook duidelijk doen blijken." Dat was al zo in 1947, en ook al is er sindsdien veel veranderd, dat geldt nu nog steeds."

130. Gouda

Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen na: 5. 2.4 Religie en samenleving
3e alinea na eerste zin "Iedereen moet in vrijheid ... kunnen doen.": Iedereen moet er op kunnen rekenen dat de overheid deze geloofsvrijheid respecteert.

Toelichting: Met deze toevoeging sluit deze paragraaf aan op de tekst in het beginselmanifest over de rol van de overheid bij geloofsvrijheid en andere rechten.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *overbodig, reeds opgenomen dat ieder zijn of haar geloof in vrijheid moet kunnen belijden. Tevens als grondrecht behandeld bij de rechtsstaat.*

131. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Toevoegen: 4e alinea zin toevoegen zodat die als volgt gaat luiden:

"Dit alles ontslaat niemand van de morele plicht om zorgvuldig met verworven rechten en vrijheden om te gaan. De PvdA vindt het een kwestie van fatsoen om medeburgers niet te beledigen en onnodig te kwetsen. Vrijheid gaat hand in hand met verantwoordelijkheid, daarvan moeten wij allen doordrongen zijn".

Toelichting: Dit amendement maakt duidelijk dat de vergroving van taalgebruik, onnodig kwetsen en beledigen niet de PvdA-stijl is. Je kunt altijd op fatsoenlijke wijze kritiek uiten. Sommige gewoontes die hun intrede hebben gedaan onder het mom van "vrijheid van meningsuiting" moet de PvdA zich niet eigen maken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Aan de alinea toevoegen: "Dit alles ontslaat niemand van de morele plicht om zorgvuldig met verworven rechten en vrijheden om te gaan. De PvdA vindt het vanzelfsprekend een kwestie van fatsoen om medeburgers niet te beledigen en onnodig te kwetsen. Vrijheid gaat hand in hand met verantwoordelijkheid en weerbaarheid, daarvan moeten we doordrongen zijn.

132. Den Haag

Toevoegen aan de eerste alinea:

"Religie is voor veel mensen een belangrijk onderdeel van hun eigen identiteit, een ijkpunt voor hun normen en waarden en een middel om hun plaats in de maatschappij te bepalen."

Toelichting: De PvdA (of de politiek) moet geen oordeel hebben over de inhoud van religies (uiteraard wel over de standpunten die eventueel van daaruit worden ingenomen). Maar voor het formuleren van een beleid op het gebied van integratie en vooral ook burgerschap dit wel vanuit het besef dat voor veel mensen religie een belangrijke rol speelt.

PREADVIES: OVERNEMEN

133. Den Haag

Toevoegen direct na aanhef 'Religie en samenleving': "Onze Westerse cultuur is op velerlei wijze doordrenkt van religieuze uitingen met name vanuit de Islam, het Jodendom en het christendom. Deze uitingen hebben even zovele verrijkingen betekend voor ons Europees en nationaal cultureel erfgoed. Zonder deze uitingen zouden architectuur, beeldhouwkunst, literatuur en schilderkunst schraller geweest zijn. Daarnaast hebben deze religies eeuwen lang vreedzaam naast elkaar geleefd. De Islam is eeuwen lang een voorbeeld geweest van vreedzame co-existentie. Van tijd tot tijd hebben fundamentalistische stromingen in de drie monotheïstische godsdiensten getracht dit beeld te bezoedelen. Orthodoxe Joden, extreme evangelisten en fundamentalistische moslims hebben de basis waarden van de verschillende religies zoals naastenliefde en gastvrijheid in diskrediet gebracht. Dit soort uitingen vindt ook heden ten dage plaats. Het is belangrijk te beseffen dat het hierbij gaat om een marginaal percentage van de geloofsgroep. De overgrote meerderheid van de gelovigen zijn professionele en verantwoordelijke leden van onze samenleving."

Toelichting: Door een opvallend gebrek aan (historische) besef van grote groepen in de Nederlandse samenleving heeft bij velen de mening postgevat dat de Islam een gevaarlijke godsdienst is en dat daardoor de meeste moslims een soort van terroristen zijn die er op uit zijn onze samenleving omver te stoten. Dit beeld dient zo spoedig mogelijk te worden rechtgezet.

PREADVIES: Afwijzen

Toelichting: *uiteraard is religie een ijkpunt en van groot belang voor onze samenleving en de mensen die daar deel van uitmaken. Dat is in de tekst duidelijk verwoord. Ook dient er echter aandacht te zijn voor de spanning tussen religieuze uitingen en het publieke domein in de huidige samenleving. Deze balans wordt reeds goed weergegeven in de geamendeerde tekst.*

2.5 Emancipatie

Nederland heeft zijn burgers veel te bieden. Iedereen verdient een eerlijke kans om zijn of haar leven vorm te geven, om er wat van te maken. We dagen elkaar uit om actief mee te doen. Niemand wordt aan zijn of haar lot overgelaten. Waar achterstanden bestaan wordt een helpende hand geboden.

Ieder kind verdient een goede opvoeding en goed onderwijs. Iedere Nederlander verdient een baan, de kans om zich te ontplooiën, talenten te benutten, en uitzicht op een goede toekomst. Zo is het vandaag, morgen moet het nóg beter zijn.

Emancipatie is veel meer dan het bieden van eerlijke kansen. Emancipatie draait ook om vrijheid. Om de vrijheid van al die mensen die zelf willen bepalen hoe ze willen leven. Om al die mensen die keuzes willen maken tegen de druk van groep, cultuur of religie in. In ons Nederland staat dat recht onvoorwaar-

delijk op nummer één. In ons Nederland is dat een van de verworvenheden binnen de democratische rechtstaat. De PvdA kiest altijd de kant van het individu in zijn of haar emancipatie. De Partij van de Arbeid kiest positie door pal te staan voor het bieden van kansen, voor emancipatie en verheffing én voor de onvoorwaardelijke plichten van volwaardige burgerschap die voortkomen uit onze rechtsstaat. Het is onze overtuiging dat een gedeelde samenleving – ons Nederland – alleen ontstaat als we eerlijk zijn over wat we van elkaar verwachten en over wat we elkaar te bieden hebben. Als we grenzen durven te stellen en kansen durven te bieden. Zo geven we samen vorm aan óns Nederland. Een land waarin iedereen volwaardig burger is en niemand autochtoon of allochtoon. Óns Nederland waarover al die volwaardige burgers zeggen: “Dit is ons land. En wij zijn van dit land.”

Amendementen

134. Zaanstad

Utrecht, Stadskanaal, Tilburg, Zutphen, Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Assen, Groningen, Harderwijk, Amsterdam Slotervaart
Schrappen: 3e alinea, tweemaal “ons”, dus tweemaal de betreffende zin beginnen met: “In Nederland”

Toelichting: Het woordje “ons” is voor tweeërlei uitleg vatbaar. Bedoeld wordt (waarschijnlijk) het Nederland van ons allemaal, van iedereen, oorspronkelijke en nieuwe Nederlanders. Het kan echter ook opgevat worden als het Nederland van de oorspronkelijke Nederlanders en zou daarmee het onbedoelde effect kunnen veroorzaken van een “wij en zij” gevoel bij m.n. de nieuwe Nederlanders. Deze interpretatie en het daaraan gekoppelde “wij en zij” gevoel bleek bij een aantal leden in onze afdeling te spelen. Dit kan voorkomen worden door het woordje “ons” weg te laten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: “In ons Nederland staat dat recht onvoorwaardelijk op nummer één. In ons Nederland is dat een van de verworvenheden binnen de democratische rechtstaat.” **Wijzigen in:** “In ons Nederland, het Nederland zoals wij dat willen, staat dat recht onvoorwaardelijk op nummer één. Dat is een van de verworvenheden van de democratische rechtstaat.”

Waar “Volwaardig” staat wijzigen in “actief”
Toelichting: implicatie eerdere wijziging m.b.t. actief burgerschap.

135. Zaanstad

Utrecht, Stadskanaal, Zutphen, Etten-Leur, Groningen

Schrappen: Laatste zin van deze paragraaf.

Toelichting: Niet van belang; teveel accent op Nederlander zijn, terwijl we ook willen dat we ons Europeaan en wereldburger voelen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: natuurlijk kunnen mensen zich ook

wereldburger of Europeaan voelen. Hier wordt echter uitdrukking gegeven aan de wens dat iedereen die in Nederland zijn of haar toekomst wenst vorm te geven zich op zekere wijze verbonden voelt met een Nederland dat wij samen vorm geven.

136. Zutphen

Etten-Leur, Utrecht

Schrappen: 3e alinea: 2 x 'ons'.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 134 afdeling Zaanstad.

137. Zutphen

Schrappen: 3e alinea in zin 2: ook.

De zin wordt dan: Emancipatie draait om vrijheid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: emancipatie draait om gelijke kansen, verheffing en de vrijheid om je te emanciperen. Het schrappen van het woordje ook vernauwt de definitie.

138. Rotterdam

Groningen

Schrappen: “Een land waarin iedereen volwaardig burger is en niemand autochtoon of allochtoon.”: schrappen.

Toelichting: Deze zin doet afbreuk aan de kracht van de paragraaf over emancipatie. De termen ‘autochtoon’ en ‘allochtoon’ komen verder gelukkig nauwelijks in de tekst voor.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het is een feit dat er nu veelal gesproken wordt in termen van autochtoon en allochtoon. Juist door te benadrukken dat we in de toekomst alleen nog over Nederlanders willen spreken, spreken we de wens van een onverdeelde samenleving en een gedeelde toekomst uit.

139. De Bilt

Schrappen: De Partij van de Arbeid kiest positie door pal autochtoon of allochtoon.

Toelichting: Deze zin is in feite een herhaling van de voorgaande alinea's in 2.5 en dus overbodig.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het schrappen van deze passage doet afbreuk aan de tekst.

140. Den Haag

Schrappen: “Óns Nederland waarover al die volwaardige burgers zeggen: “Dit is ons land. En wij zijn van dit land.”

PREADVIES: OVERNEMEN

141. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Ons Nederland **wijzigen in** ons aller Nederland of onze Nederlandse samenleving.

Zie ook 2.

Toevoegen: en samen zijn wij dit land

Toelichting: is duidelijker

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie amendement 140 afdeling Den Haag.

142. Zaanstad

Utrecht, Stadskanaal, Etten-Leur

Wijzigen: 4e alinea in de zin: "Het is onze overtuiging etc. laten vervallen: "ons Nederland". De zin wordt dus: "Het is onze overtuiging dat een gedeelde samenleving alleen ontstaat als we eerlijk zijn over wat we van elkaar verwachten en over wat we elkaar te bieden hebben".

Toelichting: zie toelichting op ons amendement 3e alinea van deze paragraaf.

PREADVIES: OVERNEMEN

143. Zutphen

Etten-Leur

Wijzigen: 2e alinea: 2 x 'verdient' wordt 'heeft recht op'.

PREADVIES: OVERNEMEN

144. Amsterdam Slotervaart

Amsterdam Oud-Zuid

Wijzigen: Laatste zin: ..."Dit is ons land. En wij zijn van dit land." wordt ..."Dit is ons land en samen zijn wij dit land."

Toelichting: Dit benadrukt de gedeelde samenleving.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: wordt hier geschrapt, elders overgenomen.

145. Leiden

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen: Na de eerste alinea, die eindigt met "...wordt een helpende hand geboden." invoegen van een nieuwe alinea:

"Meer economische zelfstandigheid staat vaak aan de basis van emancipatie. Dit kan men ook zien in het kader van het integratievraagstuk. Zo vormen arbeidsmarktachterstanden van niet westerse allochtone jongeren en vrouwen een belemmering voor de emancipatie. De PvdA onderstreept het belang van economische zelfstandigheid voor vrouwen en gaat de discussie aan."

Toelichting: De oorspronkelijke tekst benoemt vooral de grondbeginselen voor emancipatie (vrijheid, eerlijke kansen). In deze paragraaf werd echter een belangrijk knelpunt in het emancipatievraagstuk niet aan de orde gesteld, namelijk de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt. Later in de resolutie (blz. 12, paragraaf arbeid) komt dit onderwerp wel aan bod, maar het specifiek benoemen van dit knelpunt in deze paragraaf zal een concrete inhoudelijke bijdrage leveren.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: amendement is sympathiek maar gaat concreet in op een van de vele zaken -zoals opvoeding, onderwijs en arbeid- die te maken hebben

met emancipatie. Zoals de opstellers zelf reeds stellen komt het onderwerp later specifiek aan bod. Op deze plek is het amendement te specifiek en doet daardoor afbreuk aan de kernachtige boodschap van de eerste twee alinea's.

146. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Toevoegen: een paragraaf 2.6:

2.6 Ook deel van Europese rechtsstaat

Een groot deel van onze nationale wetgeving is de uitwerking is van wetgeving in Brussel. Van alle Nederlanders mag worden verwacht dat zij zich ook bij deze rechtsstaatsontwikkeling betrokken voelen. Voor de problemen die wij hier bespreken, worden in andere EU lidstaten heel verschillende oplossingen gevonden. Dat betekent een uitnodiging om ons als PvdA ook te verdiepen in benaderingen elders in Europa.

Toelichting: Zoveel (terechte) nadruk op de rechtsstaat laat tegelijk een ander manco zien: ook de EU is een rechtsstatelijke gemeenschap waarvan alle Nederlanders deel uitmaken. Deze wordt nergens genoemd. In par. 1 wordt in het algemeen gezegd dat in heel Europa samenlevingen worstelen met veranderingen. En in par. 3.3.3 wordt twee keer de EU genoemd in het kader van het migratiebeleid. That's it. Dat het wij-gevoel en de gezamenlijkheid waarvoor de nota zo sterk pleit ook een Europese dimensie heeft, wordt hiermee beklemtoond.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie paragraaf 2.1 PB-Amendement 73 internationale dimensie en niet-statische rechtsstaat.

147. Den Haag

Toevoegen: derde alinea:

"Naast het individuele aspect erkent de Partij van de Arbeid het belang van groepsemancipatie. Het verwerven van individuele rechten en het nakomen van individuele plichten kan juist bij uitstek via de eigen groep worden gerealiseerd."

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: passage sluit niet uit dat emancipatie via de groep kan verlopen maar stelt dat indien emancipatie van een individu belemmerd wordt door groep of gemeenschap de PvdA de kant van het individu kiest.

148. Den Haag

Toevoegen na 2e alinea 'morgen moet het nog beter zijn':

"De PvdA blijft zich hard maken voor de positie van alle vrouwen op de arbeidsmarkt, onder meer door kinderopvang voor iedereen financieel bereikbaar te houden"

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting amendement 145 afdeling Leiden.

3. De weg naar ons Nederland

Voor een effectief integratiebeleid is naast het consequent handhaven van de rechtsstaat een effectieve publieke sector nodig: hoogwaardig onderwijs, goede jeugdzorg en activerend arbeidsmarktbeleid. Zo kunnen bestaande achterstanden worden weg-gewerkt. Dit en niets anders is de ziel van de sociaaldemocratie: emancipatie en verheffing en het bieden van gelijke kansen. De Partij van de Arbeid vindt dat de eigen kracht van mensen en hun sociale netwerken veel beter moet worden aangeboord. Debat en emancipatie moeten eerst en vooral door mensen zélf worden gestimuleerd – door al diegenen die een plek willen krijgen en behouden in dit land. De grootste vooruitgang bij integratie valt daarom niet te verwachten van wetten en regels – hoe belangrijk ook – maar veel meer van debat, dialoog, opvoeding en onderwijs.

Om het gekoesterde ideaal van emancipatie maximaal te verwezenlijken moeten we eerst, hier en nu, onze aandacht richten op concrete obstakels: allerlei prangende, vaak gevoelige conflicten die te maken hebben met integratie moeten we benoemen en beslechten. De mogelijkheden voor een succesvolle en breed gedragen politieke agenda voor integratie worden bemoeilijkt door criminaliteit en overlast, door onafgeronde discussies over moslimmannen die vrouwen de hand weigeren te schudden, door trammelant over burka's en aparte inburgeringscursussen voor mannen en vrouwen. Dit zijn lastige vraagstukken die onderwerp zijn van breed maatschappelijk debat en die lokale en landelijke politici terecht hoofdbreken bezorgen. Het zijn kwesties die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat en waar we een gezamenlijke omgangsvorm voor moeten vinden, omdat anders elk verhaal over het scheppen van kansen en het accepteren van diversiteit strandt op huizenhoge drempels van argwaan en slechte ervaringen.

Op een aantal terreinen bestaat er behoefte aan specifiek beleid. Het gaat dan met name om bestrijding van discriminatie, om effectieve inburgering van nieuwkomers en om een selectief migratiebeleid dat rekening houdt met het niet oneindig rekbaare aanpassingsvermogen van onze samenleving.

Amendementen

149a. PB-Amendement Samenleven in de Praktijk

Titel en eerste drie alinea's hoofdstuk 4 vervangen in:

4. Samenleven in de praktijk

Om het gekoesterde ideaal van emancipatie maximaal te verwezenlijken moeten we eerst, hier en nu, onze aandacht richten op concrete obstakels: allerlei prangende, vaak gevoelige conflicten die te maken hebben met integratie moeten we benoemen en beslechten. Deze conflicten staan vaak symbool, of dienen als uitlaatklep, voor dieper liggende gevoelens van twijfel, angst en onzekerheid. Dat is waarom de PvdA zich erover moet uitspreken – het houdt mensen bezig dus moet het de PvdA bezighouden – scherp, eerlijk en met een afgewogen mening. We moeten ze niet te snel afdoen als incidenten – dat doet geen recht aan de zorgen van mensen en aan het maatschappelijke

debat. Het zijn kwesties die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat en waar we een gezamenlijke omgangsvorm voor moeten vinden, omdat anders elk verhaal over het scheppen van kansen en het waarderen van diversiteit strandt op huizenhoge drempels van argwaan en slechte ervaringen.

Toelichting: het Partijbestuur wenst met het oog op de leesbaarheid van de tekst het hoofdstuk te splitsen zodat er een apart hoofdstuk ontstaat over de omgang met conflicten en een apart hoofdstuk over emancipatie. De oorspronkelijke tekst die hier stond over emancipatie is grotendeels verplaatst naar de inleiding van het nieuwe vijfde hoofdstuk.

149b. Zutphen

Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Schrapen: In alinea 2 vanaf: 'allerlei prangende, vaak gevoelige conflicten (tot en met) voor mannen en vrouwen'.

Toelichting: In een hoofdstuk waar het gaat over 'de weg naar ons (rotwoord) Nederland', past het niet om alleen maar obstakels te noemen die beperkt zijn tot – lees – moslims in Nederland. Het gaat hier ook om zaken die autochtonen doen. Denk bijvoorbeeld aan de witte vlucht, de toestroom van witte kindjes op het christelijk onderwijs, discriminatie op de arbeidsmarkt. Of denk bijvoorbeeld aan het leegvissen van riviertjes in Limburg door Polen. We noemen maar een zijstraat.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de genoemde voorbeelden hebben het maatschappelijk debat in ons land recentelijk gedomineerd. Niet zelden heeft de PvdA in dit debat maar moeilijk een eenduidig standpunt kunnen formuleren. De gekozen voorbeelden zijn dus ten eerste actueel, ten tweede liggen onder deze voorbeelden vaak fundamentele vragen en ten derde vaak onbeslecht binnen de eigen gelederen. Het Partijbestuur hecht er deswege aan deze conflicten te benoemen.

150. Amsterdam Osdorp

Schrapen: "integratie" in: "voor een effectief integratiebeleid"

Toelichting: consequent handhaven moet altijd, niet alleen bij integratie

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: amendement verwijst door splitsen van het hoofdstuk naar PB-amendement 228 A. hoofdstuk 5 Een actieplan voor een gedeelde toekomst. Passage slaat op de noodzaak van handhaven én op het op orde hebben van generiek beleid. Natuurlijk dient ook het generiek beleid om tal van andere redenen op orde te zijn net zoals handhaving altijd dient te geschieden. De reden waarom het hier echter genoemd wordt is omdat specifiek integratiebeleid bij voorbaat gedoemd is te mislukken als handhaving en generiek beleid faalt.

- 151. Amsterdam Slotervaart**
Schrappen: laatste zin tweede alinea
Toelichting: (Vervelende) incidenten als burka's en handen schudden raken echt niet de kernwaarden van onze rechtstaat. Je kunt het benoemen als niet gewenst, maar niet meer dan dat.
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: zie toelichting amendement 149 B afdeling Zutphen.
- 152. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam**
Wijzigen: De weg naar ons Nederland wordt de weg naar ons aller Nederland
Toelichting: zie boven
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie PB-amendement 149 A.
- 153. Zutphen**
Etten-Leur, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Harderwijk
Wijzigen: Zin 3: 'Emancipatie en verheffing en het bieden van gelijke kansen' wordt: 'emancipatie, (internationale) solidariteit dat leidt tot verheffing en gelijke kansen bewerkstelligd.
Toelichting: Solidariteit moet in dit rijtje. Verheffing en gelijke kansen zijn het gevolg.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Zie nieuw tekstvoorstel PB-amendement 228 A. hoofdstuk 5 Een actieplan voor een gedeelde toekomst.
- 154. Multi Etnisch Vrouwennetwerk**
Wijzigen: 3. De weg naar een Nederland van ons allemaal
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Zie PB-amendement 149a.
- 155. Den Haag**
Wijzigen: "De weg naar ons Nederland" wordt 'debat en emancipatie'
Toelichting: De resolutie ademt op een aantal plaatsen een nationalistische teneur uit. Men zou kunnen denken dat de Partij zich in de resolutie wil afzetten tegen de 'Partij voor de Vrijheid' en 'Trots op Nederland'. Daartoe is geen enkele reden en het leidt alleen maar tot verwarring en niet tot de gewenste duidelijkheid.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie toelichting amendement 154 MEV.
- 156. Amsterdam Slotervaart**
Wijzigen: Titel wordt "De weg naar gedeeld Nederland."
Toelichting: Deze titel doet meer recht aan waar we naar toe willen.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zie toelichting amendement 154 MEV.
- 157. Amsterdam Slotervaart**
Wijzigen: "door al diegenen die een plek willen krijgen en behouden in dit land." wordt "door al diegenen die een plek hebben of zouden willen in dit land".
Toelichting: Het woord "behouden" lijkt erop te wijzen, dat een eenmaal verworven plek in Nederland ook altijd weer afgepakt kan worden.
PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
Toelichting: zinsnede is vervallen. Zie nieuw tekstvoorstel PB-amendement 228 A. hoofdstuk 5 Een actieplan voor een gedeelde toekomst.
- 158. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Arnhem**
Toevoegen: 2e regel achter arbeidsmarktbeleid: daartoe hoort ook het vergroten van diversiteit in leger, politiekorpsen, ambtenarenkorpsen en bij semi-overheidsorganisaties.
Toelichting: er dienen kansen te worden geboden.
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: te gedetailleerd. Zie nieuw tekstvoorstel PB-amendement 228 A. hoofdstuk 5 Een actieplan voor een gedeelde toekomst.
- 159. Zutphen**
Etten-Leur
Toevoegen: aan het einde van zin 1: enzovoort.
Toelichting: De publieke sector behelst veel meer dan deze drie zaken.
PREADVIES: AFWIJZEN
Toelichting: tekst beoogt niet altijd volledig te zijn, wel duidelijk. Zie nieuw tekstvoorstel PB-amendement 228 A. hoofdstuk 5 Een actieplan voor een gedeelde toekomst.
- 160. Etten-Leur**
Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam
Toevoegen: "Dit zijn lastige vraagstukken die onderwerp zijn van breed maatschappelijk debat en die lokale en landelijke politici terecht hoofdbrekens bezorgen."
Toevoegen: "De PvdA houdt daarbij voortdurend in het oog waar het door anderen aangejaagde hoog oplopende commotie over incidenten betreft en waar het om voor de PvdA wezenlijke onderwerpen gaat, de PvdA bewaakt de balans en speelt in het publieke debat alleen de rol van aanjager van debatten die over voor de PvdA essentiële hoofdlijnen gaan."
Toelichting: Wij vinden dat PvdA-politici zich te snel laten meeslepen in incidentenpolitiek waarvan de agenda door anderen dan PvdA-politici wordt bepaald. Dit in combinatie met het feit dat in de resolutie, ook in deze paragraaf, onvoldoende duidelijk wordt gemaakt of de opgesomde problemen de problemen zijn waarover het gaat, of dat het (niet onderbouwde) voorbeelden zijn en onduidelijkheid op wie de resolutie zich nu eigenlijk richt (de voorbeelden suggereren wederom dat

het exclusief gaat om islamitische medeburgers) maakt dat wij moeite hebben met deze resolutie. Zie ook onze motie waarin dit wordt uitgewerkt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 161 Jonge Socialisten.

161. De Jonge Socialisten

Toevoegen: Tweede alinea, na eerste zin ("Om het gekoesterde ... benoemen en beslechten"): "Het oplossen van deze conflicten is niet alleen nodig vanwege het concrete obstakel maar ook omdat deze conflicten vaak symbool staan, of uitlaatklep zijn, voor dieper liggende gevoelens van twijfel, angst en onzekerheid."

Toelichting: Al deze conflicten zijn van groot maatschappelijk belang omdat alle onderliggende vragen er in samenkomen. Maar ook omdat deze conflicten de arena vormen waar meningsverschillen worden beslechten en gezamenlijke standpunten gevonden worden. Deze functie van de specifieke conflicten die verderop in de resolutie aan de orde komen, dient beter naar voren te komen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 149a.

162. Rotterdam

Toevoegen na: 7 "... bemoeilijkt door criminaliteit en overlast,": "maar ook door".

Toelichting: Deze alinea bevat veel onvergelykbare grootheden. De opsomming plaatst nu discussies over grote problemen op gelijke voet met kleinere zaken. De toevoeging heft dat op.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zinsnede is vervallen. Zie PB-amendement 149 A.

3.1 Het conflict voorbij

Bij het benoemen en beslechten van conflicten hebben we de keus uit drie opties:

- A. Normeren; het scheppen en handhaven van wetten en regels.
- B. Confronteren; het benoemen en actief verdedigen van waarden.
- C. Tolereren; dulden en mensen in hun waarde laten.

Keuzes die vertegenwoordigers en bestuurders van de Partij van de Arbeid maken uit deze drie opties moeten gebaseerd zijn op de principes van de Nederlandse rechtsstaat en op onze sociaal-democratische beginselen, in het bijzonder vrijheid, gelijkheid en emancipatie.

Normeren betekent het scheppen en het (doen) naleven van wetten en regels die voor iedereen gelden. Eerwraak, vrouwenbesnijdenis en discriminatie zijn bij wet verboden. Hier valt niets te kiezen en hier willen we niet kiezen. Hier willen we handhaven.

Wetten en regels zijn niet statisch: zij verbeelden onze visie op de gewenste werkelijkheid, Soms zijn nieuwe wetten nodig om te regelen wat nog niet eerder geregeld was. Ook moet er veel consequenter worden gehandhaafd. Daar zijn we in Nederland

onvoldoende strikt in. Iedereen vindt dat anderen zich aan de regels moeten houden, maar dat er altijd wel redenen zijn om dat zelf niet te doen. Dat leidt ten eerste tot een verzwakking van wetten en regels waar uiteindelijk iedereen de dupe van is en ten tweede tot onduidelijkheid voor migranten die op die manier niet kunnen zien en ervaren wat er nu wel en niet kan binnen de grenzen van de rechtsstaat. Handhaven dus!

Maar met normeren en handhaven zijn we er niet. We hebben ook te maken met gedragingen van mensen en ontwikkelingen in de samenleving die weliswaar niet strafbaar zijn maar die wij – op basis van onze rechtsstatelijke en sociaaldemocratische waarden – ongewenst vinden. Die moeten we benoemen en bespreken; we moeten duidelijk maken waarom bepaald gedrag ongewenst is en mensen daarmee confronteren. Het tolereren en respecteren van een veelheid aan religies, culturen en levensstijlen moet gepaard gaan met een actieve verdediging van waarden die ons dierbaar zijn. Daartoe behoren in elk geval de scheiding van kerk en staat, de waarde van democratie en rechtsstaat, de gelijke behandeling van man en vrouw en van homo en hetero, de vrijheid van godsdienst en geloofsafval. Als we specifieke denkbeelden en gedragingen willen bestrijden – en ons daarbij niet willen of kunnen verlaten op het strafrecht – mogen we kritiek en confrontatie niet schuwen. De fout die we in ieder geval nooit meer mogen maken is het inslikken van kritiek op culturen of religies omwille van de tolerantie. Soms wordt dat debat als polariserend ervaren – toch moeten we het daarom niet uit de weg gaan. We moeten onze waarden actief benoemen, verdedigen en anderen daarmee in aanraking brengen.

Een derde strategie die we kunnen inzetten laat zich samenvatten met dulden of tolereren. Sommige gebruiken, sommige keuzes die mensen in hun persoonlijk leven maken roepen bij anderen in meer of mindere mate ergernis op, terwijl ze niet in strijd zijn met de rechtsstaat, niet op gespannen voet staan met fundamentele waarden en ook geen inbreuk maken op de vrijheid van anderen in de samenleving. Dit soort gedragingen tolereren wij in onze vrije maatschappij. Het gaat dan om uitingen die gemengde reacties oproepen: de een ergert zich er wild aan, terwijl de ander ze volstrekt normaal vindt. Hoofddoekjes in het klaslokaal, kerkklokken die de zondagsdienst aankondigen, moskeeën met een opvallende architectuur, Sinterklaas en Zwarte Piet – hier past een open houding.

Amendementen

163. Zutphen

Etten-Leur

Schrappen: Laatste alinea, 3e zin.

Toelichting: Dit is een op-de-borst-klop zin, geschreven vanuit de wij – zij samenleving.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "Dit soort gedragingen tolereren wij in onze vrije maatschappij." vervangen door "Dit soort gedragingen tolereren wij van elkaar in onze vrije maatschappij."

Toelichting: laatstgenoemde zin was reeds bedoeld als wederzijdse acceptatie, blijkbaar in frame van het wij-zij debat van de afgelopen jaren met regelmaat gelezen als acceptatie van gebruiken van

nieuwe Nederlanders door oorspronkelijke Nederlanders. De toevoeging van "elkaar" laat hier niet langer twijfel over bestaan.

164. Rotterdam

Arnhem

Schrappen: "Hoofddoekjes in het klaslokaal ... open houding."

Toelichting: Deze opsomming is volstrekt willekeurig en kan met veel andere voorbeelden worden aangevuld (bijvoorbeeld fietswedstrijden op zondag etc.). Om te voorkomen dat iedereen deze opsomming wil gaan wijzigen en aanvullen is het nodig om dit te schrappen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: enkele voorbeelden zijn ter verduidelijking noodzakelijk.

165. Den Haag

Schrappen: 'Sinterklaas en Zwarte Piet'

Toelichting: De non-acceptatie van Sinterklaas en Zwarte Piet door bepaalde groepen in Nederlanders, past niet in het rijtje van ergernissen die wij in onze vrije maatschappij dienen te tolereren. Deze kwestie betreft herinneringen aan gevoeligheden zoals racisme en maatschappelijke onderdrukking, die hun oorsprong vinden in het koloniale verleden van Nederland en haar (ex)- rijkdelen en waarbij de fundamentele rechten en vrijheden van een groot aantal weerloze mensen met de voeten is getreden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: net zoals het voor ieder kind en ouder dat het feest viert verwijst naar een culturele traditie waar veel mensen ongelofelijk veel plezier aan beleven zonder dat daar ook maar enige racistische motieven te bespeuren zijn.

166. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur

Wijzigen: 3e alineaen ten tweede tot onduidelijkheid voor migranten **wordt:** tot onduidelijkheid voor iedereen, omdat men op die manier niet kan zien en ervaren etc.

Toelichting: geldt voor alle inwoners van Nederland

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: is met name voor nieuwe Nederlanders die de geschreven en ongeschreven regels niet kennen extra moeilijk.

167. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Harderwijk

Wijzigen: 3.1. 3e alineaen ten tweede tot onduidelijkheid voor migranten **wordt:** tot onduidelijkheid voor iedereen, omdat men op die manier niet kan zien en ervaren etc.

3.1.4e alineain aanraking brengen

Toevoegen: maar ook luisteren en leren van andere manieren van respect tonen, andere gewoontes en culturen.

Toelichting: geldt voor alle inwoners van Nederland. Integratie moet van twee kanten komen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie amendement 166 Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam.

168. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Etten-Leur

Wijzigen: in 1e alinea; Bij benoemen en beslechten van conflicten hebben we keuze uit 4 opties: A. waarden: het begrijpen en waarden van elkaar (dialoge aangaan) B. Normeren: conform tekst resolutie, C. Confronteren, conform tekst resolutie, D. Tolereren, conform tekst resolutie
Toelichting: Waarden betekent het inzetten van het krachtige wapen van de dialoog. Door in gesprek te gaan kunnen we de motieven van elkaar leren te begrijpen. De kwaliteiten van de anderen leren zien en de mogelijkheden tot een win-win situatie onderzoeken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het draait hier om het oplossen van conflicten. Waardering is uiteraard van grote waarde in onderling contact en het leren begrijpen en respecteren van elkaar. Conflict waarden we echter niet.

169. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Eindhoven

Wijzigen: 1e alinea. Bij benoemen en beslechten van conflicten hebben we keuze uit 4 opties:

a. Waarden; het begrijpen en waarden van elkaar – dialoog aangaan –

b. Normeren etc. conform tekst resolutie

c. Confronteren etc. conform tekst resolutie

d. Tolereren etc. conform tekst resolutie

Toelichting: waarden betekent het inzetten van het krachtige wapen van de dialoog. Door in gesprek te gaan kunnen we de motieven van elkaar leren begrijpen. De kwaliteit van de anderen leren zien en de mogelijkheden tot een win-win situatie onderzoeken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting amendement 168 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam.

170. Zaanstad

Utrecht, Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Rheden/Rozendaal

Wijzigen: 2e alinea de zinsnede "..... in het bijzonder vrijheid, gelijk en emancipatie **wordt** "..... in het bijzonder vrijheid, gelijkheid, emancipatie en solidariteit".

Toelichting: Het begrip "solidariteit" is juist ook hier relevant, omdat de mensen waar we het over hebben vaak in een achterstandssituatie verkeren, veelal ook buiten hun schuld om. Ook in deze notitie mogen we onze solidariteit met hen best uitspreken. Bovendien is solidariteit evenals vrij-

heid, gelijkheid en emancipatie een grondbeginsel van onze partij.

PREADVIES: OVERNEMEN

171. Zaanstad

Wijzigen: 4e alinea, laten vervallen de laatste zin (“Handhaven dus.”), **wordt** “Hier valt niets te kiezen en hier willen we niet kiezen. Hier willen we handhaven: dat geldt met name ook voor de scheiding van kerk en staat”.

Toelichting: Staat in relatie tot ons amendement 5e alinea

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: *Schrappen laatste zin: handhaven dus!*

Toelichting: *zin schrappen maar geen expliciete verwijzing naar slechts een van de grondrechten opnemen, er is immers geen hiërarchie in grondrechten.*

172. Zaanstad

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: 5e alinea “Daartoe behoren in elk geval...” **wordt** “Daartoe behoren in elk geval de waarde van democratie en rechtsstaat, de gelijke behandeling van man en vrouw en van homo en hetero, de vrijheid van godsdienst en geloofsafval.”

Toelichting: De context suggereert dat de scheiding van kerk en staat hier onderdeel van confrontatie is. Hier moet het echter ondubbelzinnig gaan om normering. De scheiding van kerk en staat is in onze democratische rechtsstaat fundamenteel en niet voor discussie vatbaar. Daarom weglaten uit het zinnetje met waarden die ons dierbaar zijn.

PREADVIES: OVERNEMEN

173. Utrecht

Stadskanaal, Etten-Leur

Wijzigen: laatste zin

Toelichting: Onzinnige toevoeging door te stellen dat we een open houding aannemen tegen Sinterklaas en Zwarte Piet.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting amendement 165 afdeling Den Haag.

174. Zutphen

Etten-Leur

Wijzigen: 4e alinea: 'Daartoe behoren in elk geval de scheiding van kerk en staat tot en met godsdienst en geloofsafval' **wordt** 'Daartoe behoren alle waarden die een duurzame open samenleving ondersteunen.'

Toelichting: Dekt de lading beter en is duidelijker in de waarden die de PvdA nastreeft.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *het Partijbestuur hecht eraan een aantal waarden expliciet te benoemen.*

175. De Jonge Socialisten

Wijzigen: Laatste alinea, laatste zin. “Sinterklaas en Zwarte Piet” **wordt** “snert met worst”.

Toelichting: We zijn erg ongelukkig met de keuze van Sinterklaas en Zwarte Piet in dit rijtje met wat verder uitsluitend uitingen van religie zijn.

De indruk wordt gewekt dat ook Sinterklaas en Zwarte Piet een religieuze uiting is en dáárom getolereerd moet worden. We denken dat dit volstrekt niet de bedoeling is. Sinterklaas en Zwarte Piet is in de ogen van de meeste Nederlanders een folklorisch stukje cultureel erfgoed en vooral een (kinder)feest voor iedereen.

Door het te hebben over snert met worst praten we ook over een folklorisch stukje cultureel erfgoed, maar zal er minder snel een link worden gemaakt met een religieuze uitingsvorm. Verder voldoet het aan de genoemde criteria.

Het is een keuze van sommige mensen om snert met worst op te dienen, het roept bij anderen in meer of mindere mate ergernis op, het is niet in strijd met de rechtstaat, het staat niet op gespannen voet met fundamentele waarden en het maakt geen inbreuk op de vrijheid van anderen. We tolereren (of bejubelen) deze dikke soep, gemaakt van spliterwten dan ook in onze vrije maatschappij. Hier past een open houding.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *geestig maar helaas. Zie toelichting amendement 165 afdeling Den Haag.*

176. Rotterdam

Wijzigen: “Bij het benoemen beslechten van conflicten hebben we de keus uit drie opties” **wordt** “Bij het benoemen beslechten van conflicten in ons Nederland hebben we in algemeenheid de keus uit drie opties”

Toelichting: Naar onze mening zijn de toevoegingen aan deze zin noodzakelijk om de status van deze paragraaf goed aan te duiden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: *Eerste zin wijzigen in: “Bij het benoemen en beslechten van conflicten in ons Nederland hebben we in algemeenheid de keus uit drie opties:”*

177. Rotterdam

Tilburg, Amsterdam Slotervaart

Wijzigen: laatste alinea; ‘tolereren’ en ‘dulden’ **wordt:** ‘respecteren’ en ‘accepteren’.

Toelichting: Deze woorden geven duidelijker aan wat we bedoelen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: *Punt c wijzigen in: Tolereren; accepteren en mensen in hun waarde laten.*

Eerste zin laatste alinea wijzigen in: “Een derde strategie die we kunnen inzetten laat zich samenvatten met tolereren en accepteren.”

178. Groningen

Stadskanaal

Wijzigen: Bij het benoemen en beslechten van conflicten hebben we de keus uit vier opties:

A. de dialoog aangaan
(daarna overige drie opties)

Toelichting: Op zijn minst beginnen met gelijkwaardige verhoudingen tussen groepen in Nederland. Wie positief wil bijdragen aan de dialoog moet daartoe een gelegenheid krijgen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting amendement 168 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam.

179. Zeist

Harderwijk

Wijzigen: Bij punt C: 'Tolereren' wordt 'accepteren'.

Toelichting: wanneer je mensen niet alleen duld, maar óók in hun waarde laat, dan is dat accepteren en niet tolereren. In tolereren zit namelijk een vorm van afkeuren (passief), waarmee dat 'in hun waarde laten' zou komen te vervallen

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 177 afdeling Rotterdam.

180. Multi Etnisch Vrouwenennetwerk

Wijzigen: Hoofddoeken in het klaslokaal, kerkklokken die de zondagsdienst aankondigen, moskeeën met een opvallende architectuur, Sinterklaas en Zwarte Piet – hier past een open houding.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Zin wijzigen in:

“Hoofddoeken in het klaslokaal, kerkklokken die de zondagsdienst aankondigen, moskeeën met een opvallende architectuur, Sinterklaas en Zwarte Piet – hier past een open houding en verdraagzaamheid die onze samenleving uiteindelijk veelzijdiger maakt.”

181. Huizen

Wijzigen: De paragrafen 3.1 en 3.2 in een andere volgorde opnemen.

Eerst '3.1 Emancipatie en verheffing' en daarna 3.2 Het conflict voorbij'

Toelichting: Het is beter om generiek beleid te behandelen voor de detailproblemen. Emancipatie en verheffing zijn de sociaal democratische doelstellingen. Voorwaardenscheppend beleid heeft de voorrang.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: De mogelijkheden voor een succesvolle en breed gedragen politieke agenda voor integratie worden bemoeilijkt door criminaliteit en overlast, door onafgeronde discussies over moslimmannen die vrouwen de hand weigeren te schudden, door trammelant over burka's en aparte inburgeringscursussen voor mannen en vrouwen. Dit zijn lasti-

ge vraagstukken die onderwerp zijn van maatschappelijk debat en die lokale en landelijke politici terecht hoofdbrekens bezorgen. Het zijn kwesties die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat en waar we een gezamenlijke omgangsvorm voor moeten vinden, omdat anders elk verhaal over het scheppen van kansen en het accepteren van diversiteit strandt op huizenhoge drempels van argwaan en slechte ervaringen.

182. Huizen

In de zin 'De fout die we in ieder geval nooit meer mogen maken is het inslikken van kritiek op "elementen van" culturen en religies omwille van de tolerantie.'

Toevoegen van 'elementen van'

Toelichting: Het bekritisieren van culturen of religies als zodanig is onzinnig.

PREADVIES: OVERNEMEN

3.1.1 Stof voor conflict, een paar voorbeelden

Op grond waarvan bepalen we onze keuzes voor een effectieve benadering? De PvdA hanteert de volgende vraag als leidraad: welke optie – normeren en handhaven, confronteren of tolereren – levert de grootste bijdrage aan emancipatie en gelijke kansen voor ons allemaal en daarmee aan sociale integratie?

De afgelopen jaren leek het wel of we alleen de keuze hadden tussen passief tolereren enerzijds en keihard verbieden anderzijds: je accepteerde bepaald gedrag en dan mocht je er eigenlijk niets meer van zeggen of je vond het maar niks en dan moest het ook maar direct hard, keihard worden aangepakt. Deze onverstandige tweedeling doet afbreuk aan de meest krachtige instrumenten voor emancipatie en integratie: debat en dialoog, onderwijs en opvoeding. Juist in een democratische rechtsstaat vragen tal van gedragingen, gewoonten en opvattingen niet om een wet of een verbod, maar om een debat dat op het scherp van de snede wordt gevoerd, om een normatieve opvoeding, om een prikkelende dialoog- confrontatie. Dat betekent dat we er iets van mogen en moeten vinden, dat we een standpunt moeten innemen en kleur mogen bekennen.

Dit is de enige manier waarop een vrije samenleving ook normatief kan zijn. Het is de enige manier om buiten gebod en verbod om conflicten vreedzaam op te lossen. En het is de enige manier om de boel bij elkaar te houden. Dat gaat namelijk niet zonder een besef van wat het is dat mensen bindt. Echte tolerantie kan niet zonder een actieve verdediging van cruciale waarden.

Integratie is geen wiskunde, samenleven is geen algoritme. De werkelijkheid kan ingewikkeld zijn. Om problemen op te lossen zullen we soms twee of zelfs alle drie de strategieën tegelijkertijd moeten inzetten. Een paar voorbeelden:

Amendementen

183. Utrecht

Zutphen, Etten-Leur

Schrappen: laatste zinnen: "Dit is de enige manier...Een paar voorbeelden:"

Toelichting: overbodig

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *ter verduidelijking gewenst.*

184. Etten-Leur

Zutphen, Tilburg

Schrappen: "De afgelopen jaren leek het wel of we alleen de keuze hadden tussen passief tolereren enerzijds en keihard verbieden anderzijds:"

schrappen: 'passief'

Toelichting: Protest! Tolereren is verre van passief.

Door exclusief te stellen dat tolereren passief is, lijkt het op 'mijden'. Passief tolereren is dan: elkaar links laten liggen.

Maar tolerantie is voor velen allang een actief begrip. Het is de resultante van invoelingsvermogen en elkaar over en weer in je waarde laten. Tolerantie is het gevolg van actieve betrokkenheid, geïnteresseerd zijn in elkaar, bereid zijn samen te leven. Daarbij speelt het verschillend zijn vaak een ondergeschikte rol. Die tolerantie had hier ook benoemd moeten worden. Niet in de laatste plaats omdat die actieve tolerantie in de PvdA gemeengoed is en mede de oorzaak van het grote aantal PvdA-bestuurders en -leden met een niet-Nederlandse achtergrond.

Wat ons stoort in deze paragraaf is dat het geschreven lijkt te zijn vanuit een soort eenrichtingsverkeerdenken, waarin we (afdeling) ons niet herkennen. Namelijk hoe we (wie zijn 'we'? De PvdA?) om moeten gaan met anderen die heel anders zijn dan wijzelf (kennelijk) en die een probleem voor ons vormen (kennelijk). Er ZIJN problemen, zonder twijfel. Maar zolang die in deze resolutie niet concreet zijn benoemd en onderbouwd, zolang aard, omvang en achtergrond ervan niet benoemd worden, zolang niet precies wordt gedefinieerd over welke mensen en problemen deze resolutie nou eigenlijk gaat, kunnen we ons niet aan de indruk onttrekken dat de agenda van deze resolutie niet wordt bepaald door de grondwaarden van de PvdA, maar door de agenda van andere politieke richtingen. Zie ook onze motie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *het debat is de afgelopen jaren gedomineerd door termen als "hard" en "zacht". Hard staat daarbij voor keihard aanpakken en zacht voor tolereren zonder problemen te benoemen.*

Wegkijken dus. Het Partijbestuur hecht eraan deze onverstandige dichotomie te benoemen om zo vrij baan te maken voor een werkelijke aanpak.

185. Zutphen

Wijzigen: 2e alinea, zin 2: 'opvoeding' wordt 'ontplooiing'.

Toelichting: Een stuk completer.

PREADVIES: OVERNEMEN

186. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Zutphen, Etten-Leur

2e alinea....en kleur mogen bekennen.

toevoegen: en er vervolgens over debatteren om tot een (gezamenlijke) eindconclusie te kunnen komen. Alleen een standpunt innemen zonder debat is niet genoeg.

3e alinea **toevoegen:** verdediging van cruciale waarden over en weer.

Toelichting: anders is er geen sprake van integratie maar van opleggen

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *om tot een standpunt te komen moet altijd eerst het debat gevoerd te worden. Dat hoeven we hier echter niet op te nemen. De toevoeging bij de derde alinea is contrair met de intentie van de resolutie (zie volgend amendement 187 MEV).*

187. Multi Etnisch Vrouwenwerk

Toevoegen: Echte tolerantie kan niet zonder een actieve verdediging van cruciale universele waarden.

PREADVIES: OVERNEMEN

De burka

De afgelopen jaren is er heftig gedebatteerd over de burka. Het onderwerp is bij uitstek een voorbeeld van de botsing van fundamentele waarden in onze rechtsstaat. Aan de ene kant is er het in Nederland zwaar bevochten recht om je godsdienst of levensovertuiging in vrijheid te belijden. Alleen op basis van objectieve, niet-discriminatoire criteria mogen daaraan beperkingen worden opgelegd. Aan de andere kant staat de even zo fundamentele waarde van gelijkheid tussen man en vrouw: de burka verhoudt zich slecht tot onze open, geëmancipeerde samenleving en staat gelijke kansen voor mannen en vrouwen in de weg.

Zie hier het dilemma: noch een verbod, noch tolerantie is een passende keuze. De PvdA verdedigt in de eerste plaats de fundamentele rechten en vrijheden die hier in het geding zijn. Het staat iedereen vrij te geloven wat hij of zij wil, ook wanneer het om orthodoxe geloofsopvattingen gaat. Alleen wanneer er objectieve bezwaren zijn, zoals in dit geval tegen gelaatsbedekkende kleding, willen we aan dat principe grenzen stellen.

Die objectieve bezwaren zijn er. Neem het onderwijs, waar open en directe communicatie onmisbaar is. De burka staat die communicatie in de weg en wordt daarom in het onderwijs verboden. Tot zover de regels. Objectief en democratisch vaststellen en neutraal handhaven, daar begint het mee.

Maar daarmee is voor de PvdA nog niet alles gezegd. Dat iets mag, wil niet zeggen dat het ook gewenst is. Het dragen van een burka staat de emancipatie van vrouwen in de weg. Daarom willen wij met iedereen in de samenleving, liefst en allereerst met burka-draagsters zelf, het debat hierover voeren. In een besloten kleine kring, op televisie en in de krant. Emancipatie is een collectief proces, dialoog en debat helpen daarbij, dwang niet. De PvdA kiest hier ten dele voor een verbod, ten dele voor tolerantie en altijd voor confronteren en bespreken.

Amendementen

188a. PB-amendement Burka

Eerste twee zinnen wijzigen in: De afgelopen jaren is er heftig gedebatteerd over de burka. Geen wijdverbreid verschijnsel in onze samenleving. Maar wel een verschijnsel dat bij uitstek een voorbeeld is van de botsing van fundamentele waarden in onze rechtsstaat.

Toelichting: tekstuele verbetering.

188b. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: Het dragen van een burka etc. *woord:* wij vinden dat het dragen van een burka de emancipatie van vrouwen in de weg staat; het biedt geen mogelijkheden om mee te doen in de samenleving; het kan niet worden toegestaan in de publieke ruimten.

Toelichting: Het verhindert menselijke communicatie en houdt vrouwen in een geïsoleerde positie, buitengesloten van de samenleving.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "Het dragen van een burka staat de emancipatie van vrouwen in de weg" wijzigen in "Wij vinden dat het dragen van een burka de emancipatie van vrouwen in de weg staat. Het dragen van een burka verhindert actieve participatie in de samenleving, verhindert communicatie met anderen en sluit de draagsters op in een geïsoleerde positie".

189. Utrecht

Stadskanaal, Zutphen, Den Haag, Arnhem

Wijzigen gehele paragraaf *woord:* 'De PvdA verdedigt in de eerste plaats de fundamentele rechten en vrijheden die hier in het geding zijn. Het staat iedereen vrij te geloven wat hij of zij wil of zich in de publieke ruimte te kleden naar eigen inzicht. In bijna alle werk- of onderwijsituaties in de praktijk zullen er objectieve bezwaren zijn doordat een burka de communicatie hindert. In dat geval is een verbod wel op zijn plaats.'

Toelichting: Dit amendement geeft het standpunt van de PvdA kernachtig weer. De oorspronkelijke tekst besteedt wel heel veel aandacht aan een tamelijk marginaal verschijnsel.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: enkele honderden vrouwen in ons land worden door het dragen van een burka uitgesloten van actieve participatie. De term marginaal slaat dan ook alleen op het aantal draagsters en niet op de effecten van het dragen, die zijn verre van marginaal. Daarnaast heeft de burka een belangrijke rol gespeeld in het maatschappelijk debat en is het een goed voorbeeld over hoe de drieslag van normeren, confronteren en accepteren in de praktijk gebracht kan worden. Inkorten van de passage is om die redenen onwenselijk.

190. Leiden

Etten-Leur, Assen, Tilburg, Utrecht

Wijzigen de tekst van deze paragraaf *woord:*

"De afgelopen is er – vooral in de Tweede Kamer – heftig gedebatteerd over de burka in de openbare ruimte. Het leek wel alsof de gehele integratiediscussie zich toespitte op dit onderwerp. De burka is door partijen als de PVV en de VVD verheven tot 's lands grootste integratieprobleem. De PvdA doet hier niet aan mee. De PvdA wil de nuchterheid terugbrengen in deze discussie. Ondanks de in Nederland zwaar bevochten vrijheid van godsdienst, verhoudt de burka zich slecht tot onze open, geëmancipeerde samenleving en staat gelijke kansen voor mannen en vrouwen in de weg. De PvdA vindt de burka daarom niet gewenst. In het geval van objectieve bezwaren, zoals het onderwijs waar open en directe communicatie onmisbaar is, wil de PvdA de burka verbieden."

Toelichting: Er worden aan dit onderwerp te veel woorden besteed en dat maakt het niet helder. We zouden zelfs het liefste zien dat dit voorbeeld de rij van voorbeelden sluit in plaats van dat het prominent op de eerste plaats staat.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting amendement 189 afdeling Utrecht.

191. Zaanstad

Toevoegen: 3e alinea, na tweede zin eindigend met "...in het onderwijs verboden.": "Dat geldt ook voor de publieke dienstverlening, daar waar veiligheid in gevaar wordt gebracht en voor bedrijven met publiekscontacten. Ook daar komt een verbod van alle gezichtsbedekkende kleding waaronder de burka."

Toelichting: Objectieve bezwaren tegen de burka gelden niet alleen voor (de communicatie in) het onderwijs. Dit geldt zeker ook voor (medewerkers in) de publieke dienstverlening, bedrijven met publiekscontacten en daar waar veiligheid in gevaar wordt gebracht. We tolereren ook geen mannen of vrouwen met onherkenbare bivakmutsen en legerkleding in de buurt van supermarkten of benzinstations, omdat dergelijke personen onherkenbaar zijn.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: 3e alinea, toevoegen na tweede zin eindigend met "...in het onderwijs verboden.": "Dat geldt in het algemeen voor de publieke dienstverlening en daar waar de veiligheid in gevaar wordt gebracht."

Islamitische scholen

De PvdA verdedigt de vrijheid van onderwijs voor alle levensbeschouwelijke stromingen. Als aan objectieve criteria (goed bestuur, gediplomeerde docenten, een degelijk leerplan, een geschikt gebouw, inspraak van ouders) wordt voldaan kan een

nieuwe school worden opgericht – of die nu een levensbeschouwelijke grondslag heeft of niet.

Maar opnieuw geldt dat daarmee niet alles is gezegd. De wet mag de mogelijkheid van islamitisch onderwijs dan bieden, de PvdA constateert dat er op dit moment grote nadelen aan zijn verbonden. In de leerlingenbestanden van islamitische scholen zijn kinderen met sociaal-economische achterstanden, taal- en leerachterstanden oververtegenwoordigd. Segregatie in het onderwijs staat de sociale integratie van kinderen in de weg. In de praktijk blijkt dat de kwaliteit van het onderwijs en de kwaliteit van het bestuur van islamitische scholen te wensen overlaat. Waar voor kinderen kansen verloren gaan, moet worden ingegrepen – zoals in het recente verleden een aantal keren, terecht, is gebeurd.

Aan verdere verbetering van het openbaar onderwijs moeten we blijven werken. De al bestaande mogelijkheid dat op verzoek van ouders buiten de reguliere lestijden godsdienstonderwijs wordt verzorgd, moet beter worden benut. De Partij van de Arbeid is realistisch; we willen niet wegstijven van het zeer zorgelijke feit dat veel kinderen in het weekend naar Koranscholen gaan waar het onderwijs belabberd is. Op sommige Koranscholen staan docenten voor de klas die niet of nauwelijks Nederlands spreken en die bovendien gebruik maken van onacceptabele technieken, zoals straffen door te slaan. Ouders die willen dat hun kinderen islamitisch godsdienstonderwijs volgen hebben op dit moment geen alternatief voor de islamitische scholen of de orthodoxe weekendschooltjes. Voor de PvdA staat vast dat alle kinderen het meest gebaat zijn bij hoogwaardig algemeen onderwijs met aansluitend – indien gewenst – godsdienstonderwijs dat pedagogisch verantwoord gegeven wordt. Daar zijn de emancipatie en integratie van kinderen met achterstanden het best mee gediend. De PvdA kiest voor normeren en confronteren.

Amendementen

192. Rotterdam

Wijzigen: “Aan verdere verbetering” wordt “Aan verdere versterking”.

Toelichting: “Verbetering” lijkt aan te geven dat het openbaar onderwijs nu niet goed is.

PREADVIES OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

193. Zutphen

Schrappen: In alinea 2, de zinnen 1, 2, 3 en 4, dus van 'Maar opnieuw (...) oververtegenwoordigd.

Toelichting: Als het vorige amendement van Zutphen over vrije toegang en non-discriminatie wordt overgenomen, kunnen deze zinnen worden geschrapt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het is helaas een feit dat juist op Islamitische scholen kansarmoede en achterstand oververtegenwoordigd is.

194. Zutphen

Schrappen: Alinea 3, na de eerste zin.

Toelichting: In de alinea staan erg veel stigmatiserende opmerkingen en ook worden in de alinea problemen alleen maar vereenzelvigd met islamitisch onderwijs. Sowieso geldt hier dat als de amendementen van Utrecht (over algemeen openbaar onderwijs) en die van Breda enzovoort (over kennis laten maken met levensbeschouwingen) worden aangenomen dit stuk overbodig is.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting amendement 193 afdeling Zutphen.

195. Den Haag

Schrappen: hele paragraaf

Toelichting: De nuancering ontbreekt. Ook op de zgn. zwarte scholen is er een concentratie van kinderen met sociaal-economische achterstanden, taal- en leerachterstanden. Wat is nu echt het probleem? Over welke onderwerp wil de PvdA nu normeren en confronteren? Is de PvdA nu wel voorstander van Hindu onderwijs? Het blijkt dat sommige Hindi scholen betere schoolresultaten dan de meeste witte scholen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: in de resolutie wordt elders eveneens gesproken over segregatie in het onderwijs in het algemeen. Islamitische scholen, Koranscholen en godsdienstonderwijs op openbare scholen zijn de afgelopen jaren echter vaak het onderwerp van maatschappelijk debat geweest. De meningen over de wenselijkheid van bijvoorbeeld het aanbieden van godsdienstonderwijs op openbare scholen in relatie tot de slechte kwaliteit van de Koranscholen zijn binnen de partij verdeeld geweest. De paragraaf is een uitwerking van de drieslag waar vertegenwoordigers en bestuurders op alle niveaus hun voordeel mee kunnen doen.

196. Utrecht

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Eindhoven

Wijzigen: eerste zin wordt: "De PvdA streeft op lange termijn naar algemeen openbaar onderwijs. De PvdA verdedigt de thans geldende vrijheid van onderwijs voor alle levensbeschouwelijke stromingen."

Toelichting: Geeft ambitie op de lange termijn aan om een stelsel van algemeen openbaar onderwijs in te voeren. Voor zover is, respecteren we uiteraard het bestaande stelsel en de afspraken die daarbij zijn gemaakt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het debat over het bijzonder onderwijs dient niet in de kantlijn van een integratieresolutie gevoerd te worden.

197. Utrecht

Zutphen, Rheden/Rozendaal, Eindhoven

Toevoegen: na 'constateert dat er op dit moment...': 'net als aan sommige andere vormen van bijzonder onderwijs'.

Toelichting: Niet alleen aan islamitisch onderwijs, maar ook aan sommige andere vormen van bijzonder onderwijs, zoals streng gereformeerde scholen, zijn, gelet op het belang van integratie, grote nadelen verbonden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

198. Roermond/Roerdalen

Etten-Leur

Wijzigen: Het woord "verdedigt" in de 1e alinea wordt "accepteert".

Toelichting: bijzonder onderwijs is geen strijdpunt voor de PvdA, maar iets wat als realiteit geaccepteerd wordt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

199. De Jonge Socialisten

Arnhem, Stadskanaal

Wijzigen: Eerste alinea, eerste zin ("De PvdA verdedigt ... levensbeschouwelijke stromingen")

wordt "De PvdA stelt de kwaliteit van onderwijs voorop. We accepteren de vrijheid van onderwijs voor alle levensbeschouwelijke stromingen."

Toelichting: Het lijkt alsof de PvdA in de oorspronkelijke zin, zich uitspreekt als een voorvechter van de vrijheid van onderwijs. Een nuance is gepast. We willen nadrukkelijker teruglezen dat de PvdA een voorvechter is van kwalitatief goed onderwijs voor elk kind.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

200. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Wijzigen: Vanaf Aan verder verbetering.... **wordt:** Aan verdere verbetering van het openbaar onderwijs moeten we blijven werken. De al bestaande mogelijkheid dat op verzoek van ouders binnen de reguliere lestijden godsdienst- en humanistisch vormingsonderwijs wordt verzorgd, moet beter worden benut. Recent zijn daarvoor gelden gereserveerd, mede in het kader van een pedagogische en professionele kwaliteitsslag van dit onderwijs. De Partij van de Arbeid is realistisch; we willen niet weggijken van het zorgelijke feit dat groepen kinderen in het weekend naar Koranscholen gaan waar het onderwijs belabberd is. Op sommige Koranscholen staan docenten voor de klas die niet of nauwelijks Nederlands spreken en die bovendien gebruik maken van onacceptabele pedagogische methodes, zoals straffen door te slaan.

Ouders die willen dat hun kinderen islamitisch godsdienstonderwijs volgen hebben sinds kort dus een alternatief voor de islamitische scholen of de orthodoxe weekendschooltjes. Voor de PvdA staat vast dat kinderen op openbare scholen dan ook gebaat zijn bij hoogwaardig algemeen onderwijs met aansluitend – indien gewenst – godsdienst- of levensbeschouwelijk onderwijs vanuit de eigen denominatie dat pedagogisch verantwoord gegeven wordt. Daar zijn de emancipatie en integratie van kinderen met achterstanden het best mee gediend. De PvdA kiest voor normeren en confronteren.

Toelichting: formulering aangepast aan de laatste ontwikkelingen, die met medewerking van de PvdA-fractie zijn doorgevoerd.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Gehele alinea wijzigen in: "We accepteren de vrijheid van onderwijs voor alle levensbeschouwelijke stromingen. Voorop staat voor ons de kwaliteit van ál het onderwijs. Aan verdere versterking van zowel het bijzonder als het openbaar onderwijs moeten we blijven werken. Als aan objectieve criteria (goed bestuur, gediplomeerde docenten, een degelijk leerplan, een geschikt gebouw, inspraak van ouders) wordt voldaan kan een nieuwe school worden opgericht – of die nu een levensbeschouwelijke grondslag heeft of niet.

Maar opnieuw geldt dat daarmee niet alles is gezegd. De wet mag de mogelijkheid van islamitisch onderwijs dan bieden, de PvdA constateert dat er op dit moment grote nadelen aan zijn verbonden. In de leerlingenbestanden van islamitische scholen zijn kinderen met sociaal-economische achterstanden, taal- en leerachterstanden oververtegenwoordigd. Segregatie in het onderwijs staat de sociale integratie van kinderen in de weg. In de praktijk blijkt dat de kwaliteit van het onderwijs en de kwaliteit van het bestuur van islamitische scholen te wensen overlaat. Waar voor kinderen kansen verloren gaan, moet worden ingegrepen – zoals in het recente verleden een aantal keren, terecht, is gebeurd. Overigens geldt dit voor alle scholen die niet aan de gestelde normen voldoen, niet alleen voor islamitische scholen.

Elke school moet haar leerlingen kennis laten maken met uiteenlopende levensbeschouwingen. De al bestaande mogelijkheid dat op verzoek van ouders buiten de reguliere lestijden godsdienst- en humanistisch vormingsonderwijs wordt verzorgd, moet beter worden benut. Recent zijn daarvoor ook kwaliteitseisen geformuleerd en zijn gelden gereserveerd. Dit kan ook islamitisch vormingsonderwijs zijn – zo kan de trek naar weekend-Koranscholen worden afgeremd. Op sommige Koranscholen staan docenten voor de klas die nauwelijks Nederlands spreken en die bovendien gebruik maken van onacceptabele pedagogische

methodes, zoals straffen door te slaan. Waar zich dit voordoet moet worden opgetreden. De PvdA kiest hier voor normeren en confronteren.“

201. Multi Etnisch Vrouwenetwerk

Wijzigen: De Partij van de Arbeid is realistisch; we willen niet wegstappen van het zeer zorgelijke feit dat veel kinderen in het weekend naar Koranscholen gaan.

Toelichting: ‘waar het onderwijs belabberd is’ wordt geschrapt omdat er de indruk gewekt wordt alsof de PvdA kan inschatten wat de kwaliteit van het godsdienstonderwijs is. De problemen waar het om gaat worden in de daaropvolgende zinnen genoemd.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en Levensovertuiging.

202. Multi Etnisch Vrouwenetwerk

Wijzigen: Ouders die willen dat hun kinderen islamitisch godsdienstonderwijs volgen hebben op dit moment geen alternatief voor de islamitische scholen of de Koranscholen.

Toelichting: Niet alle Koranscholen zijn orthodoxe weekendschooltjes.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 200. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

204. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Culemborg, Utrecht, Zutphen

Toevoegen aan 1e alinea; Elke school moet de kinderen kennis laten maken met uiteenlopende levensbeschouwingen

Toelichting: voorkomt segregatie op basis van geloofsopvatting.

PREADVIES: OVERNEMEN

205. Zaanstad

Stadskanaal, Utrecht, Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen 2e alinea, na de laatste zin (achter “gebeurt”): “Overigens geldt dit voor alle scholen die niet aan gestelde normen voldoen. Het gaat niet alleen om Islamitische scholen, maar om alle scholen”.

Toelichting: spreekt voor zich.

PREADVIES: OVERNEMEN

206. Zutphen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Harderwijk

Toevoegen: in zin 2, in de opsomming tussen de haakjes: ‘vrije toegang voor alle leerlingen en afwezigheid van discriminatoir beleid’

Toelichting: Er zijn scholen in Nederland die de toegang tot de school ontzeggen aan kinderen met een Islamitische achtergrond. Zo zijn er ook

scholen die preken dat homo's ziek zijn of waar homo's geen les mogen geven en ook scholen waar meisjes nog steeds verplicht zijn om in de vrieskou met een rok naar school te gaan. Het betreft in deze voorbeelden allemaal en zonder uitzondering basisscholen van christelijke signatuur.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: reeds opgenomen in paragraaf over onderwijs in het algemeen.

207. Gouda

Toevoegen: Voorafgaande aan de huidige tekst: In principe is de PvdA nog steeds voor herziening van artikel 23 van de Grondwet: openbaar onderwijs voor iedereen. Zolang dat nog niet is gerealiseerd, geldt het volgende.

Toelichting: De huidige tekst straalt te weinig uit dat hier principiële standpunten van belang zijn als inzet voor het debat.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het debat over het bijzonder onderwijs dient niet in de kantlijn van een integratieresolutie gevoerd te worden.

208. De Jonge Socialisten

Toevoegen in derde alinea paragraaf 3.1.3, voor tweede zin (De al bestaande mogelijkheid ... beter worden benut): “Islamitisch onderwijs aanbieden op openbare scholen, onder leestijd, is geen optie vanuit de idealen van de PvdA.”

Toelichting: We begrijpen dat godsdienstonderwijs buiten leestijd op openbare scholen, uit praktisch oogpunt kan bijdragen aan een meer pedagogisch verantwoorde vorm van godsdienstonderwijs. Maar we willen dat er nadrukkelijk wordt uitgesproken dat godsdienstonderwijs onder leestijd geen optie is.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: dat geldt voor al het godsdienstig onderwijs gedurende reguliere leestijden. Dat het buiten deze reguliere leestijden dient plaats te vinden is duidelijk benoemd.

209. De Jonge Socialisten

Toevoegen in derde alinea paragraaf 3.1.3, na tweede zin (“De al bestaande mogelijkheid ... beter worden benut”): “Dit zou eventueel uitgewerkt kunnen worden via de brede school.”

Toelichting: De brede school maakt dat voor- en naschoolse opvang in elkaar samenvloeien. Voor de kinderen wordt de school daarmee een logisch geheel. Het maakt ook dat er beter zicht is op het naschoolse godsdienstonderwijs.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: te gedetailleerd.

210. De Jonge Socialisten

Toevoegen in derde alinea paragraaf 3.1.3, na derde zin (“De Partij van de Arbeid is realistisch ...

waar het onderwijs belabberd is”): “Met godsdienstonderwijs buiten reguliere lestijden op openbare scholen kunnen kinderen worden weggetrokken uit de dubieuze Koranscholen.”

Toelichting: Hiermee komt in de resolutie de argumentatie waarom uit praktische overweging godsdienstonderwijs buiten reguliere lestijden op openbare scholen wordt aangeboden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en Levensovertuiging.

211. De Jonge Socialisten

Toevoegen: in derde alinea paragraaf 3.1.3. na vierde zin (“Op sommige Koranscholen ... straffen door te slaan”): “Er moet kritisch en duidelijk worden opgetreden tegen deze Koranscholen als er signalen zijn dat er onacceptabele praktijken of lesmethoden zijn”

Toelichting: Als er op Koranschooltjes praktijken gebeuren die wij niet kunnen accepteren, dan hoort daar ook gepaste actie bij.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 200 Trefpunt Socialisme en Levensovertuiging.

212. Eindhoven

Toevoegen na 2e alinea, 2e zin: “In de leerlingenbestanden van islamitische scholen ... leerachterstanden oververtegenwoordigd.”:

“Nog belangrijker is de toenemende segregatie binnen het onderwijs. De PvdA moet meer doen om de trend naar ‘witte en zwarte scholen’ te keren. Ook als dat de vrijheid van onderwijs tot op zekere hoogte limiteert.”

Toelichting: Islamitische scholen zijn maar ten dele het probleem. Het werkelijke probleem zijn de witte/zwarte scholen en het kwaliteitsverschil daartussen. Er zijn veel meer katholieke zwarte scholen dan islamitische zwarte scholen. Anderzijds draagt de groei van het aantal islamitische scholen niet bij aan de oplossing van de witte/zwarte scholen problematiek.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: reeds opgenomen bij algemene passage over het onderwijs.

Fitna

In de aanloop naar het verschijnen van de film Fitna van Geert Wilders (Partij voor de Vrijheid) rees de vraag of de overheid moest ingrijpen. De PvdA heeft, vanuit rechtsstatelijk perspectief, nadrukkelijk het recht van vrijheid van meningsuiting en expressie verdedigd. De Grondwet stelt dat voor het openbaren van gedachten niemand voorafgaand verlot nodig heeft. Censuur kan dus niet. De vraag of de film van Geert Wilders in strijd zou zijn met andere wetsartikelen, zoals het verbod op het aanzetten tot haat, liet zich niet vooraf beantwoorden. Bovendien is het niet de regering die dat antwoord zou moeten formuleren, die taak valt toe aan de onafhankelijke rechter – en

dan dus altijd achteraf, in dit geval: na vertoning. Wel deed de PvdA vooraf een beroep op Geert Wilders om verantwoordelijk om te gaan met het recht op vrije meningsuiting. Na het verschijnen van de film heeft de PvdA stelling genomen in het debat over het eenzijdige karakter van de film en over de wijze waarop misplaatste angstgevoelens jegens de islam werden aangewakkerd: zij koos, aldus, voor de weg van het confronteren.

Amendementen

213b. Utrecht

Stadskanaal, Tilburg, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Arnhem, Etten-Leur, De Bilt, Rheden/Rozendaal, Amsterdam Slotervaart, Den Haag, Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: gehele paragraaf

Toelichting: Elk woord dat aan deze nietszeggende film wordt besteed, is er een te veel. Laten we ons zelf toch een beetje serieus nemen in deze resolutie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Fitna heeft ontegenzeggelijk het maatschappelijk debat maandenlang beheerst. Ook de opstelling van politiek en overheid is veelvuldig aan de orde geweest. De drieslag van normeren, confronteren en tolereren dient ook hier houvast te bieden, opname van de passage is dus gewenst.

214. De Jonge Socialisten

Schrappen: In laatste zin “over het eenzijdige karakter van de film en over de wijze waarop misplaatste angstgevoelens jegens de islam werden aangewakkerd: zij koos, aldus,”

Toelichting: In een resolutie als deze moeten we niet inhoudelijk over de film gaan praten. Zeg gewoon dat wij het debat zijn aangegaan en de maker geconfronteerd hebben waar wij het verkeerd vonden. Dat is meer dan afdoende.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: omdat we het met de inhoud van de film niet eens zijn kiezen wij voor de confrontatie. Het benoemen van de inhoudelijke redenen waarom wij het oneens zijn met de inhoud van Fitna is voor het voorbeeld dan ook noodzakelijk.

215. Ede

Schrappen: Dit stuk over Geert Wilders en Fitna kan geschrapt worden uit de resolutie.

Toelichting: Vreemd, dat Wilders met voor- en achternaam genoemd wordt. Teveel aandacht hiervoor, hoewel het een goed voorbeeld is. Deze alinea liever schrappen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting amendement 213B Utrecht.

216. De Jonge Socialisten

Wijzigen: Tweede, derde en vierde zin ("De PvdA heeft, vanuit rechtsstatelijk perspectief, nadrukkelijk het recht van vrijheid van meningsuiting en expressie verdedigd. De Grondwet stelt dat voor het openbaren van gedachten niemand voorafgaand verlot nodig heeft. Censuur kan dus niet")
wordt: "De PvdA heeft het recht op vrije meningsuiting hoog in het vaandel staan. Hierbij gaat het aan de ene kant om het recht dat iedere burger heeft op het uiten van zijn eigen mening. Aan de andere kant is er ook de plicht om de mening van een ander te respecteren. De vrijheid van meningsuiting heeft de samenleving en de sociaal-democratie gebracht tot waar deze nu is, juist omdat zij burgers in staat stelt geluiden te laten horen die afwijken van de mening van de overheid. In dit licht zal de PvdA het recht om wat voor publicatie dan ook uit te geven altijd van harte verdedigen, nationaal en internationaal."

Toelichting: In de oorspronkelijke tekst staat dat, omdat het in de grondwet staat, censuur niet kan. En dat is natuurlijk niet onze opinie. Wij zijn trots op de vrijheid van meningsuiting met een reden. Dat het ook in de grondwet staat is bijzaak. We willen de tekst amenderen door het verwijzen naar de grondwet te vervangen door de reden waarom wij trots zijn op de vrijheid van meningsuiting.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het draait hier niet om wat de PvdA vindt maar om het rechtstatelijk perspectief.

Gescheiden inburgeringscursussen

In sommige steden worden (wettelijk toegestane) aparte inburgeringscursussen voor vrouwen gegeven. De vraag dringt zich op hoe dit zich verhoudt tot onze uitgangspunten en idealen. De PvdA wil immers bevorderen dat vrouwen een maatschappelijke positie innemen die gelijkwaardig is aan die van mannen. In hoeverre wringt het apart zetten van mannen en vrouwen met dit streven?

Als een aparte cursus voor vrouwen zou ontbreken, zouden sommige vrouwen besluiten om niet meer te komen of zelfs thuis worden gehouden. Dat zou het hun onmogelijk maken deel uit te maken van de Nederlandse samenleving en de zo gewenste positie van gelijkwaardigheid en zelfstandigheid zouden ze nooit verwerven. In dit licht levert een aparte cursus de grootste bijdrage aan het doel dat we nastreven – daar kiezen we dus voor. Maar daar blijft het niet bij: les 1 van de cursus moet zijn dat mannen en vrouwen in Nederland gelijk aan elkaar zijn. En dat onderwerp moet in alle lessen terugkomen. Confronteren en bespreken is, ook hier, de gewenste strategie.

Amendementen

217. Zutphen

Etten-Leur, Den Haag

Schrappen: 'maar daar blijft het niet bij (...) aan elkaar zijn.

Toelichting: De rest van de lesinhoud van de cursus staat ook niet in de resolutie vermeld.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: dit onderstreept de keuze voor confrontatie.

218. Arnhem

Schrappen: En dat onderwerp moet in alle lessen terugkomen.

Toelichting: Onnodig.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: dit onderstreept de keuze voor confrontatie.

219. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur, De Bilt

Toevoegen na 2e alineade gewenste strategie.: Dit gebeurde ook zo in Nederland in de zeventiger jaren, denk aan vrouwenhuizen, Rooie Vrouwen in de PvdA etc.

Toelichting: is duidelijk en begripvol naar de situatie van nu. Voor deze vrouwen is het vaak de eerste stap buitenshuis.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Aan het einde toevoegen:

"Net zoals dit overigens met succes door de Rooie Vrouwen en andere vrouwengroepen gebeurde in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw tijdens de tweede feministische golf."

220. Zaanstad

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur

Toevoegen: als 3e alinea van deze paragraaf: "Daarbij merken we op, dat aan inburgeringscursussen strenge kwaliteitscriteria moeten worden gesteld, zoals diplomering van docenten en deskundigheid van medewerkers".

Toelichting: Deze zinsnede is gewenst omdat deskundigen in onze afdeling constateren dat aan het kwaliteitsniveau van inburgeringscursussen soms het een en ander mankeert.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 332 afdeling Zaanstad.

Handen schudden

De overheid is in levensbeschouwelijk opzicht neutraal. In de wijze waarop medewerkers namens de overheid burgers tegemoet treden mag hun religieuze overtuiging geen verschil maken. En hoewel er geen wet of regel is (of zou moeten zijn) die handen schudden verplicht stelt, is de PvdA van mening dat mensen die voor de overheid werken die elementaire omgangsvorm moeten hanteren zonder onderscheid te maken tussen mannen en vrouwen, homo- en heteroseksuelen, enzovoort.

Amendementen

221. Rotterdam

Wijzigen: ...medewerkers namens de overheid”
wordt “mensen in publieke functies”

Toelichting: Hiermee is veel duidelijker wie er worden bedoeld.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Overnemen en tevens toevoegen als laatste zin: “De PvdA vindt hier normeren en confronteren op zijn plaats.”

222. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur, De Bilt, Amsterdam
Slotervaart

Schrappen: Hele alinea

Toelichting: er is niets tegen om andere manieren van begroeten in onze samenleving toe te staan en de elementaire vorm uit te breiden i.p.v. te beperken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *het gaat niet om de wijze van begroeten, dat kan inderdaad op meerdere manieren.*

Waar het om draait is dat overheidsdienaren in hun handelen naar burgers levensbeschouwelijk neutraal dienen te zijn en de gelijkheid van man en vrouw, homo en hetero etc. dienen te onderschrijven.

Het homohuwelijk

Ambtenaren dienen, zoals gezegd, de wet uit te voeren los van hun persoonlijke levenbeschouwelijke opvattingen. Dat geldt ook voor het in de echt verbinden van homostellen. De PvdA respecteert bestaande afspraken met trouwambtenaren die een uitzonderingspositie hebben bedongen. Maar laat dit duidelijk zijn: dergelijke afspraken mogen voortaan niet meer worden gemaakt. Hier zien we hoe een expliciete oproep tot burgerschap, gedaan in de context van het integratiedebat, ook mensen die al van oudsher thuis zijn in ons land ertoe dwingt bestaande gewoonten en afspraken te heroverwegen in het licht van de waarden die we nieuwkomers terecht voorhouden.

Amendementen

223. Zutphen

Etten-Leur

Schrappen: Hele alinea

Toelichting: Heeft niets met integratie te maken, of tenminste niet met hoe deze Resolutie integratie tot nu toe heeft benaderd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *hier leren we van de conflicten die het integratieproces met zich meebrengt zorgvuldiger om te springen met onze rechtstatelijke beginselen en verworvenheden. De onduidelijke opstelling ten opzichte van weigerambtenaren voor wat betreft het uitvoeren van de wet los van hun persoonlijke levensovertuiging is niet te billijken net zoals dat*

ook geldt voor overheidsdienaren die weigeren vrouwen de hand te schudden.

224. Zutphen

Etten-Leur

Wijzigen: Zin 3: 'de PvdA respecteert bestaande afspraken met trouwambtenaren die een uitzonderingspositie hebben bedongen' wordt 'de PvdA betreurt het dat in het huidige regeerakkoord is afgesproken dat bestaande afspraken met trouwambtenaren die een uitzonderingspositie hebben bedongen deze positie mogen blijven innemen'.

Toelichting: Dit is in lijn met de uitspraak van het Congres in januari 2005.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *door duidelijk uit te spreken dat we in de toekomst dergelijke afspraken niet meer maken geven we dat al aan. Wel is het hier relevant op te merken dat we bestaande afspraken met reeds in dienst getreden trouwambtenaren respecteren.*

225. Amsterdam Slotervaart

Wijzigen: “3.1.7 Geen enkele trouwambtenaar mag een homo-stel weigeren in de echt te verbinden. De PvdA vindt dat er bij geen enkele gemeente nog trouwambtenaren mogen werken die een uitzonderingspositie hebben bedongen, ook niet als het ambtenaren betreft die al werkzaam waren voor het burgerlijk huwelijk voor homo's werd opengesteld.

Van nieuwe Nederlanders eisen wij dat zij rechten van homoseksuelen respecteren. Van ambtenaren mogen wij verwachten – en anders eveneens eisen – dat zij dat ook doen, juist uit hoofde van hun functie. De uitzonderingsposities zijn niet meer van deze tijd, en horen niet in een rechtstaat. Zij werken discriminatie van homo's in de hand. Van ambtenaren mogen wij nog sterker eisen dat zij de verworven rechten van homo's respecteren en bewaken dan van andere burgers.”

Toelichting: -De tekst is erg tegenstrijdig: er staat: “Hier zien we hoe een expliciete oproep tot burgerschap, gedaan in de context van het integratiedebat, ook mensen die al van oudsher thuis zijn in ons land ertoe dwingt bestaande gewoonten en afspraken te heroverwegen in het licht van de waarden die we nieuwkomers terecht voorkomen.” Maar dat wordt helemaal niet gedaan: de bestaande uitzonderingspositie om onderscheid te maken tussen burgers wordt uitsluitend voor deze ambtenaren gerespecteerd. Er wordt dus eerder opgevoerd de weigerambtenaar te blijven verdedigen, in plaats van het homostel dat wil trouwen.

- Het weigeren om een homostel te trouwen is een vorm van discriminatie.
- Het woord “homohuwelijk” in het kopje is fout geformuleerd en discriminerend: het gaat hier om het burgerlijk huwelijk, dat is opengesteld voor homo-stellen. Er bestaat geen “homohuwelijk”.

- Het is ontoelaatbaar dat ambtenaren, in de uitoefening van hun functie, onderscheid mogen maken tussen homo's en hetero's, en dus mogen discrimineren.
- Verschillen tussen "oude en nieuwe ambtenaren" in de uitvoering van de wet is onacceptabel.
- Individuele afspraken met ambtenaren over hun functie kunnen niet boven de wet worden gesteld.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de vergelijking tussen ambtenaren die weigeren een vrouw de hand te schudden en ambtenaren die weigeren gelijke seksen te huwen is hier relevant.

Eerwraak en vrouwenbesnijdenis

Eergerelateerd geweld en vrouwenbesnijdenis zijn in strijd met de wet. Het is evident dat we hier consequent tegen moeten optreden: compromisloos handhaven dus. Tegelijkertijd zullen we in de gemeenschappen waar deze praktijken voorkomen de onderliggende opvattingen en waarden ter discussie moeten stellen. Dat betekent: confronteren en bespreekbaar maken.

Amendementen

226. Arnhem

Schrappen: Tegelijkertijd zullen we in de gemeenschappen waar deze praktijken voorkomen de onderliggende opvattingen en waarden ter discussie moeten stellen. Dat betekent: confronteren en bespreekbaar maken.

Toelichting: Twee keer hetzelfde en de wet geeft helder aan dat zoiets in Nederland terecht strafbaar is.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in:

"Eergerelateerd geweld en vrouwenbesnijdenis zijn in strijd met de wet. Het is evident dat we hier consequent tegen moeten optreden: compromisloos handhaven dus. Ouders die met hun dochter naar een land reizen waar zij het risico loopt te worden besneden moeten in een contract beloven haar daarvoor te behoeden. Tegelijkertijd zullen we in de gemeenschappen waar deze praktijken voorkomen de onderliggende opvattingen en waarden ter discussie moeten stellen. Dat betekent: confronteren en bespreekbaar maken."

Toelichting: verduidelijking van bestaande tekst.

227. Hoorn

Stadskanaal, Tilburg, Culemborg, Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur
Toevoegen: Een nieuwe paragraaf: 3.1.9:

Achtergelaten kinderen in het land van herkomst Voor de Partij van de Arbeid is het onacceptabel dat allochtone schoolgaande kinderen in Nederland hun onderwijs moeten onderbreken

om gedwongen in het land van herkomst te verblijven. Een meldpunt voor deze groep is nodig om deze kinderen te helpen bij hun terugkeer naar Nederland. Confrontatie met de ouders over hun handelswijze is noodzakelijk. De Partij van de Arbeid kiest hierbij voor het belang van deze kinderen.

Toelichting: Uit verschillende publicaties in de media is gebleken dat tientallen schoolgaande kinderen (meisjes) na hun vakantie in het land van herkomst achtergelaten worden door hun ouders. Een aantal van deze kinderen mogen gedurende hun gedwongen verblijf in het buitenland geen onderwijs genieten. Deze kinderen worden niet snel geholpen door de Nederlandse ambassades of door andere (Nederlandse) instanties.

Dergelijke acties van allochtone ouders ondermijnen het integratieproces in Nederland. Tweede Kamerleden mevrouw Arib en de heer Dijsselbloem hebben reeds vragen aan het kabinet gesteld m.b.t. deze problematiek. Mevrouw Arib heeft voorgesteld om een meldpunt op te richten voor achtergelaten kinderen in het land van herkomst om hen te helpen bij hun terugkeer naar Nederland.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Invoegen:

"Achtergelaten kinderen in het land van herkomst Voor de Partij van de Arbeid is het onacceptabel dat kinderen hun leven, school en het bouwen aan hun toekomst in Nederland moeten onderbreken om gedwongen in het land van herkomst te verblijven. Soms wordt hierbij de wet overtreden maar dat is niet altijd het geval. Een meldpunt voor deze groep is nodig om deze kinderen te helpen bij hun terugkeer naar Nederland.

Confrontatie met de ouders over hun handelswijze is noodzakelijk. De Partij van de Arbeid kiest hierbij voor het belang van deze kinderen: normeren en confronteren.

Rechts extremisme en racistisch geweld tegen nieuwe Nederlanders

Rechts extremisme en geweld tegen nieuwe Nederlanders is in strijd met de wet. Hier moeten we compromisloos handhaven. Tegelijkertijd zullen we moeten investeren in preventie en voorlichting door mogelijke toekomstige daders aan te spreken op hun gedragingen en opvattingen. Het is evident dat extreemrechtse jongeren in Oost Groningen vervolgd worden wanneer zij woonhuizen van vluchtelingenfamilies pogen in brand te steken, het is daarnaast ook van het allergrootste belang dergelijke groepen in een vroeg stadium te confronteren met hun gedragingen en opvattingen. Lokale overheden moeten ondersteund worden met de benodigde expertise en middelen om hier specifieke maatregelen te kunnen treffen.

Orthodox religieuze politiek

Elke godsdienst kent orthodoxe elementen. Zie het Jodendom, het Christendom, de Islam. Soms manifesteert die orthodoxie zich ook in de politiek. Soms ook op een manier die apert strijdig is met onze beginselen. Zo is het geval met de Staatkundig Gereformeerde Partij en haar opvattingen over man en vrouw, homo en hetero, kerk en staat. Moet de SGP daarom verboden worden? Nee. Hier moet de intolerantie getolereerd worden omdat zij op grondwettelijke vrijheden gebaseerd is. Maar niet passief doch met een actieve verdediging van onze waarden en idealen. Hier kiezen wij dus voor confrontatie.

Toelichting: nieuwe passages toegevoegd naar aanleiding van op- en aanmerkingen gedurende de landelijke bijeenkomsten.

3.2 Emancipatie en verheffing

Specifiek beleid gericht op specifieke problemen van specifieke groepen is zinloos als het generieke beleid niet op orde is. Voor een effectief integratiebeleid is een effectieve publieke sector nodig. Onderwijs en werk zijn de werkelijke emancipatiemachines. Schooluitval, werkloosheid en criminaliteit zijn voor een groot deel terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis. Werkloosheid gaat gepaard met achterstand en afhankelijkheid van het stelsel van sociale zekerheid. Op al deze terreinen wil de Partij van de Arbeid ambitieus beleid voeren. Daarbij nemen we ook nadrukkelijk stelling tegen maatschappelijke segregatie. We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen de Nederlandse samenleving een halt toe roepen. Door te investeren in contacten tussen mensen en te streven naar een gevarieerde samenstelling van scholen en wijken. Scholen en wijken waar we mét elkaar in plaats van naast elkaar leren, werken en leven.

Amendementen

228a. PB-amendement Hoofdstuk emancipatie

Vanaf hier nieuw hoofdstuk 5. Kopjes doornummeren. Eerste alinea 3.2 en titel vervangen in:

5 Een actieplan voor een gedeelde toekomst
Voor een effectief integratiebeleid is naast het consequent handhaven van de rechtsstaat een effectieve publieke sector nodig: hoogwaardig onderwijs, goede jeugdzorg en activerend arbeidsmarktbeleid. Zo kunnen bestaande achterstanden worden weggewerkt. Dit en niets anders is de ziel van de sociaaldemocratie: solidariteit, het bieden van gelijke kansen, emancipatie en verheffing. Want onderwijs en werk zijn de werkelijke emancipatiemachines. Schooluitval, werkloosheid en criminaliteit zijn voor een groot deel terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis.

Werkloosheid gaat gepaard met achterstand en afhankelijkheid van het stelsel van sociale zekerheid. Op al deze terreinen wil de Partij van de Arbeid, in Den Haag, in Brussel maar vooral lokaal, ambitieus beleid voeren. Daarbij nemen we ook nadrukkelijk stelling tegen maatschappelijke segregatie. We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen de Nederlandse samenleving een halt toe roepen. Door van achterstandswijken prachtwijken te maken en door het geven van excellent onderwijs in de scholen in die wijken. Zo roepen we de witte vlucht een halt toe en geven we de kinderen uit die wijken een goed startschot voor de rest van hun toekomst. Scholen en wijken waar we mét elkaar in plaats van naast elkaar leren, werken en leven.

Op een aantal terreinen bestaat er daarnaast behoefte aan specifiek beleid. Het gaat dan met name om bestrijding van discriminatie, om effectieve inburgering van nieuwkomers en om een selectief migratiebeleid dat rekening houdt met het niet oneindig rekbare aanpassingsvermogen van onze samenleving.

Toelichting: zie PB-Amendement 149 A.

Samenleven in de Praktijk

228b. Etten-Leur

Schrappen: "en op een gebrekkige opvoeding thuis." **uit de zin:** "Schooluitval, werkloosheid en criminaliteit zijn voor een groot deel terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis."

Toelichting: Een van de problemen met deze resolutie is dat er steeds stilzwijgend wordt uitgegaan van maatschappelijke consensus over de geschetste problematiek. Een onderbouwing van aard, omvang en context van de geschetste problemen ontbreekt echter volledig.

Wij delen niet in de consensus over de 'gebrekkige opvoeding thuis', vinden deze uitspraak generaliserend, denigrerend en stigmatiserend, en vragen ons nu al een hele resolutie af op welke nieuwkomers deze tekst zich nou eigenlijk precies richt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het betreft hier geen wetenschappelijke tekst waar bij iedere zin een cijfermatige onderbouwing gegeven dient te worden. De relatie tussen opvoedings- en opleidingsachterstand is echter een gegeven. Daarbij is niet gezegd dat het hier draait om onwil van de betreffende ouders. Veelal hebben zij zelf een taalachterstand en onvoldoende kennis van de Nederlandse samenleving om hun kinderen toe te rusten.

229. Zutphen

Wijzigen: In zin 3 'een gebrekkige opvoeding wordt' een gebrekkige woonruimte en een slecht onderhouden woonomgeving'.

Toelichting: Mogelijk is de opvoeding van kinderen

niet hoe anderen dat zouden doen, maar dan is dat nog niet direct gebrekkig. Dat is een waardeoordeel. Aan de woonruimten en het achterstallig onderhoud in de wijken moet hier wel aandacht besteed worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: segregatie en behuizing komt in 3.2.5 aan bod. Zie verder toelichting amendement 228B Etten-Leur.

230. Zutphen

Wijzigen: de een na laatste zin, **wordt:** 'Door van achterstandswijken prachtwijken te maken en door het geven van excellent onderwijs in de scholen in die wijken. Zo roepen we de witte vlucht een halt toe en geven we de kinderen uit die wijken een goed startschot voor de rest van hun toekomst.'

Toelichting: Dit is duidelijker.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Zie PB-amendement 228 A. Hoofdstuk emancipatie

231. Den Haag

Wijzigen: "We moeten parallelle gemeenschappen binnen de Nederlandse samenleving een halt toe roepen" **wordt** "Dat mensen zichzelf herkennen in verschillende leefstijlen of gemeenschappen hoeft geen probleem te zijn; waar we voor moeten waken is dat deze in zichzelf gekeerd blijven in een terugkeer naar de volledige verzuiling."

Toelichting: Verschillende gemeenschappen zijn niet het probleem, wel als die geen contact hebben met mensen daarbuiten.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: tussen parallelle samenlevingen bestaat nu juist geen contact.

232. Rheden/Rozendaal

Wijzigen: 3.2 zin "we moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen Nederland...." **wordt:** "we moeten het ontstaan en bestaan van parallelle gemeenschappen in de Nederlandse samenleving, die een negatieve invloed hebben op de integratie, doorbreken en een halt toeroepen. De parallelle gemeenschappen die een positieve werking hebben, moeten we faciliteren".

Toelichting: Bij o.a. de Turkse samenleving is familielevens binnen een bloeiend sociaal leven van groot belang en levert voor niemand problemen op. Daarbinnen voelen mensen zich veilig en vandaar uit integreert men beter. Een positieve werking! Er zijn ook parallelle gemeenschappen die een negatieve invloed hebben op integratie: dit geldt ook voor autochtone gemeenschappen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: met parallelle samenlevingen bedoelen we gescheiden leefwerelden van oude en nieuwe Nederlanders. Dat staat los van familieverbanden etc.

3.2.1 Opvoeding en ondersteuning

Kinderen goed opvoeden is bovenal een verantwoordelijkheid van de ouders. De PvdA vindt dat ouders, waar nodig, daarbij ondersteund moeten worden. Van oudsher kennen we in ons land het consultatiebureau, dat opvoedingsondersteuning biedt voor ouders van jonge kinderen. Maar tussen de consultatiebureauleeftijd en de leerplichtige leeftijd gaapt een fors gat. Daarom wil de PvdA de opvoedingsondersteuning voortzetten vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin. Opvoedingsondersteuning moet laagdrempelig zijn en voor iedereen beschikbaar. Als ouders ondersteuning weigeren terwijl er sprake is van een onacceptabele achterstand of opvoedingsproblemen, kan de kinderrechter opvoedingsondersteuning of gezinscoaching opleggen. Zo wordt voorkomen dat kinderen ontsporen of belangrijke zaken tekortkomen. Financiële prikkels mogen daar waar nodig worden ingezet. Het kan in sommige situaties effectief zijn om de kinderbijslag op een geblokkeerde rekening te zetten waar alleen de gezinscoach bij kan. Ouders worden zo gestimuleerd om hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding te nemen. Tot het zover is, zorgt de gezinscoach dat het geld ten goede komt aan de kinderen.

Amendementen

233. Zutphen

Schrappen: In de 2e alinea vanaf 'Financiële prikkels (...) aan de kinderen'.

Toelichting: Geen enkel onderzoek ondersteunt deze stelling en dit leidt tot rechtsongelijkheid en willekeur. Niemand controleert ooit of kinderbijslag daadwerkelijk gebruikt wordt voor de kinderen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zoals de tekst vermeldt kan dit in sommige gevallen effectief zijn. We moeten alles op alles zetten om uitval van jonge kinderen te voorkomen. Als ouders hun verantwoordelijkheid keer op keer weigeren te nemen mogen we dergelijke maatregelen niet schuwen. Uiteraard dient de bijslag wél aangewend te worden ten bate van het kind.

234. Etten-Leur

Schrappen: "Het kan in sommige situaties effectief zijn om de kinderbijslag op een geblokkeerde rekening te zetten waar alleen de gezinscoach bij kan. Ouders worden zo gestimuleerd om hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding te nemen. Tot het zover is, zorgt de gezinscoach dat het geld ten goede komt aan de kinderen."

Toelichting: Kinderbijslag is een wettelijk verworven recht voor alle burgers. Dat recht is ononderhandelbaar en dient onaangetaast te blijven. Het kan dus niet worden aangewend als sanctiemiddel.

Er staat: Financiële prikkels mogen daar waar nodig worden ingezet. Door wie? Er zal verder o.i. geen kind beter van worden als de ouders ineens over minder geld beschikken. De strafmaatregel

die de ouders bedoelt te treffen, treft direct de kinderen.

Indien Nederlandse ouders aanwijsbaar opvoedkundig in gebreke blijven en de PvdA voorstander is van een financiële strafmaatregel, (waarover wij graag op basis van goed onderbouwde onderzoeksgegevens het gesprek aangaan, maar niet op basis van een bewering) zal een aan de wet toetsbaar boete- en handhavingssysteem opgetuigd moeten worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie *toelichting amendement 233 afdeling Zutphen*.

235. Houten

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen aan het eind van de alinea:

"Verder is het belangrijk dat de acties snel tot de beoogde resultaten leiden. Lokale overheden moeten voldoende zijn uitgerust om hun "regierol" vorm te kunnen geven, en goede opdrachtgevers te zijn van de Centra voor Jeugd en Gezin, en alle partners die daarin werkzaam zijn. Doorzettingsmacht, hoe dan ook geregeld, kan het verschil maken voor een kind. In tempo, en in resultaat."

Toelichting: Naast aan te geven "wat" we willen, is het ook belangrijk om aan te geven "hoe" we dat willen bereiken. Juist bij het onderwerp "opvoeding en ondersteuning".

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *teveel gericht op uitvoeringsdetails.*

236. Amsterdam Osdorp

Toevoegen na: "van de ouders": veel problemen ontstaan door een afwijkend dagritme.

Toevoegen: Ouders moeten zich realiseren dat ze een voorbeeldfunctie hebben.

Toevoegen: Ook moeten de ouders meer worden betrokken bij de voorschoolse opvang.

Toelichting: Wij vinden de tekst te mager m.b.t. de verantwoordelijkheid van de ouders

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-amendement 239 afdeling Ede*.

237. Rheden/Rozendaal

Wijzigen: 3.2.1: Zin "opvoedingsondersteuning moet laagdrempelig zijn...." **wordt:** "opvoedingsondersteuning moet laagdrempelig zijn en preventief en daarnaast voor iedereen beschikbaar"

Toelichting: Het voorkomen van problemen werkt beter dan het oplossen ervan.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-amendement 239 afdeling Ede*.

238. Vught

Toevoegen: ... vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin en andere jeugdzorginstellingen.

Toelichting: In de meeste gemeenten bestaat er nog geen centrum voor jeugd en gezin en ook in

die gemeenten moet opvoedingsondersteuning voortgezet worden.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-amendement 239 afdeling Ede*.

239. Ede

Toevoegen: eerste alinea aanvullen met:

"Opvoedingsondersteuning moet laagdrempelig zijn voor iedereen. Bij risico kinderen krijgt opvoedingsondersteuning meer ruimte. Vanuit de veiligheidshuizen krijgen jeugdcoaches de ruimte om jongeren op basis van vrijwilligheid te disciplineren. Lukt dit niet, dan mogen dwangmiddelen ingezet worden, of alsnog gevangenisstraf (via de rechter) of plaatsing in een internaat (via Kinderbescherming/gemeente). Opvoeden in de eigen omgeving staat centraal."

Toelichting: Onderdeel is prima verwoord, maar toch te vrijblijvend. Er moet een dwangmiddel ingezet kunnen worden. De weg via de kinderrechter alleen duurt te lang. Voor probleemjongeren is een middel nodig, dat snel en effectief is. Plaatsing in een jeugdgevangenis is een goede stok achter de deur, maar alleen toepasbaar en wenselijk, als de jongere al een strafblad heeft. Gedwongen plaatsing in een internaat zou sneller moeten kunnen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste alinea wijzigen in:

"Een goede opvoeding stoomt kinderen klaar voor de toekomst. Kennis van taal, het openstaan voor andere tradities, religies en culturen, omgang met dialoog en debat, het conformeren aan bestaande regels; dit alles vindt een basis in een goede opvoeding. Opvoeden is de verantwoordelijkheid van de ouders. Zij zijn het die in de eerste plaats de verantwoordelijkheid hebben hun kinderen toe te rusten voor de samenleving waarin ze opgroeien en voor de toekomst die voor hen ligt. Ouders moeten zich realiseren dat ze hierin een belangrijke taak en voorbeeldfunctie hebben. De PvdA vindt dat ouders, waar nodig, daarbij ondersteund moeten worden. Van oudsher kennen we in ons land het consultatiebureau, dat opvoedingsondersteuning biedt voor ouders van jonge kinderen. Maar tussen de consultatiebureaulleeftijd en de leerplichtige leeftijd gaapt een fors gat. Daarom wil de PvdA de opvoedingsondersteuning voortzetten vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin en andere jeugdzorginstellingen.

Opvoedingsondersteuning moet laagdrempelig zijn en voor iedereen beschikbaar. Vanuit de veiligheidshuizen krijgen jeugdcoaches de ruimte om jongeren op basis van vrijwilligheid op het juiste pad te houden. Lukt dit niet, dan mogen dwangmiddelen ingezet worden, of alsnog gevangenisstraf (via de rechter) of plaatsing in een internaat (via Kinderbescherming / gemeente). Opvoeden in de eigen omgeving staat centraal"

3.2.2 Onderwijs

De school is er om te leren én om elkaar te ontmoeten. Op school leren kinderen de taal, de normen en waarden en de geschiedenis van het land waar ze aan hun toekomst bouwen. In gemengde klassen leren ze leeftijdsgenoten kennen en respecteren met andere etnische achtergronden, tradities en religies. Het tegengaan van segregatie op scholen is daarom van groot belang.

Te vaak beginnen kinderen van allochtone afkomst met een achterstand aan hun schoolcarrière. Zij kunnen het onderwijstempo moeilijk bijbenen. In het belang van deze leerlingen en van de samenleving als geheel moet alles op alles worden gezet om alle kinderen te geven waar ze recht op hebben: kwalitatief hoogwaardige begeleiding en educatie. Daarmee moet niet pas een begin worden gemaakt op de kleuterleeftijd, maar veel eerder: ook bij baby's en peuters dus.

Taal leer je het beste in een taalrijke omgeving. Samenleven leer je het beste door van jongs af aan in contact te komen met andere religies, etniciteiten en culturen. De bestaande verdeling tussen voorscholen (voor met name allochtone kinderen) en kinderdagverblijven (die vooral door autochtone kinderen worden bezocht) is een vorm van vroege segregatie en om die reden onwenselijk.

De PvdA vindt dat dagopvang, peuterspeelzalen en voorschoolse en vroegtijdige educatie voor kinderen -zoveel mogelijk in de eigen wijk beschikbaar moet zijn. Zo worden kinderen goed voorbereid en kunnen zij kansrijk beginnen aan het onderwijsprogramma op de basisschool. Het aanbod van dergelijke programma's en van kinderdagverblijven en peuterspeelzalen in achterstandswijken wordt uitgebreid. Programma's voor voorschoolse en vroegtijdige educatie worden actief aangeboden aan ouders via consultatiebureaus. Waar nijpende achterstanden worden geconstateerd moet deelname verplicht zijn.

Het onderwijs heeft een belangrijke rol bij de burgerschapsvorming van leerlingen. Dat is de reden dat de PvdA in de vorige kabinetsperiode de wet Burgerschap en Sociale Integratie indiende. Om burgerschap een vaste en belangrijke plek te geven in het onderwijs. De onderwijsinspectie moet toezien op de uitvoering daarvan.

De Partij van de Arbeid gaat segregatie op scholen tegen. Scholen horen net als wijken een afspiegeling te zijn van de Nederlandse samenleving. Het tegengaan van 'zwarte' scholen gebeurt met name door het tegengaan van 'zwarte wijken'. Op regionaal of lokaal niveau moeten afspraken worden gemaakt over het tegengaan van 'zwarte' en 'witte' scholen. De Partij van de Arbeid pleit voor een aanpak waarbij scholen met de gemeente, op lokaal niveau dus, concrete taakstellingen afspreken met betrekking tot de instroom van leerlingen met een onderwijsachterstand en/of een achtergrond die anders is dan die van de meerderheid van de leerlingen. Langs deze weg bestrijden we concentratie van kansarmoede.

Uiteraard mag de keuzevrijheid van ouders niet worden aangetaast door oneigenlijke toelatingscriteria van scholen die grotere verscheidenheid in hun leerlingenbestand willen tegenhouden. Alle scholen, ook die met een levensbeschouwelijke grondslag, moeten verplicht zijn om alle leerlingen te accepteren. Aan de praktijk dat bijzondere scholen soms op basis van levensbeschouwelijke argumenten leerlingen met een achterstand de deur wijzen moet een einde komen.

Er moet voorkomen worden dat allochtone leerlingen terecht

komen in onderwijs dat geen recht doet aan hun talent. Veel allochtone leerlingen volgen onderwijs op vmbo-niveau terwijl ze meer kunnen. Om onder advisering van allochtone jongeren tegen te gaan blijven we inzetten op onafhankelijke toetsing in de verschillende fasen van de schoolloopbaan. De keuze voor een vervolopleiding moet worden gemaakt op basis van de capaciteiten en talenten van een leerling. Afkomst en achternaam doen niet ter zake.

Het aantal allochtone jongeren dat de school verlaat zonder diploma is onevenredig groot in vergelijking met het aantal autochtone uitvallers. Strikte handhaving van de leer- en werkplicht voor jongeren is hier geboden – onder meer via het afleggen van huisbezoeken en snelle afhandeling van zaken door de spijbelrechter. Maar ook aan de aanbodzijde moet iets veranderen. In samenwerking met het bedrijfsleven dienen scholen de praktische leerwegen (de vroegere ambachtsschool) te verbeteren, om zo de groep laagopgeleide jongeren die nu aan de kant staat aan een baan te helpen. Daarnaast wordt het onderwijsaanbod in het (V)MBO uitgebreid met onder andere sport en cultuur, waardoor jongeren meer tijd op school zullen doorbrengen.

Onderwijzers moeten weer aan onderwijzen toekomen. Maar maatschappelijke problemen blijven niet buiten de schoolpoorten. Daarom wil de PvdA dat het schoolmaatschappelijk werk wordt uitgebreid.

Amendementen

240. Zutphen

Schrappen: 2e alinea, zin 4 en consequent doorvoeren waar gesproken wordt over voorschoolse en vroegtijdige educatie voor kinderen.

Toelichting: Educatie en taalonderwijs aan baby's en peuters? Baby's kunnen niet praten. Kinderen leren, zo blijkt uit onderzoek, bijvoorbeeld het beste een andere taal als ze hun eigen moedertaal goed hebben geleerd. Een voorwaarde daarvoor is dat de moeders hun eigen moedertaal goed spreken en leren hoe ze taal overbrengen aan kinderen. Een ander probleem bij taaloverdracht is de wijze van communicatie tussen ouders en kinderen. Daar kunnen ouders ook ondersteuning in gebruiken.

Kortom: het moet hier niet gaan over baby's en peuters die onderwijs krijgen, maar om ouders die ondersteuning behoeven. En dan gaat het ook nog eens om alle ouders die dat behoeven en niet alleen om ouders met een andere achtergrond dan de autochtoon Nederlandse.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: verwijst naar hoogwaardige begeleiding en educatie vanaf de eerste jaren.

241. Amsterdam Osdorp

Zutphen

Schrappen: 7e alinea: overal allochtone schrappen

Toelichting: Het gaat om alle kinderen

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: term allochtoon is reeds gewijzigd in

*nieuwe Nederlanders. Benoemen is echter noodzakelijk want er is sprake van een specifieke overver-
tegenwoordiging voor wat betreft kinderen van
nieuwe Nederlanders.*

242. Den Haag

Schrappen: 3e alinea, 2e zin:"

" De bestaande verdeling tussen voorscholen (voor met name allochtone kinderen) en kinderdagverblijven (die vooral door autochtone kinderen worden bezocht) is een vorm van vroege segregatie en om die reden onwenselijk"

Toelichting: Deze omschrijving is niet juist. Blijkbaar zijn de voorscholen uit de eerste alinea verward met de voorschoolse en vroegtijdige educatie uit de tweede alinea. Feit is dat in veel delen van Nederland de peuterspeelzalen (vanwege de invoering van verbeterde methodische en educatieve programma's), zijn omgezet in voorscholen. Deze voorscholen zijn bedoeld voor alle peuters, ongeacht etniciteit en sociale situatie. Deze voorwaarde geldt eveneens voor de kinderdagverblijven, die vooral bedoeld zijn voor de dagopvang van kinderen van ouders met een baan. In Nederland wordt de gang naar de voorschool en het kinderdagverblijf landelijk gestimuleerd en aangeprezen, omdat juist op deze plek kinderen van diverse etniciteit en cultuur, gezamenlijk worden opgevoed en al in hun prille leven integreren.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *het bestaande onderscheid is onwenselijk omdat dat in de praktijk segregatie in de hand blijkt te werken.*

243. Zaanstad

Wijzigen: In de hele paragraaf 3.2.2. "Onderwijs" - en overigens in deze gehele resolutie- de woorden- "autochtoon" en "allochtoon" **wordt** "oude Nederlanders" en "nieuwe Nederlanders", tenzij het adequaat is om deze woorden te gebruiken bijvoorbeeld om iets uit te leggen.

Toelichting: 1e Consistentie met de zelf gekozen uitgangspunten zoals verwoord in het stuk zelf: we moeten af van de woorden allochtoon en autochtoon.

2e Het klinkt sympathieker.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: *zie amendement 5 afdeling Arnhem hoofdstuk 1.*

244. Utrecht

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Den Haag

Wijzigen: In de eerste alinea de zin "In de gemengde klassen leren ze leeftijdsgenoten kennen en respecteren met andere etnische achtergronden" **wordt** "De PvdA zal zich hard maken voor de kwaliteit van het onderwijsaanbod op de zwarte scholen"

Toelichting: Scholen in "zwarte buurten" zul je nooit zo gemengd kunnen krijgen. Beter is daar te streven naar het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *we leggen liever de lat te hoog dan bij voorbaat te laag. In een eerder amendement streven een aantal van de indienende afdelingen naar wereldvrede. Het Partijbestuur neemt aan dat ze dan ook deze ambitie kunnen delen.*

245. Zutphen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Assen, Rheden/Rozendaal

Wijzigen: 2e alinea, zin 1: Te vaak (...) afkomst

wordt: 'Er zijn veel kinderen die met een achterstand aan hun schoolcarrière beginnen'.

Toelichting: Zo definieer je het probleem. Er zijn erg veel kinderen van autochtone afkomst die ook met achterstand beginnen. We moeten het hebben over al die kinderen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *zie toelichting amendement 241 afdeling Amsterdam Osdorp.*

246. Zutphen

Wijzigen: 3 alinea, laatste zin: Waar (...) verplicht zijn, **wordt** "waar nijpende achterstanden worden geconstateerd wordt een gezinscoach ingeschakeld."

Toelichting: Verplichten lijkt ons niet te handhaven. Gezinscoach is in lijn met de rest van de tekst van de Resolutie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *We moeten alles op alles zetten om uitval van jonge kinderen te voorkomen. Als ouders hun verantwoordelijkheid keer op keer weigeren te nemen mogen we dergelijke maatregelen niet schuwen.*

247. Amsterdam Osdorp

Zutphen

Wijzigen: allochtone afkomst **wordt** door ouders met een lage sociaal economische status

Toelichting: De problemen zijn er heus niet alleen bij allochtonen

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *zie toelichting voorgaand amendement afdeling Amsterdam Osdorp.*

248. Rheden/Rozendaal

Arnhem

Wijzigen: " de Partij van de Arbeid gaat segregatie tegen....tot en met zwarte wijken." **wordt** "achterstandswijken moeten worden aangepakt en aan de scholen in dergelijke wijken moeten de hoogste kwaliteitseisen worden gesteld.

Toelichting: tegengaan van zwarte scholen gebeurt

met name door tegengaan van zwarte wijken: segregatie gaat ook langs de lijn van inkomsten en scholen moeten per definitie goed zijn en leerlingen stimuleren hun doelen hoog te stellen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "De Partij van de Arbeid gaat segregatie tegen....tot en met kansarmoede."

Wijzigen in: "De Partij van de Arbeid gaat segregatie op scholen tegen. Scholen horen net als wijken een afspiegeling te zijn van de Nederlandse samenleving. Het tegengaan van 'zwarte' scholen gebeurt met name door het tegengaan van 'zwarte wijken'. Extra aandacht gaat naar de scholen in dergelijke wijken. Te vaak krijgen de kinderen die het onderwijs het hardst nodig hebben de minste kwaliteit onderwijs. Een kwaliteitsverbetering van de zogenoemde risicoscholen moet absolute prioriteit hebben. Op regionaal of lokaal niveau moeten afspraken worden gemaakt over het tegengaan van de 'witte vlucht', waardoor 'zwarte' en 'witte' scholen ontstaan. De Partij van de Arbeid pleit voor een aanpak waarbij scholen met de gemeente, op lokaal niveau dus, concrete taakstellingen afspreken met betrekking tot de instroom van leerlingen met een onderwijsachterstand en/of een achtergrond die anders is dan die van de meerderheid van de leerlingen. Samenwerking tussen scholen moet op dit punt van zijn vrijblijvendheid worden ontdaan. Langs deze weg bestrijden we concentratie van kansarmoede."

249. Houten

Toevoegen na de zin "maar ook aan de aanbodzijde moet iets veranderen":

"Wij willen een zo hoog mogelijke kwaliteit van het MBO bereiken, met een goede organisatie en gemotiveerde en goed toegeruste leerkrachten, omdat zij vooral degenen zijn die jongeren (van alle herkomsten) helpen om hun kansen te grijpen. Verder investeren in begeleiding en levenslang leren van leerkrachten is een prioriteit". voor het overige blijft de alinea hetzelfde.

Toelichting: De kwaliteit van ons (MBO) onderwijs moet omhoog. Dat helpt ook voor betere integratie.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Voorlaatste alinea wijzigen in:

"Het aantal kinderen van nieuwe Nederlanders dat de school verlaat zonder diploma is onevenredig groot in vergelijking met het gemiddelde aantal uitvallers. Strikte handhaving van de leer- en werkplicht voor jongeren is hier geboden – onder meer via het afleggen van huisbezoeken en snelle afhandeling van zaken door de spijbelrechter. Maar ook aan de aanbodzijde moet iets veranderen. Wij willen een zo hoog mogelijke kwaliteit van het MBO bereiken, met een goede organisatie en gemotiveerde en goed toegeruste leerkrachten, omdat zij vooral degenen zijn die jongeren (van welke achtergrond dan ook) helpen om hun kan-

sen te grijpen. Verder investeren in begeleiding en levenslang leren van leerkrachten is een prioriteit. In samenwerking met het bedrijfsleven dienen scholen de praktische leerwegen (de vroegere ambachtsschool) te verbeteren, om zo de groep laagopgeleide jongeren die nu aan de kant staat aan een baan te helpen. Daarnaast wordt het onderwijsaanbod in het (V)MBO uitgebreid met onder andere sport en cultuur, waardoor jongeren meer tijd op school zullen doorbrengen."

250. Roermond/Roerdalen

Toevoegen na 7e alinea ("Uiteraard mag.....een einde komen"):

"Door de vrijheid van onderwijs is het Nederlandse onderwijs van oudsher ingedeeld naar gezindte. In de praktijk betekent dat tegenwoordig vaak een indeling naar etniciteit en herkomst. Het is tijd om de discussie te openen of het stopzetten van de bekostiging van het bijzonder onderwijs – net als in de USA – de segregatie in het onderwijs kan terugdringen. Mogelijk slaagt het onderwijs er dan beter in om een basis leggen voor gemeenschappelijke waarden en gedeeld burgerschap."

Toelichting: Het is de vraag of afspraken om de segregatie in het onderwijs tegen te gaan helpen. Tot nu toe heeft het niet of nauwelijks gewerkt. Immers de keuzevrijheid van de ouders mag niet aangetast worden. In de USA heeft de public school de segregatie niet opgelost, maar wel sterk verminderd. Uiteindelijk zitten daar 88% van de kinderen op een public school.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de discussie over het bijzonder onderwijs mag niet in de kantlijn van een resolutie over integratie gevoerd worden.

251. Gouda

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Assen, Tilburg

Toevoegen:

3.2.3 Vrijtijdsbesteding

Samen sporten, spelen of kunst beoefenen levert een onmisbare bijdrage aan ontmoeting, inburgering en integratie. De PvdA maakt zich sterk voor laagdrempelige activiteiten in samenwerking tussen scholen, brede scholen, buitenschoolse opvang, buurt- en welzijnswerk, (sport)verenigingen en centra voor culturele vorming en kunstbeoefening.

Ook wil de PvdA dat bijvoorbeeld (sport)verenigingen die integratie doelbewust bevorderen kunnen rekenen op ondersteuning.

De paragraaf-nummers 3.2.3 t/m 3.2.5 **wijzigen** in 3.2.4 t/m 3.2.6.

Toelichting: Ook vrijtijdsbesteding verdient een paragraaf in deze resolutie.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Invoegen nieuwe paragraaf:

5.2 Vrijtijdsbesteding

Samen sporten, spelen of kunst beoefenen levert een onmisbare bijdrage aan ontmoeting, inburgering en integratie. De PvdA maakt zich sterk voor laagdrempelige activiteiten in samenwerking tussen scholen, brede scholen, buitenschoolse opvang, buurt- en welzijnswerk, (sport)verenigingen en centra voor culturele vorming en kunstbeoefening. Ook wil de PvdA dat bijvoorbeeld (sport)verenigingen die integratie doelbewust bevorderen kunnen rekenen op ondersteuning. Steeds meer verenigingen nemen initiatieven. Het succesvolle programma 'Meedoen' moet worden verlengd en opengesteld voor alle sportbonden en verenigingen.

252. Hoogeveen

Toevoegen: ge alinea na "aan een baan te helpen":
De PvdA wil extra geld investeren in het VMBO om:

Klassenverkleining mogelijk te maken,
Tot meer praktijklessen te komen,
Doorlopende leerlijnen met het vakonderwijs in het MBO mogelijk te maken (zgn. Vakcolleges)
Extra begeleiding te kunnen bieden aan leerlingen met taalachterstand en verscheidenheid in culturen en aan leerlingen met psychische en sociale problemen.

Het vak beroepskeuze in te voeren.

Extra te investeren in het lerarencorps om onderwijs en begeleiding verder te professionaliseren en leegloop en ziekteverzuim te voorkomen.

Toelichting: Zestig procent van alle leerlingen die naar het voortgezet onderwijs gaan doen dit via het VMBO, waarmee dit type onderwijs de belangrijkste uitvalsbasis voor vervolgonderwijs en beroepsvorming

In dit type onderwijs zit ook de grootste concentratie van allochtone kinderen, kinderen met taalachterstand en kinderen met psychische en sociale problemen die eigenlijk speciaal onderwijs behoeven.

Voor al deze categorieën zijn de VMBO scholen de enige kans op duurzame integratie in werk en maatschappij. Het optimaliseren van dit type onderwijs tot prachtscholen is van wezenlijk belang net zoals het omturnen van achterstandswijken, omdat er zoveel problemen samen komen en de onderkant van de onderwijspopulatie hiermee geconfronteerd wordt.

Er doen zich nu al diverse problemen voor zoals veel voortijdige schoolverlaters, te zware belasting door de grote culturele en sociale verscheidenheid, een alsmaar groeiend lerarentekort en veel uitval van lessen door ziekteverzuim. Veel leerlingen maken een verkeerde beroepskeuze en stranden daardoor bij de overstap naar het MBO.

Op het congres in juni 2008 in Breda was er een amendement van de afdeling Hoogeveen om de achterstand van de besteding aan onderwijs en

permanente scholing als percentage van het BNP (4,9 % van Ned. om 6,3% van het OESO gemiddelde) in te lopen. Het PB heeft dit amendement overgenomen en gesteld dat het streven is om op het Scandinavische niveau ad 7,2 % te komen. Investeren in het VMBO is dus een logische stap hierin en vormt een structurele maatregel in het kader van de Integratie.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendementen 248 en 249 van de afdelingen Houten en Rheden/Rozendaal.

253. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Toevoegen: Te vaak beginnen kinderen van allochtone afkomst vanwege taalproblemen met een achterstand aan hun schoolcarrière.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "Te vaak beginnen kinderen van nieuwe Nederlanders met een achterstand aan hun schoolcarrière." wijzigen in "Te vaak beginnen kinderen van allochtone afkomst vanwege taalproblemen en gebrekkige opvoeding met een achterstand aan hun schoolcarrière."

254. Huizen

Toevoegen: Onder 3.2.2: 'In Nederland en vooral in de grote steden gaan de leerlingen met de grootste achterstanden naar de slechtste scholen. Een kwaliteitsverbetering van de zogenoemde risicoscholen moet absolute prioriteit hebben'.

Toelichting: Zie het Onderwijsverslag 2008

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendement 249 afdeling Rheden/Rozendaal.

255. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen: "Het belang van goede scholing voor preventie van problemen als schooluitval, werkloosheid, criminaliteit, segregatie, sociaal-economische achterstand en stagnatie van vrouwenemancipatie, rechtvaardigt een nóg grotere inzet op onderwijs. Kleinere klassen, hoogopgeleid personeel op de voorschool (of dagverblijf). De achterstand die allochtone kinderen aan het begin van hun schoolcarrière al hebben opgedaan en die gedurende de schoolperiode alleen maar oploopt (ondanks hoogwaardig onderwijs) ontstaat gedeeltelijk door een leemte in educatie van huis uit. Die leemte zou kunnen worden aangevuld door meer naschoolse activiteiten, ouder- en kindbegeleiding en huiswerkbegeleiding."

Toelichting: Onderwijs is onmisbaar. Het is prioriteit nummer één: er is enorm veel te verbeteren en enorm veel te winnen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: reeds verwoord in eerdere overgenomen of gewijzigd overgenomen amendementen

256. Arnhem

Toevoegen: Aan het wegnemen en voorkomen van mogelijke segregatie kan vooral worden gewerkt, wanneer adequate maatregelen worden getroffen om "zwarte- en witte" scholen tegen te gaan.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: staat reeds in de tekst.

3.2.3 Arbeid

Werk is een belangrijke motor voor integratie. Werk emancipeert, stelt in staat tot solidariteit, vermindert afhankelijkheid. Mensen moeten werken, want alleen zo ontwikkelen we onze samenleving, onze individuele talenten, zelfrespect en economische onafhankelijkheid.

De positie van allochtonen op de arbeidsmarkt baart de PvdA zorgen. Slechts de helft van de arbeidsgerechtigden van Marokkaanse of Turkse komaf heeft een baan. Zorgelijk zijn ook de achterstanden van niet-westerse allochtone jongeren en van allochtone vrouwen op de arbeidsmarkt. Veel nieuwe Nederlanders zijn in vergelijking met oorspronkelijke Nederlanders extra kwetsbaar op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld vanwege het feit dat ze vaker op uitzendcontracten werken. In tijden dat het economisch slechter gaat, lopen zij daardoor van iedereen de grootste kans om hun baan te verliezen.

Iedereen verdient een eerlijke kans op werk. Achterstanden tot de arbeidsmarkt moeten worden weggewerkt en discriminatie op de arbeidsmarkt moet worden aangepakt. Maar wij accepteren ook geen zelf aangemeten slachtofferschap van mensen die de verantwoordelijkheid voor hun werkloosheid van zich afschuiven door van discriminatie te reppen. Tegenover rechten staat plichten (met bijbehorende sancties), in dit geval de plicht om beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt en om mee te werken aan scholing – zoals het leren van de Nederlandse taal – of reïntegratie. Alleen langs deze weg kunnen mensen hun toekomst in eigen hand nemen en deel uitmaken van onze samenleving. De PvdA wil mensen niet afhankelijk houden van een uitkering, maar hen aan het werk helpen. Ook zelfstandig ondernemerschap willen we stimuleren.

In het verleden is gebleken dat algemene maatregelen, zoals de Wet Bevordering Evenredige Arbeidsdeelname Allochtonen, nauwelijks succesvol zijn. Concrete projecten gericht op achterstandsgroepen zijn dat wel. Wij pleiten niet voor nieuwe regels, maar voor een goed gecoördineerde aanpak in samenwerking met werkgevers- en werknemersorganisaties. De sociale partners moeten vergaande afspraken maken om bijvoorbeeld via duale trajecten werklozen uit achterstandsgroepen in het algemeen en uit de groep nieuwe Nederlanders in het bijzonder aan de slag te krijgen. Jongeren zijn de toekomst; het creëren van banen en kansen voor jongeren betaalt zich dubbel en dwars terug. Dat geldt ook voor allochtone vrouwen. Diegenen onder hen die niet uit zichzelf aan het werk gaan moeten worden gestimuleerd om dat te doen. Werk betekent economische zelfstandigheid en dat is voor het emancipatieproces cruciaal.

We investeren in ondernemerschap door te werken aan een beter vestigingsklimaat voor bedrijven, door ondernemen te bevorderen en door de regeldruk voor ondernemers te verminderen. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar ondernemers in achterstandswijken. Microfinanciering moet landelijk worden ingevoerd.

Amendementen

257. Zutphen

Etten-Leur, Harderwijk

Schrappen: In eerste zin: 'stelt in staat tot solidariteit'.

Toelichting: Mensen die niet werken zijn ook in staat tot solidariteit. Bedoeld wordt (waarschijnlijk) dat de belastingen die afgedragen worden door werkenden de verzorgingsstaat – solidariteit tussen mensen – mogelijk maken, maar dat staat er niet.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Wijzigen in eerste zin: 'stelt in staat tot georganiseerde solidariteit'.

258. Etten-Leur

Zutphen

Schrappen: "Maar wij accepteren ook geen zelf aangemeten slachtofferschap van mensen die de verantwoordelijkheid voor hun werkloosheid van zich afschuiven door van discriminatie te reppen."

Toelichting: De alinea verliest geenszins aan inhoud en kracht als je deze zin schrapt. Maar indien je hem laat staan verzwak je je eigen uitspraak dat de PvdA geen discriminatie duldt. Schrappen, dus.

De bewering dat mensen 'zich slachtofferschap aanmeten' komt van de agenda van partijen die ver van de PvdA en haar doelen afstaan. Zolang in de resolutie beweringen als deze niet zijn onderbouwd met gegevens aangaande aard, omvang en context ervan, vinden wij dergelijke uitspraken stoere-jongens-ferme-knapentaal. Bovendien zal de kwestie van het 'zelf aangemeten slachtofferschap' per direct uit de wereld zijn, als de PvdA gewoon waarmaakt waar ze voor staat: discriminatie uitbannen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het is helaas een feit dat aangemeten slachtofferschap soms gebruikt wordt als excuus voor werkloosheid, net zoals werkloosheid soms veroorzaakt wordt door discriminatie. Beide kanten worden in deze resolutie benoemd.

259. Tilburg

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur

Wijzigen: tweede alinea, tweede zin, na "... of Turkse komaf heeft een baan", wordt "... of Turkse komaf heeft een baan, tegen 68% van de autochtone bevolking."

Toelichting: Zo voor de vuist weg roepen dat slechts de helft werkt laat veel te veel de interpretatie open dat de helft werkloos is. Het gaat hier om de netto-arbeidsparticipatie van alle mannen en vrouwen in deze bevolkingsgroep. Het percentage van de autochtone bevolking er naast geeft een evenwichtiger beeld (Bron: jaarrapport integratie 2008, CBS, pagina 90)

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie volgend PB-amendement afdeling Den Haag.

260. Utrecht

Na "van zich afschuiven door" **toevoegen:** "onterecht"

Toelichting: Uiteraard zijn we alleen gekant tegen onterechte beschuldigingen van discriminatie.

PREADVIES: OVERNEMEN

261. Zutphen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur Wijzigen: In de eerste alinea: 2 x onze verwijderen.

De eerste wordt 'de', de tweede schrappen.

Toelichting: Onze staat ons iets te vaak in deze Resolutie.

PREADVIES: OVERNEMEN

262. Den Haag

Wijzigen: "Slechts de helft van de arbeidsgerechtigden van Marokkaanse of Turkse komaf heeft een baan. Zorgelijk zijn ook de achterstanden van niet-westerse allochtone jongeren en van allochtone vrouwen op de arbeidsmarkt."

Wordt: "Een groot deel van de arbeidsgerechtigde Nederlanders van niet-westerse afkomst heeft geen betaalde baan. Zorgelijk zijn ook de achterstanden van allochtone jongeren en allochtone vrouwen op de arbeidsmarkt."

Toelichting: De arbeidsmarktparticipatie van allochtone Nederlanders laat nog veel te wensen over. En hoewel de Turken en Marokkanen een grotere achterstand hebben, dient er aandacht te zijn voor de verbetering van de arbeidsmarktpositie van alle etnische minderheden.

Niet-westerse allochtonen benadrukt het begrip allochtoon dubbel. Hoewel deze omschrijving nog steeds en vaak wordt gebruikt, hebben de termen: niet-westerse migranten en allochtonen nagenoeg dezelfde betekenis.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Wijzigen in: "Een groot deel van de arbeidsgerechtigde nieuwe Nederlanders heeft in vergelijking tot oorspronkelijke Nederlanders geen betaalde baan. Zorgelijk zijn ook de achterstanden van jongeren en vrouwen onder de nieuwe Nederlanders op de arbeidsmarkt."

263. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Etten-Leur

In 1e alinea. Werk is een belangrijke motor voor integratie. Werk emancipeert. **toevoegen:** werk, zowel betaald als onbetaald en vrijwilligerswerk emancipeert.

In 4e alinea Concrete projecten gericht op achterstandsgroepen zijn dat wel. **wijzigen:** achterstandsgroepen in het algemeen zijn dat wel

Toelichting: lang niet iedereen komt toe aan

betaald werk. Geldt voor allochtone en autochtone Nederlanders.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *alhoewel we onbetaald en vrijwilligerswerk zeker waarderen gaat de voorkeur uit naar betaalde arbeid. Economische zelfstandigheid is een belangrijke voorwaarde voor emancipatie, zelfrespect en solidariteit.*

264. Hoogeveen

Toevoegen: 3e alinea: na "het leren van de Nederlandse taal" en/of vakscholing

Toelichting: Naast kennis van de taal is ook vakbekwaamheid van groot belang om aan het werk te komen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: "zoals het leren van de Nederlandse taal" wijzigen in "zoals het leren van de Nederlandse taal, regulier onderwijs en vakscholing"

265. Hoogeveen

Toevoegen: 3e alinea na "stimuleren.": Dit wordt ondersteund met cursussen zelfstandig ondernemen en ondersteuning bij de (financiële) administratie.

Toelichting: Veel kleine ondernemers en zzp'ers gaan na 1 of enkele jaren failliet, omdat ze wel goed zijn op hun vakgebied, maar de administratie van hun bedrijf niet kunnen overzien.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste alinea op oorspronkelijke plaats schrappen en met amendement als volgt samenvoegen achter de derde alinea: "Dit wordt ondersteund met ondersteuning en begeleiding, onder andere in de vorm van cursussen zelfstandig ondernemerschap. We investeren in ondernemerschap door te werken aan een beter vestigingsklimaat voor bedrijven, door ondernemen te bevorderen en door de regeldruk voor ondernemers te verminderen. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar ondernemers in achterstandswijken. Microfinanciering moet landelijk worden ingevoerd."

Voor 4e alinea toevoegen: Een actief diversiteitsbeleid bij de overheid en in het bedrijfsleven draagt bij aan het welslagen van inburgering van nieuwe Nederlanders. De overheid dient hier het goede voorbeeld te geven.

3.2.4 Sociale zekerheid

De Partij van de Arbeid staat voor sociale zekerheid die actief werkt in plaats van verzorgend. Dat betekent: een baan gaat boven een uitkering. Ons huidige stelsel van sociale zekerheid pakt naar verhouding slecht uit voor nieuwe Nederlanders en hun kinderen. Hun participatie op de arbeidsmarkt ligt fors lager dan die van autochtonen en de bijstand 'verkleurt'. Onder de netto-betalers van solidariteit zijn autochtonen oververtegenwoordigd, onder de netto-ontvangers allochtonen. Dat pijnlijke

gegeven legt de bijl aan de wortel van de door ons zo gekoesterde solidariteit.

Tegen deze achtergrond is de PvdA voorstander van het beperken van de toegang tot sociale zekerheid voor migranten die zo kort in Nederland verblijven dat ze weinig tot niets hebben bijgedragen aan onze sociale zekerheid. Het is een principe van goed burgerschap dat nieuwkomers eerst een bijdrage leveren alvorens een beroep te doen op voorzieningen. Een apart aanloopregime is daarom verdedigbaar – niet omdat we mensen ongelijk willen behandelen, maar omdat het stelsel zoals het nu is voor nieuwkomers onvoldoende activerend werkt. Het tegengaan van een sociale onderklasse die voornamelijk uit migranten, hun kinderen en hun kleinkinderen bestaat is de nieuwe sociale kwestie.

Amendementen

266. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Utrecht, Zutphen, Etten-Leur, Groningen, De Bilt, Harderwijk, Amsterdam Oud-Zuid

Schrappen: 2e alinea

Toelichting: Dit is onzin. De minimale kosten voor zelfstandig levensonderhoud zijn voor iedereen in Nederland gelijk. De Algemene Bijstandswet voorziet hierin en bevat sancties.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht.

267. Utrecht

Zutphen, Arnhem, Etten-Leur

Schrappen: gehele paragraaf

Toelichting: Is een bijzonder onwenselijke en discriminerende paragraaf in de resolutie, waarvoor de PvdA zich zou moeten schamen. Ofwel de gehele paragraaf weghalen; ofwel deze vervangen door een veel betere (zie amendement-Utrecht voor nieuwe tekst).

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht.

268. Huizen

Schrappen: 'Tegen deze achtergrond ... t/m ... is de nieuwe sociale kwestie'.

Toelichting: Een 'apart (sic!) aanloopregime' is discriminerend en in strijd met internationale(mensenrechten)verdragen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht.

269. Arnhem

Schrappen: Tweede alinea met uitzondering van de laatste zin kan worden geschrapt.

Toelichting: De sociale zekerheid is een wettelijke regeling.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht.

270. Den Bosch

Nijmegen, Rheden/Rozendaal, Arnhem

Wijzigen: Tegen deze ... activerend werkt ... **wordt:**

De PvdA is voorstander om het huidige stelsel zo in te richten dat mensen voldoende worden geactiveerd tot deelname aan het arbeidsproces, zodat de 'verkleuring' wordt tegengegaan.

Toelichting: Als het stelsel niet werkt, moet je het stelsel aanpakken en niet de mensen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht en voorgaande paragraaf over arbeid.

271. Leiden

Tilburg, Hoorn, Culemborg, Aalsmeer,

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: tweede alinea ("Tegen deze achtergrond

... de nieuwe sociale kwestie.") **wordt:** Wie zich vestigt in Nederland, wordt opgenomen in het sociaal stelsel van Nederland. Voor iedereen, wie er al was en voor nieuwkomers, gelden de zelfde rechten en plichten, de zelfde lusten en lasten. Afwijkingen van deze solidariteitsgedachte dienen een rechtvaardige grondslag te hebben en geen discriminerend karakter te hebben.

De PvdA keert zich tegen het ontstaan van een sociale onderklasse die voornamelijk bestaat uit migranten, hun kinderen en kleinkinderen.

Toelichting: In het voorstel slaat de "nieuwe strengheid" door naar onbedoelde discriminatie.

De crux van solidariteit is dat over en weer rechten en plichten bestaan.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht.

272. Utrecht

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam,

Etten-Leur, Den Haag, De Bilt

Wijzigen: gehele paragraaf **wordt:**

"Voor de Partij van de Arbeid –die naam is niet toevallig gekozen– staat arbeidsdeelname voorop. Vooral door middel van arbeid dragen mensen bij aan de opbouw en de inrichting van de maatschappij. Een inkomen uit arbeid heeft voorrang boven een inkomen uit de sociale zekerheid. Het sociale zekerheidsstelsel is een afgeleide van en een aanvulling op het arbeidsbestel. Het repareert de gaten die het arbeidsbestel laat vallen en het bereidt uitkeringsgerechtigden voor op een (r)entree op de arbeidsmarkt.

Migranten zijn sterk oververtegenwoordigd onder uitkeringsgerechtigden. Dit is spiegelbeeldig aan hun ondervertegenwoordiging in het arbeidsbestel. Dit gegeven kan verklaard worden uit de migratiegeschiedenis, de late invoering van inburgeringscursussen

(1998), taal- en scholingstekorten, het verdwijnen van veel industriële productiewerk uit Nederland en ook aan vooroordelen en discriminatie op de

arbeidsmarkt. De PvdA legt zich niet neer bij deze ondervertegenwoordiging op de arbeidsmarkt en oververtegenwoordiging in de sociale zekerheid. Onderwijs en werk zijn sleutelfactoren bij integratie.

Ons sociaal zekerheidsstelsel kent uiteraard gelijke toelatingseisen en uitkeringsvoorwaarden voor autochtonen en toegelaten migranten. Onze grondwet opent met de zin: Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld.

De PvdA wijst dan ook soms gehoorde oprispingen voor aparte toelatingseisen voor recent toegelaten migranten principieel af.

Toelichting: De ontwerp-resolutie zit principieel fout en de argumentatie is op drijfzand gebouwd.

1.- principieel: de PB-resolutie bepleit een “aparte aanloopregime” en “het beperken van de toegang tot sociale zekerheid” voor migranten die nog niet zolang in Nederland wonen en nog maar weinig hebben bijgedragen aan de financiering van de sociale zekerheid. Dit is in strijd met de Nederlandse rechtsorde. Zie bijvoorbeeld art. 1 van de Grondwet.

2.- analytisch is het een ondeugdelijk betoog. In de eerste zin kiest het PB voor een sociale zekerheid die activerend werkt in plaats van verzorgend. Een goed sociaal zekerheidsstelsel werkt uiteraard zowel activerend als verzorgend. (In de laatste decennia is de activerende functie aangescherpt en het verzorgend element versoberd). De tekst constateert terecht dat migranten sterk oververtegenwoordigd zijn in de sociale zekerheid, maar legt geen verbinding met hun spiegelbeeldige ondervertegenwoordiging op de arbeidsmarkt. De tekst suggereert zelfs dat het sociale zekerheidsstelsel migranten weghoudt van de arbeidsmarkt, maar levert daarvoor geen enkel argument. De tekst analyseert nergens de oorzaken van deze oververtegenwoordiging in de sociale zekerheid en differentieert niet tussen verschillende groepen migranten of soorten uitkeringen.

Deze oververtegenwoordiging doet zich vooral voor bij niet-westerse migranten, vooral van Turkse en Marokkaanse origine, die reeds lang in Nederland verblijven, met een torenhoge uitschieter naar boven in de leeftijdscategorie 55-65 jaar. Die oververtegenwoordiging betreft niet de hele sociale zekerheid, maar eigenlijk alleen de bijstand. Voor recent toegelaten migranten geldt die oververtegenwoordiging niet (met uitzondering van politieke vluchtelingen). De laatste golf arbeidsmigranten is afkomstig uit recent tot de EU toegetreden Midden- en Oost-Europese landen (vooral Polen). Hun uitkeringsafhankelijkheid ligt op het niveau van dat van de autochtone Nederlanders, namelijk 13%. (bron: onderzoek van Risbo Contractresearch Erasmusuniversiteit, april 2008) Voor reguliere verblijfsvergunningen geldt de eis dat de immigrant duurzaam beschikt over vol-

doende middelen van bestaan; bij gezinshereniging en gezinsvorming geldt de eis dat de partner duurzaam beschikt over voldoende middelen van bestaan.

Het “aparte aanloopregime” voor recente migranten zal dus financieel niet veel opleveren.

Voor een aantal sociale zekerheidsuitkeringen geldt de eis van een arbeidsverleden in loondienst of is er sprake van betere (langerlopende of hogere) uitkeringen als er langer gewerkt is (de WW en de nieuwe regeling voor gedeeltelijk arbeidongeschikte werknemers). Recente migranten zullen daaraan in mindere mate kunnen voldoen en eerder aangewezen zijn op de het laatste vangnet van de bijstand, dat geen eisen aan arbeidsverleden stelt.

Voor toegelaten politieke vluchtelingen geldt het volgende: tijdens de behandeling van de asielaanvraag valt men nog niet onder het Nederlandse sociaal zekerheidsstelsel. Bij de beoordeling van de asielaanvraag geldt –anders dan bij reguliere migranten – uiteraard niet de eis dat men duurzaam beschikt over voldoende middelen van bestaan. Na toelating gelden voor hen dezelfde rechten en plichten als voor iedere Nederlander. De hoge uitkeringsafhankelijkheid van hen is mede veroorzaakt door de tot voor kort ellenlange duur van de behandeling van hun asielaanvraag. Tenslotte: illegalen hebben geen toegang tot de Nederlandse sociale zekerheid.

De PB-resolutie legt een veel te sterk verband tussen netto-betalen en netto-ontvangen. Kenmerk van verplichte sociale zekerheid is nu juist dat “goede” en “slechte risico’s” verevend worden. Daarvoor zijn ze juist tot stand gekomen en dat is een teken van beschaving.

De onevenredigheid tussen nettobetalers en netto-ontvangers in de sociale zekerheid doet zich niet alleen voor in de verhouding tussen autochtonen en migranten, maar ook in de verhouding tussen laag- en hooggeschoolden, gezonden en zieken, enz.

Het PB geeft zelfs niet de grove contouren aan van dit wel zeer ingrijpende voorstel tot een “aparte aanloopregime” voor migranten die nog niet zolang in Nederland verblijven. Kennelijk is er niet goed over nagedacht.

Het “aparte aanloopregime” zal de dakloosheid en armoede in Nederland allicht vergroten.

**PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN
PB-AMENDEMENT nieuwe tekst onder kopje sociale zekerheid:**

“De Partij van de Arbeid staat voor een sociale zekerheid die activerend werkt. Dat wil zeggen een baan boven een uitkering. Onze sociale zekerheid en ons arbeidsmarktbeleid heeft helaas niet kunnen voorkomen dat de werkloosheid onder nieuwe Nederlanders onevenredig hoog is, evenals het beroep op uitkeringen. Dat heeft niet alleen een negatief effect op de sociaal economische positie

en de participatie van betrokkenen, het zet ook de door ons zo gekoesterde solidariteit onder druk.

Het behouden en versterken van de verzorgingsstaat vergt dat zoveel mogelijk mensen meedoen en bijdragen. Wanneer er tekorten op de Nederlandse arbeidsmarkt zijn die niet kunnen worden vervuld door werkzoekenden in ons land, dan kán arbeidsmigratie een oplossing bieden. Dan moet wel worden voldaan aan een aantal voorwaarden waaronder een ingroeimodel voor de sociale zekerheid. Ons sociale zekerheidsstelsel kan voor tijdelijke arbeidsmigranten die slechts een korte periode hier verblijven niet dezelfde zekerheden bieden. Arbeidsmigratie vraagt om sociale zekerheid op maat. Dat geldt uiteraard niet voor asielzoekers met een verblijfsvergunning. Voor huwelijksmigranten geldt al dat er een onderhoudsplicht is van de Nederlandse partner gedurende de eerste 5 jaar. De PvdA heeft zich steeds verzet tegen verhoging van de inkomensgrens behorende bij die onderhoudsplicht. Huwelijksmigratie moet niet worden voorbehouden aan de rijken."

**273. Etten-Leur
Zutphen**

Wijzigen: "De Partij van de Arbeid staat voor sociale zekerheid die activerend werkt in plaats van verzorgend." **wordt** "De Partij van de Arbeid staat voor sociale zekerheid die in de eerste plaats activerend werkt en daarnaast elke burger die niet buiten zorg kan, verzorgt."

Toelichting: Wat krijgen we nou?

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 272 afdeling Utrecht.

274. Haarlem

Wijzigen: De Partij van de Arbeid staat voor een sociale zekerheid die activerend werkt. Dat betekent dat het vinden van een baan belangrijker is dan het krijgen van een uitkering. We zijn immers de Partij van de Arbeid en niet de Partij van de Uitkeringen.

Uit de praktijk blijkt dat nieuwkomers en hun kinderen meer moeite hebben met het vinden van een baan, waardoor zij vaker aanspraak maken op onze sociale voorzieningen. Om te voorkomen dat er een sociaal-economische onderklasse ontstaat die voornamelijk uit Nieuwe Nederlanders en hun nakomelingen zou bestaan, zullen we naar een sociaal stelsel toe moeten waarin mensen geactiveerd worden, en de kans krijgen, werk te vinden en te houden.

Degenen die misbruik van onze sociale voorzieningen maken en degenen die dit misbruik helpen organiseren, zullen vervolgd en financieel uitgedeed worden.

Toelichting: De gehele paragraaf wijzigen, omdat deze negatief van toonzetting is en omdat solidariteit niet alleen een kwestie van geld is.

Daarnaast werkt het stigmatiserend om te zeggen dat er een sociale onderklasse van immigranten, hun kinderen en kleinkinderen dreigt te ontstaan. Vooral over de kleinkinderen valt nog weinig te zeggen, en om ze nu al als onderklasse te kwalificeren gaat ons te ver.

Er zijn juist genoeg mensen uit immigrantengroepen die het hartstikke goed doen. Een ander groot bezwaar is het pleiten voor een zogenaamd aanloopregime wat betreft het aanspraak kunnen maken op sociale voorzieningen.

Dit vinden wij als PvdA-Haarlem onwenselijk omdat dit ongelijkheid creëert en omdat we hiermee het risico lopen dat mensen onder de armoedegrens komen, gaan bedelen of dat ze de criminaliteit ingaan om rond te kunnen komen. Uiteraard begrijpen we de gedachte achter dit voorstel. Ook wij van de PvdA-Haarlem willen dat misbruik van onze sociale voorzieningen hard aangepakt wordt, maar de welwillenden mogen niet het slachtoffer van de kwaden worden. Vooral als het gaat om zulke belangrijke zaken als het bestaansminimum. De PvdA heeft altijd gestreden voor een fatsoenlijk bestaan voor iedereen, en dat moeten we blijven doen. Daarom stellen wij dit amendement voor.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB amendement 272 afdeling Utrecht.

275. Ede

Wijzigen: Tweede zin eerste alinea "ons huidig stelsel van sociale zekerheidenz" **schrappen** en de tweede alinea **wordt:** "Tegen deze achtergrond kiest de PvdA ervoor om bij burgers die niets tot weinig hebben bijgedragen aan onze sociale zekerheid de bestaande toegang tot die sociale zekerheid strak toe te passen in samenhang met een actief traject gericht op betaalde arbeid".

Dit geldt voor nieuwkomers op de Nederlandse arbeidsmarkt ongeacht of men allochtoon of autochtoon is. Bij migranten geldt dat de toeleiding naar de arbeidsmarkt gericht is op reeds eerder verworven kennis en vaardigheden.

Toelichting: De bestaande tekst gaat wel erg ver. Het zonder voorbehoud benoemen van "de toegang beperken" heeft grote invloed op het bestaansniveau van burgers. Het kan niet de bedoeling zijn, dat grote groepen in de sociale pensions terecht komen. Als sociaal-democraten geloven wij niet, dat het hebben van een uitkering mensen veroordeeld tot die uitkering. Wel kan het zo zijn, dat bij langer durende werkloosheid de berusting gemakkelijker is. Dus actief bemiddelen naar werk, desnoods naar een participatiebaan.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB amendement 272 afdeling Utrecht.

276. Zaanstad

Toevoegen: 1e alinea na "... dat ze weinig tot niets hebben bijgedragen aan onze sociale zekerheid." de volgende zinsnede: "..., tenzij buiten hun schuld om zij niet in staat zijn c.q. worden gesteld om een dergelijke bijdrage te leveren. Ook deze mensen hebben recht op een bestaan minimaal op bijstandsniveau."

Toelichting: De huidige formulering en plaatsing in een bijzondere positie van nieuwe migranten ligt al gevoelig, daarom deze toevoeging waardoor de PvdA uitsprekt dat het wel mogelijk moet zijn dat migranten daadwerkelijk in het arbeidsproces kunnen deelnemen. Anders ontstaat een kip en ei verhaal: de mensen willen wel een bijdrage leveren, maar kunnen/mogen niet. Daardoor dragen zij te weinig bij en komen niet in aanmerking voor ondersteuning (vicieuze cirkel dat het solidariteitsbeginsel onder druk zet).

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB amendement 272 afdeling Utrecht.

277. Etten-Leur

Zutphen

Toevoegen: "Dat pijnlijke gegeven legt de bijl aan de wortel van de door ons zo gekoesterde georganiseerde solidariteit."

Toelichting: In de resolutie is een paar keer sprake van solidariteit in relatie tot geld, bijvoorbeeld inkomstenbelasting. In dat geval is sprake van door formele instituties georganiseerde solidariteit, die ook wel koude, formele of economische solidariteit wordt genoemd (niet te verwarren met solidariteit bij bijvoorbeeld pensioenen of verzekeringen, waar je met z'n allen een risico deelt).

Daarnaast bestaat er een warme, informele solidariteit waarmee wordt bedoeld: opkomen voor de zwakkeren.

Door aan te geven dat met solidariteit hier georganiseerde solidariteit wordt bedoeld, houd je als PvdA ook het begrip warme solidariteit levend. Dit om te voorkomen dat solidariteit straks alleen nog maar wordt verstaan in relatie tot centen.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie PB amendement 272 afdeling Utrecht.

278. Amsterdam Osdorp

Toevoegen: Na verzorgend: Activeren kan heel goed zonder dwang door een aantrekkelijke programmering waardoor mensen worden verleid de goede kant op te gaan. Het moet normaal worden dat mensen met een uitkering een tegenprestatie leveren in de vorm van vrijwilligerswerk, ouderbetrokkenheid, scholing.

Toelichting: Wij hebben het altijd raar gevonden dat je met een uitkering gewoon thuis kan zitten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB amendement 272 afdeling Utrecht.

279. Huizen

Toevoegen: Onder 3.2.3 na de 1e alinea welke begint met 'Werk....'.

Volgens het Armoedebericht 2008 hebben vier maal zoveel allochtone gezinnen een laag inkomen dan autochtone gezinnen. Verhoging van de arbeidsparticipatie van immigranten tot een evenredig niveau is daarom van groot belang. Het arbeidsmarktbeleid moet ertoe leiden dat de werkloosheid niet disproportioneel ten laste komt van immigranten. Er moet een oplossing komen voor structurele oorzaken van de armoede zoals het AOW-tekort.

Toelichting: Voor veel gezinnen is deelname aan de samenleving te duur.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB amendement 272 afdeling Utrecht.

3.2.5 Wonen

In stadswijken waar het woningaanbod voornamelijk bestaat uit goedkope sociale huurwoningen concentreren zich allerlei grote problemen, van onveiligheid tot segregatie in het onderwijs. Dit zijn de wijken waar nieuwe Nederlanders de afgelopen decennia massaal hun intrek hebben genomen. Oorspronkelijke bewoners kennen hun buurt vaak niet meer terug.

De PvdA maakt zich zowel in de wijken zelf als op het Binnenhof sterk voor een goede buurt voor iedereen. Goed en betaalbaar wonen, dat is het kerndoel van ons woningmarktbeleid. Wie woont er niet het liefst in een buurt die veilig is, met voldoende groen, een prettig winkelaanbod en een wijkverpleegkundige en een wijkagent die een oogje in het zeil houden? We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen de Nederlandse samenleving een halt toe roepen. Wijken horen een gezond en gemêleerd aanbod van koop- en (sociale)huurwoningen te bieden. Alleen zo kan de concentratie van achterstanden en problemen worden bestreden (en voorkomen) en alleen zo kan een betere doorstroming in de huizenmarkt op wijkniveau worden bewerkstelligd. Lokale overheden, corporaties en de nationale overheid moeten hier werk van blijven maken: door slim te slopen en te bouwen, door verpaupering tegen te gaan, door onrechtmatige bewoning en huisjesmelkers aan te pakken, door belastingvoordelen te bieden aan ondernemers die voorzieningen terugbrengen en door de uittocht van 'kansrijke' bewoners en de intocht van 'kansarme' bewoners tegen te gaan. De PvdA wil de buurt teruggeven aan de bewoners. We willen nauw met hen samenwerken, omdat zij het zijn die met de beste ideeën komen. Daarom zetten wij ons in voor inspraak van bewoners bij de aanpak van hun wijk en voor het uittrekken van extra middelen ter ondersteuning van bewonersinitiatieven.

Amendementen

281. Zaanstad

Wijzigen: “de uittocht van kansrijke bewoners en de intocht van kansarme bewoners tegen te gaan”. **wordt** “..... en door een balans tussen min of meer “kansrijke” en min of meer “kansarme” bewoners te bevorderen.”

Toelichting: Te negatief geformuleerd en impliceert een normatief oordeel over verschillende groepen burgers (kansarm versus kansrijk).

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: impliceert geen waardeoordeel maar erkent het verband tussen kansarmoede, segregatie en de concentratie van achterstanden en problemen.

282. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam Zutphen, Etten-Leur

Wijzigen: 1e alinea, 1e zin **wordt:** In woonwijken waar samenlevingsproblemen in hoge concentratie voorkomen dient de kwaliteit van het bestaan van bewoners sterk te worden verbeterd door gedifferentieerde woningbouw in aandachtwijken en gedifferentieerd te bouwen in uitbreidingswijken en in transformatiegebieden .

Toelichting: De oorspronkelijke tekst is zo'n voorbeeld van een ongenwenste generalisatie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: dat de concentratie van problemen en achterstanden mede voortkomt uit het eenzijdige woningaanbod in de betreffende wijken is geen generalisatie maar een feit.

283. Vught

Wijzigen: We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen onze samenleving een halt toeroepen. **wordt:** Het investeren in cultuur, sport en andere maatschappelijke voorzieningen waar ontmoeting en samenleven centraal staan is van groot belang om het ontstaan van parallelle gemeenschappen tegen te gaan.

Toelichting: Maakt het concreter wat we daaraan kunnen doen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: te limitatief. Het ontstaan van segregatie en parallelle samenlevingen vergt een veel verdergaande aanpak inclusief differentiatie in bouwen, sturing van in- en uitstroom van diverse bewonersgroepen etc.

284. Zaanstad

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur

Toevoegen: 2e alinea na “...massaal hun intrek hebben genomen”: “respectievelijk toegewezen hebben gekregen.”

Toelichting: De betreffende zin suggereert teveel alsof deze groepen allemaal zelf actief ervoor gekozen hebben om bij elkaar in een wijk te gaan

wonen. De praktijk is (geweest?), dat door het woningtoewijzingsbeleid van gemeenten en woningcorporaties veel mensen ook werden “gedwongen” om bij elkaar te gaan wonen. De toevoeging nuanceert de gedachte dat het “(louter) eigen schuld” is dat de mensen zo bij elkaar wonen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Tweede zin eerste alinea wijzigen in: “Dit zijn de wijken waar nieuwe Nederlanders de afgelopen decennia massaal hun intrek hebben genomen, vrijwillig maar vooral ook omdat ze daar een woning toegewezen hebben gekregen en omdat woonruimte daar relatief goedkoop is.”

285. Vught

Toevoegen na: Oorspronkelijke bewoners kennen hun buurt vaak niet meer terug.

Integratie vindt ook plaats in de buurten en de wijken. Dat lukt alleen als mensen elkaar kunnen ontmoeten. De inrichting van de openbare ruimte is dan ook van groot belang. De overheid heeft een belangrijke taak als het gaat om de kwaliteit van wonen en ontmoeten. De PvdA vindt het van cruciaal belang dat alle Nederlanders in goede en verzorgde woningen kunnen wonen. Van bewoners mag verwacht worden dat zij zorg dragen voor de woning én de woonomgeving.

Overheid en bewoners moeten samen ervoor zorgen dat de straten schoon zijn, de openbare verlichting werkt en dat er voldoende ruimte is voor ontmoetingsplekken in de vorm van speelveldjes, skatebanen, banken en parkjes. Schone en verzorgde wijken en buurten nodigen uit om naar buiten te gaan, om mensen te ontmoeten, om in contact te komen met elkaar. De overheid moet haar faciliterende rol samen met mensen vorm geven.

Hetzelfde geldt ook voor het verenigingsleven en voor vrijwilligerswerk. Ook dit is een onmisbare schakel om de verschillen te overbruggen. Ons sociaal kapitaal in buurten en wijken zit in de verenigingen. Deelname aan het verenigingsleven verbindt, vergroot het vertrouwen in maatschappelijke organisaties en maakt duidelijk dat samenwerking leidt tot samenleven.

Toelichting: De huidige passage is wel erg summier en gaat onvoldoende in op datgene wat mensen in buurten en verenigingen zelf aan het ontwikkelen zijn.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Tekst vanaf alinea 1 onder het kopje wonen samenvoegen met amendement van de afdeling Vught zodat de tekst na alinea 1 als volgt luidt:

“We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen de Nederlandse samenleving een halt toe roepen. Wijken horen een gezond en

gemêleerd aanbod van koop- en (sociale)huurwoningen te bieden. Alleen zo kan de concentratie van achterstanden en problemen worden bestreden (en voorkomen) en alleen zo kan een betere doorstroming in de huizenmarkt op wijkniveau worden bewerkstelligd. Lokale overheden, corporaties en de nationale overheid moeten hier werk van blijven maken: door slim te slopen en te bouwen, door verpaupering tegen te gaan, door onrechtmatige bewoning en huisjesmelkers aan te pakken, door belastingvoordelen te bieden aan ondernemers die voorzieningen terugbrengen en door de uittocht van 'kansrijke' bewoners en de intocht van 'kansarme' bewoners tegen te gaan.

Integratie vindt plaats in de buurten en de wijken als mensen elkaar kunnen ontmoeten. De inrichting van de openbare ruimte is dan ook van groot belang. De overheid heeft een belangrijke taak als het gaat om de kwaliteit van wonen en ontmoeten. De PvdA vindt het van cruciaal belang dat alle Nederlanders in goede woningen kunnen wonen. Van bewoners mag verwacht worden dat zij zorg dragen voor de woning én de woonomgeving.

Overheid en bewoners moeten samen ervoor zorgen dat de straten schoon zijn, de openbare verlichting werkt en dat er voldoende ruimte is voor ontmoetingsplekken in de vorm van speelveldjes, skatebanen, banken en parkjes. Schone en verzorgde wijken en buurten nodigen uit om naar buiten te gaan, om mensen te ontmoeten, om in contact te komen met elkaar. De overheid moet haar faciliterende rol samen met mensen vorm geven.

Hetzelfde geldt ook voor het verenigingsleven en voor vrijwilligerswerk. Ook dit is een onmisbare schakel om de verschillen te overbruggen. Ons sociaal kapitaal in buurten en wijken zit onder andere in verenigingen en vrijwilligersorganisaties. Deelname aan het verenigingsleven verbindt, vergroot het vertrouwen in maatschappelijke organisaties en maakt duidelijk dat samenwerking leidt tot samenleven.

De PvdA maakt zich zowel in de wijken zelf als op het Binnenhof sterk voor een goede buurt voor iedereen. Goed en betaalbaar wonen, dat is het kerndoel van ons woningmarktbeleid. Wie woont er niet het liefst in een buurt die veilig is, met voldoende groen, een prettig winkelaanbod en een wijkverpleegkundige en een wijkagent die een oogje in het zeil houden?

Daarnaast moeten bewoners meer betrokken worden bij hun buurt. De PvdA wil de buurt teruggeven aan de bewoners. Door nauw met hen samen te werken, omdat zij het zijn die met de beste ideeën komen. Daarom zetten wij ons in voor

inspraak van alle bewoners bij de aanpak van hun wijk en voor het uittrekken van extra middelen ter ondersteuning van bewonersinitiatieven.”

3.3 Specifiek beleid

3.3.1 Aanpak van probleemjongeren

De oorzaak van wangedrag van jongeren (zeker ook die van Marokkaanse en Antilliaanse afkomst) ligt voor een groot deel in het ontbreken van een sterke thuiscultuur. Ook de school is vaak weinig dominant in het leven van deze jongeren aanwezig: zij spijbelen veel en vallen uit voordat ze een diploma hebben behaald. 'Thuis' en 'school' leggen het af tegen de straat, waar een harde, meedogenloze straatcultuur heerst. Respect voor andere buurtbewoners, voor de rechtsstaat en vertegenwoordigers daarvan (politie en justitie) is bij deze jongeren ver te zoeken.

Duidelijk is dit: handhaving staat voorop. Op straat is de politie de baas, niemand anders. Dat garandeert dat de straat niet van enkelen, maar van iedereen is. Om deze reden zet de PvdA zich al jaren in voor extra wijkagenten en veiligheidshuizen. Op plekken waar het misloopt moet tijdelijk extra politie kunnen worden ingezet. Ook moeten de mogelijkheden voor burgemeesters om overlast en criminaliteit aan te pakken worden versterkt als hulpverlening faalt. Dit via uitbreiding van de zogenoemde doorzettingsmacht. De PvdA accepteert het niet dat zowel de schade als de rekening van probleemgedrag op de samenleving als geheel worden afgewenteld. Zowel in het kader van politiewerk als ten behoeve van hulpverlening kan het vaststellen van herkomst of afkomst noodzakelijk zijn. Dit zal steeds omgeven moeten zijn met heldere waarborgen. Daders moeten worden gestraft en wij staan pal voor de slachtoffers. Jongeren die overlast veroorzaken moeten op de huid worden gezeten. Ouders en scholen hebben daarbij een belangrijke rol. Juridische procedures voor overlastveroorzakers en straatcriminelen moeten worden versneld. De machocultuur doorbreken we onder meer door te bevorderen dat straffen worden ingezet die statusverlagend werken (in plaats van statusverhogend, zoals nu soms geldt voor gevangenisstraf). Als een minderjarige voor de rechter verschijnt, moeten de ouders daarbij aanwezig zijn. Ouders worden financieel aansprakelijk gesteld voor schade aangericht door jongeren tot 18 jaar (nu geldt een leeftijdsgrens van 16 jaar). Naast repressie – handhaving dus – moet er meer aandacht komen voor preventie. Dat bereiken we via generiek beleid op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt maar ook via specifieke maatregelen. Om te zorgen dat jongeren beter worden toegerust voor hun functioneren in de samenleving, moet de thuiscultuur worden versterkt en moet de school een belangrijker plek in hun dagelijks leven krijgen.

Amendementen

286 A. PB-AMENDEMENT

Invoegen na "hulpverlening faalt": Uiteraard altijd met de mogelijkheid van rechterlijke toetsing.
Toelichting: tekst was onvoldoende volledig.

286 B. Rotterdam

Wijzigen: 13 “het ontbreken van een sterke thuis-cultuur” **wordt** “een afgewogen opvoedingsstijl”.

Toelichting: De opvoedingsstijl die niet aangepast is op het functioneren in Nederland, maar op het functioneren in het land van herkomst. Vaak is deze opvoedingsstijl gebaseerd op gebruiken en gewoontes die vaak haaks staan op gebruiken en gewoontes in Nederland. Deze tegenstrijdigheid tussen de situatie thuis, eigen gemeenschap etc en de ontvangende samenleving leidt ertoe dat jongeren tussen twee culturen gevangen komen te zitten. Zonder extra begeleiding en ondersteuning leidt dit er vaak toe dat jongeren ontsporen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *geen verbetering van de bestaande tekst. Het heeft niet te maken met de stijl van opvoeding, wel met het niet voldoende toegerust zijn – door gebrekkig taalbeheersing, kennis van de samenleving en cultuur etc.- om de kinderen van een goede opvoeding te voorzien.*

287. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur

Schrappen: 2e alinea Zowel in het kader van politiewerk etc.

Toelichting: naam, adres is voldoende als er huisbezoek volgt

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *als mensen met een bepaalde culturele achtergrond gediscrimineerd worden, op achterstand staan of oververtegenwoordigd zijn in criminaliteitsstatistieken, en je wilt daar verandering in brengen, dan kan het nodig om die etniciteit te registreren zodat de juiste groep kan worden aangesproken en preventief beleid kan worden ingezet.*

288. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Zutphen, Etten-Leur, Amsterdam Osdorp

Schrappen: 1e alinea in 1e regel: “zeker ook die van Marokkaanse en Antilliaanse afkomst.

Toelichting: Vorm van linken van problematisch gedrag aan etniciteit. Dit wordt afgewezen. Het benoemen van groepen is alleen verstandig en noodzakelijk om specifieke oplossingen te kunnen aandragen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *zie toelichting amendement 287 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam*

289. Zaanstad

Amsterdam Slotervaart

Schrappen: 2e alinea “Zowel in het kader van politiewerk t/m waarborgen.”

Toelichting: Het is voldoende dat de daders worden gepakt en bestraft. Op dat moment is de individuele identiteit volledig bekend en dat is voldoende. Er zijn voldoende middelen om daders te signaleren, op te sporen en vast te zetten. Specifieke groepsinformatie over geboortechter-

grond, (vroegere) nationaliteit etc. is daartoe niet strikt nodig. Maak eerst adequaat gebruik van de huidige mogelijkheden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *zie toelichting amendement 287 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam*

290. Roermond/Roerdalen

Schrappen: 2e alinea het gedeelte “Zowel in het kader van politiewerk.....met heldere waarborgen”

Toelichting: Het vaststellen van herkomst of afkomst kan aanleiding geven tot stigmatisering en zelfs tot discriminatie (zie de Roma's in Italië). Het is ook de vraag of het noodzakelijk is.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *zie toelichting amendement 287 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam*

291. Zutphen

Etten-Leur, Rheden/Rozendaal

Schrappen: Laatste zin 3e alinea: 'Ouders worden (...) 16 jaar.'

Toelichting: Ook die ouders weten niet wat te doen met deze kinderen. Ze laten die kinderen echt geen vandalisme plegen of zoiets. Er zijn maar erg weinig ouders – heel weinig – die invloed uit kunnen oefenen op hun ontspoorde kinderen van 16, 17 of 18 jaar. Ook duw je die ouders op deze manier alleen maar verder in de problemen, aangezien ze over het algemeen niet erg draagkrachtig zijn. Financiële prikkels werken nooit.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *als samenleving, overheid en ouders gezamenlijk de verantwoordelijkheid dienen te nemen voor opgroeiende kinderen mag de verantwoordelijkheid bij wangedrag eveneens gedeeld worden.*

292. Zutphen

Schrappen: In alinea 2, laatste zin 'en wij staan pal voor de slachtoffers'.

Toelichting: Het gaat hier over ontspoorde jongeren. Ja, die maken slachtoffers, maar ze kunnen zelf ook als slachtoffer gedefinieerd worden. Het is maar hoe je zaken bekijkt. We staan ook pal voor deze jongeren, die we willen helpen op het goede spoor te komen zodat ze een rooskleurige toekomst in het vooruitzicht hebben.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *de Partij van de Arbeid wil daders een tweede kans bieden, toekomstige daders voorkomen én pal staan voor de slachtoffers. Daarbij mag gezegd worden dat er in het verleden met regelmaat onvoldoende aandacht is geweest voor de positie van slachtoffers zoals bijvoorbeeld bij incidenten als in de Amsterdamse Diamantbuurt etc.*

293. Trefpunt Socialisme en levensovertuiging

Rheden/Rozendaal

Schrappen: Laatste zin van een na laatste alinea "Ouders worden financieel aansprakelijk gesteld voor schade aangericht door jongeren tot 18 jaar (nu geldt een leeftijdsgrens van 16 jaar)".

Toelichting: Er klinkt geen enkel besef in door van de wanhoop van ouders die hun kinderen de vernieling zien ingaan (foute vrienden, drugs, geweld, criminaliteit) en zich totaal machteloos voelen. Ze hebben eindeloos met de school gepraat, met de leerplichtambtenaar, etc, en ze zijn hun gezag totaal kwijt. Het geldt overigens niet alleen voor ouders van allochtone jongeren! En wat zegt de PvdA tegen deze wanhopige ouders? Betalen!

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting amendement 291 afdeling Zutphen.

294. Den Haag

Schrappen: In de zin: "Op straat is de politie de baas, niemand anders": "niemand anders"

Toelichting: Het eerste gedeelte van deze zin spreekt voor zich en behoeft geen nadere aanvulling. Bovendien suggereert dit het alleenrecht van de politie, hetgeen het beeld van de rechtsstaat vervormt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Zin wijzigen in: "Op straat is de politie de baas om te garanderen dat de straat niet van enkelen, maar van iedereen is."

295. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Tilburg, Zutphen, Etten-Leur

Wijzigen: 3e alinea. machocultuur doorbreken... statusverlagend. **wordt:** ...Het bevorderen dat straffen worden ingezet die tot verbetering van gedrag leiden.

Toelichting: Vernedering heeft uiteindelijk alleen averechts effect. Er is altijd maatwerk nodig. De consequentie is dat er meer geld voor moet worden ingezet.

PREADVIES: Gewijzigd overnemen

PB-AMENDEMENT: Zin vervangen door "De machocultuur doorbreken we onder meer door zorg te dragen voor effectieve straffen (die i.i.g. niet statusverhogend werken)"

296. Zaanstad

Wijzigen: in 3e alinea de zin "Ouders en scholen hebben daarbij een belangrijke rol" **wordt:** "Ouders hebben daarbij een belangrijke rol. Scholen hebben met name een signalerende en sociaalpedagogische functie."

Toelichting: Het lijkt er nu teveel op, dat de rol van ouders en scholen bij het "op de huid zitten" van jongeren die overlast bezorgen, gelijk of gelijksoortig zou zijn. Hier ligt echter wel degelijk een belangrijk verschil. Dit verschil wordt door de tekstaanpassing duidelijk.

PREADVIES: OVERNEMEN

297. Utrecht

Etten-Leur

Toevoegen na 'Dit zal steeds omgeven moeten zijn met...: 'een duidelijke noodzaak'.

Toelichting: Voor het registreren van de etnische afkomst moet altijd de noodzaak worden aangetoond.

PREADVIES: OVERNEMEN

298. Zutphen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Harderwijk

Wijzigen: Zin 1 **wordt** De oorzaak van wangedrag (...) in de deelname aan een sterke straatcultuur.

Toelichting: Over het algemeen hebben vervelende jongeren juist last van een hele sterke thuiscultuur, ook al lijkt die niet erg op de thuiscultuur van oorspronkelijke Nederlanders. Verder hebben deze jongeren te lijden onder slechte, veel te kleine behuizing. Tot slot voelen deze jongeren zich geklemd tussen twee werelden: die van thuis en die van buiten. Hierin liggen onder meer redenen (er zijn er nog veel meer) waarom ze naar buiten gaan en waar ze meer jongeren uit gelijksoortige omstandigheden tegen komen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: oorspronkelijke tekst geeft de werkelijkheid weer.

299. Amsterdam Osdorp

Wijzigen: 3e alinea laatste zin **wordt:** de financiële schade wordt altijd verhaald.

Toelichting: Het is natuurlijk prima dat de ouders verantwoordelijk zijn tot 18 jaar. Maar als de ouders niet meer aansprakelijk zijn moet de schade toch worden betaald.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: 3e alinea laatste zin wijzigen in: de financiële schade wordt daarna verhaald op de volwassen dader.

300. Den Haag

Wijzigen: Laatste alinea "Naast repressie.... in hun dagelijks leven krijgen" **wordt:** "Om te zorgen dat jongeren beter worden toegerust voor hun functioneren in de samenleving, moet meer aandacht komen voor de situatie thuis. Onder andere door aandacht te schenken aan factoren binnen het gezin, die een risico kunnen vormen voor crimineel gedrag. Daarnaast moeten de opvoedingsvaardigheden van ouders worden versterkt. Dit ter verbetering van de relatie tussen ouder en kind en om de benodigde aandacht te kunnen schenken aan deze jongeren. Verder dient de school een belangrijker plek in hun dagelijks leven te krijgen."

Toelichting: Het begrip thuiscultuur is veel omvattend en in de nota is niet duidelijk wat hiermee wordt bedoeld.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie hiervoor de eerdere passages over onderwijs en opvoeding en ondersteuning.

301. Den Haag

Wijzigen: De zin: De machocultuur doorbreken we onder meer door te bevorderen dat straffen worden ingezet die statusverlagend werken (in plaats van statusverhogend, zoals nu soms geldt voor gevangenisstraf)." **wordt:** "Indien de overlast wordt veroorzaakt door machogedrag, hetgeen bij overlast veroorzakende jongeren vaak voorkomt, dient deze te worden doorbroken. Onder meer door te bevorderen dat straffen worden ingezet die statusverlagend werken...."

Toelichting: Niet alle overlast vloeit voort uit machogedrag. Jongeren kunnen ook als gevolg van overmatig drank en drugs overlast veroorzaken. Tot deze categorie horen ook jongeren (vaak scholieren) die onzeker of verlegen zijn en mee willen doen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: we willen in het algemeen bevorderen dat straffen eerder statusverlagend dan statusverhogend werken.

302. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen na: ...thuiscultuur: "of de aanwezigheid van een thuiscultuur die niet meer aansluit op het gedrag van leeftijdsgenoten in de Nederlandse samenleving, of het ontbreken van structuur in de dagelijkse taken en bezigheden."

Toelichting: het gaat om veel meer dan alleen de thuiscultuur

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste zin wijzigen in: "De oorzaak van wangedrag van een deel van onze jongeren (helaas meer dan gemiddeld van Nederlands-Marokkaanse en Antilliaanse afkomst) ligt voor een groot deel in het ontbreken van een sterke thuiscultuur – een thuiscultuur die vaak niet aansluit op die van school en straat, en aan onvoldoende sociale controle buitenshuis."

303. Zutphen

Etten-Leur

Toevoegen: aan het einde van zin 2 in alinea 1; 'vaak ook omdat ze op een te laag niveau terecht komen, of omdat ze in het voortgezet onderwijs te weinig uitgedaagd worden. Verveling en vervreemding van het onderwijs kan hiervan het gevolg zijn'.

Toelichting: Die jongeren vallen om een reden uit, niet omdat het allochtonen zijn.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie daarvoor de passage over onderwijs. Deze jongeren zijn niet alleen maar zielig en slachtoffer. Het stuk benoemt beide kanten. In de onderwijsparagraaf de noodzaak van deugdelijk onderwijs en het tegengaan van onder advisering, hier het voorkomende wangedrag, de achterliggende oorzaken daarvan en de maatregelen die we daar tegen wensen te nemen.

304. Zeist

Toevoegen: na de eerste zin: '..., gekoppeld aan het ontbreken van sterke sociale controle buitenshuis.'

Toelichting: het ontbreken van een sterke thuiscultuur geeft niet per definitie problemen, maar wel waar een sterke sociale controle buitenshuis ontbreekt. In Nederland – en zeker grote steden, met meer mogelijkheid tot anonimiteit – ontbreekt deze vaak, in tegenstelling tot de landen van afkomst. Het is dus de combinatie van factoren die het probleem veroorzaakt, en dus ook waar de oplossing gevonden kan worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 302 afdeling Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam.

305. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen: aan laatste alinea: "Het inzetten van straatcoaches en gezinsbezoekers zoals in delen van Amsterdam, blijkt goed preventie te werken en verdient navolging."

Toelichting: een nuttige toevoeging vanuit het Amsterdamse.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Laatste alinea wijzigen in: "Scherpe correctie van ongewenst gedrag heeft ook een preventieve werking. Jongere kinderen moeten zien dat het niet loont om het verkeerde pad op te gaan. Naast repressie – handhaving dus – moet er meer aandacht komen voor preventie. Dat bereiken we via generiek beleid op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt maar ook via specifieke maatregelen. Om te zorgen dat jongeren beter worden toegerust voor hun functioneren in de samenleving, moet de thuiscultuur worden versterkt en moet de school een belangrijker plek in hun dagelijks leven krijgen. Het inzetten van straatcoaches en gezinsbezoekers zoals in delen van Amsterdam, blijkt goed en preventief te werken en verdient navolging in andere delen van ons land."

3.3.2 Discriminatie tegengaan

Discriminatie mag niet maar is desondanks van alle tijden. De kwetsbare positie van minderheden is ook vandaag de dag een zorg. We zetten de strijd tegen discriminatie en vóór emancipatie voort en intensiveren die waar nodig is. 'Kleine' discriminatie is daarbij net zo belangrijk als 'grote' uitingen van discriminatie. Iedereen moet een club of discotheek binnen kunnen, ongeacht kleur of afkomst. Dat je je in zo'n horecagelegenheid behoorlijk en fatsoenlijk gedraagt tegenover anderen is niet meer dan normaal. Wie bewezen heeft zich niet aan de regels te kunnen houden mag de toegang worden ontzegd.

De positie van migrantenvrouwen en hun dochters verdient bijzondere aandacht. Zij trekken vaak aan het kortste eind. Mannen houden hun vrouwen thuis, zich beroepend op hun geloofsovertuiging of culturele tradities. Meisjes mogen hun eigen leven niet vormgeven. Zo wordt het hun moeilijk

gemaakt om een plaats in de samenleving te vinden. De Partij van Arbeid steunt vrouwen in de strijd voor gelijke behandeling. We stimuleren alle initiatieven die vrouwen kansen bieden om hun leven te leiden in vrijheid.

Geweld tegen joden en homo's wordt niet alleen, maar óók gepleegd door een groep jongeren van Marokkaans-Nederlandse afkomst. Dergelijk gedrag moet voortvarend worden bestreden – door het organiseren van intensieve voorlichting op scholen en sportclubs, maar ook door wetsovertredingen effectief te bestraffen.

Specifieke aandacht richten we op het bestrijden van discriminatie op de arbeidsmarkt. Een speciaal rechteam moet worden ingezet om werkgevers aan te pakken die allochtonen discrimineren. Meldingen en aangiftes moeten snel worden behandeld. Niemand mag op basis van zijn of haar achternaam geweerd uit het arbeidsproces.

Opsporing en vervolging van discriminatie verdienen meer aandacht. Met het oog hierop moeten politie en justitie hun capaciteit versterken, prioriteiten verleggen en, waar nodig, aansturen op een mentaliteitsverandering bij medewerkers.

Meldingen en aangiftes moeten nauwkeurig worden geregistreerd en altijd in onderzoek worden genomen. Het is van groot belang voor het rechtsgevoel van burgers dat de overheid discriminatie effectief en zichtbaar bestrijdt.

Amendementen

306. Den Bosch

Zutphen, Etten-Leur

Schrappen: Alinea 2: De positie...vrijheid.

Toelichting: Is erg generaliserend en doet geen recht aan bestaande processen en geëmancipeerde vrouwen. Hoort verder onder het kopje emancipatie, niet discriminatie

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Paragraaf hier schrappen.

Invoegen als nieuwe paragraaf, de rest vernummeren;

4.3.3 Versterken van de positie van migrantenvrouwen

De positie van migrantenvrouwen en hun dochters verdient bijzondere aandacht. De overheid moet zich meer specifiek en proactief inzetten om vrouwenemancipatie te bevorderen. Te vaak trekken vrouwen aan het kortste eind. Mannen, houden soms hun vrouwen thuis, zich daarbij ten onrechte beroepend op hun geloofsovertuiging of culturele tradities. Meisjes mogen soms hun eigen leven niet vormgeven. Zo wordt het hun moeilijk gemaakt om een plaats in de samenleving te vinden. De Partij van Arbeid steunt alle vrouwen in de strijd voor gelijke behandeling. We stimuleren daarom alle initiatieven die vrouwen kansen bieden om hun leven te leiden in vrijheid, waaronder aparte activiteiten voor vrouwen.

Toelichting: als de sociaaldemocratie zich destijds net zo zwak had verweerd tegen de achtergestelde positie van fabrieksarbeiders en vrouwen onder het mom van generalisatie was het waarschijnlijk

treurig gesteld met beide groepen. Hoort inderdaad niet hier thuis maar separaat.

307. Leiden

Etten-Leur

Schrappen: Vierde alinea, tweede volzin schrappen ("Een speciaal rechteam moet worden ingezet om werkgevers aan te pakken die allochtonen discrimineren.")

Toelichting: Of deze maatregel effectief is, betwijfelen we zeer. Maar los daarvan moet de politiek duidelijk maken wat het resultaat moet zijn en met welke bedoelingen, en is het niet verstandig om pseudo nauwkeurig de precieze maatregel in een congresresolutie te zetten.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: er moet alles op alles gezet worden om discriminatie op de arbeidsmarkt te voorkomen.

Dit doet alle inspanningen voor integratie teniet.

308. Zutphen

Etten-Leur

Schrappen: Alinea 1, zin 7: 'Dat je (...) worden ontzegt.'

Toelichting: Het gaat in deze paragraaf om het bestrijden van discriminatie. Door deze zinnen hier nu weer te verwerken wordt de suggestie gewekt dat jongeren uit discotheken worden geweerd, mede omdat zij zich daar niet gedragen. Toch weer eigen schuld.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: passage benoemt de werkelijkheid zoals die zich voordoet.

309. Zaanstad

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Groningen, Arnhem

Wijzigen: in 3e alinea weglaten: "wordt niet alleen, maar ook gepleegd door een groep jongeren van Marokkaans-Nederlandse afkomst". De zin verder als volgt aanpassen: "Geweld tegen alle minderheden, waaronder tegenwoordig in toenemende mate joden en homo's, moet voortvarend worden bestreden door het organiseren van intensieve voorlichting op scholen en sportclubs, maar ook door wetsovertredingen effectief te bestraffen."

Toelichting: Hier noemen van een specifieke groep is niet adequaat, de context is helder genoeg: alle geweld van wie dan ook tegen alle minderheden is onacceptabel en moet voortvarend worden bestreden. We moeten niet doorslaan in het benoemen van Marokkanen als probleemgroep. Dat is in het geheel van deze notitie reeds voldoende duidelijk. Omdat joden en homo's op dit moment inderdaad steeds meer problemen ondervinden, mogen deze twee minderheidsgroepen wel expliciet genoemd worden.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in: "Geweld tegen alle minderheden, waaronder in toenemen-

de mate joden en homo's neemt helaas toe. Dergelijk gedrag moet voortvarend worden bestreden – door het organiseren van intensieve voorlichting op scholen en sportclubs, maar ook door wetsovertredingen effectief en consequent te bestraffen. Daarbij dient er bijzondere aandacht uit te gaan naar discriminatie van minderheden door minderheden en voor wegpesten en geweldpleging tegen nieuwe Nederlanders, veelal gepleegd door extreemrechtse jongeren. Ook hier is effectieve bestraffing en preventie van groot belang.”

310. Roermond/Roerdalen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: 2e alinea: In plaats van “mannen...” “Er zijn mannen, die hun vrouwen thuis houden.” In plaats van “meisjes...” “Er zijn meisjes, die hun eigen leven niet mogen vormgeven.”

Toelichting: de zin kan anders opgevat worden als een generalisatie.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 306 afdeling Den Bosch.

311. De Jonge Socialisten

Etten-Leur

Wijzigen: Derde alinea, laatste zin. ‘effectief’

woord: ‘effectief en consequent’

Toelichting: Als het gaat om discriminatie is effectief bestraffen niet voldoende. Het gaat vooral om de consequente benadering van wetsovertredingen. Elke gelijke vorm van discriminatie moet op dezelfde wijze worden bestraft.

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie voorgaand amendement afdeling Zaanstad.

312. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: Er zijn mannen die zich beroepend op hun geloofsovertuiging of culturele tradities, hun vrouwen thuishouden,

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie PB-amendement 306 afdeling Den Bosch.

313. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: Een speciaal researchteam moet worden ingezet om werkgevers aan te pakken die discrimineren.

Toelichting: het woord allochtonen is geschrapt omdat discriminatie tegen alle groepen aangepakt moet worden!

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Het gaat hier om discriminatie van deze specifieke groep.

314. Amsterdam Slotervaart

Wijzigen: Zin: “Geweld tegen joden en homo’s wordt niet alleen, maar óók geplaagd door een groep jongeren van Marokkaans-Nederlandse afkomst. Dergelijk gedrag moet voortvarend worden bestreden...” (etc.).

woord: “Geweld tegen joden en homo’s moet voortvarend worden bestreden...” (etc.).

En aan het eind van de alinea **toevoegen:**

“Homo’s en joden moeten zich overal veilig kunnen voelen om hun identiteit te uiten: hand in hand of met een keppeltje. De bevochten rechten van homo’s dienen door alle Nederlanders te worden gerespecteerd.”

Toelichting: Deze paragraaf gaat over discriminatie. Het is ook stigmatiserend om één bepaalde groep zo met name te noemen, terwijl er meerdere groepen verantwoordelijk zijn. De tekst kan volstaan zonder deze extra toevoeging.

Nog explicieter mag gesteld worden dat de bevochten rechten en vrijheden van deze groepen niet ter discussie staan, en dat homo’s en joden zich overal veilig moeten kunnen voelen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie toelichting PB-amendement 309 afdeling Zaanstad.

315. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen: 2e alinea; dus ook aparte vrouwenactiviteiten

Toelichting: dit werkte in de zeventiger jaren ook uitstekend

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 306 afdeling Den Bosch.

316. Den Bosch

Tilburg, Zutphen, Etten-Leur, Rheden/Rozendaal

Toevoegen: Na alinea3: Het wegpesten van nieuwe Nederlanders dient keihard worden tegengegaan door lokale instanties. Geweld tegen nieuwe Nederlanders, veelal gepleegd door extreemrechtse jongeren, wordt hard bestraft.

Toelichting: Niet alleen geweld door Nieuwe Nederlanders, maar ook tegen hen, moet worden aangepakt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 309 afdeling Zaanstad.

317. Roermond/Roerdalen

Toevoegen: na laatste alinea:

“Een actief cultureel diversiteitsbeleid bij overheid en bedrijfsleven bevordert de kansen van migranten, en daarmee hun integratie. De overheid kan hier het goede voorbeeld geven. Een diverse samenstelling van het personeel bij het management en op de werkvloer is alleen maar voordelig.”

Toelichting: Het bestrijden van discriminatie is noodzakelijk, maar het blijft een negatieve benade-

ring. Bevorderen van culturele diversiteit is een positieve benadering van hetzelfde probleem. Bedrijven zien steeds meer in, dat “diversity and inclusion” ook op termijn alleen maar voordelig is, voor het bedrijf, en voor de mensen erin.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 265 afdeling Hoogeveen onder 'arbeid'.

318. De Jonge Socialisten

Toevoegen aan laatste alinea: “Daarnaast moet het meer worden gestimuleerd om mensen ook echt aangiftes te laten doen. Te vaak leggen slachtoffers van discriminatie zich neer bij de situatie vanwege een wantrouwen in de afhandeling binnen ons rechtssysteem. Bij aangifte bij de politie wordt discriminatie te vaak als een ander type melding geregistreerd. Wie zich schuldig maakt aan discriminatie komt er op deze manier mee weg en wie het slachtoffer is van discriminatie voelt zich niet serieus genomen. Deze vicieuze cirkel moet worden doorbroken.”

Toelichting: Te vaak horen we nog de verhalen dat politie huiverig is om een aangifte van discriminatie ook daadwerkelijk als zodanig te registreren. Dit werkt een effectieve registratie tegen.

PREADVIES: OVERNEMEN

319. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen bij tweede alinea: “Wij gaan ons meer proactief inzetten om vrouwenemancipatie te bevorderen. Zowel in het onderwijs, als in de opvoeding en ook in het bestrijden van criminaliteit zou emancipatie van grote invloed kunnen zijn.”

Toelichting: Een meer proactieve houding doet meer recht aan het belang van feminisering en de destructieve werking van de onzichtbaarheid van vrouwen in achterstandswijken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 306 afdeling Den Bosch.

3.3.3 Selectieve migratie

Asielzoekers

Nederland moet een baken blijven voor vluchtelingen. Dat kan alleen als ons land een streng maar rechtvaardig migratiebeleid voert. Economische vluchtelingen kunnen daarom geen plek vinden in ons land. De asielprocedure moet streng maar rechtvaardig zijn en mag niet jarenlang voortslepen. Asielzoekers die zijn toegelaten moeten zo snel mogelijk kunnen beginnen met integratie. Een effectief terugkeerbeleid voor niet toegelaten asielzoekers is een vereiste. Het beleid moet op Europees niveau verder worden geharmoniseerd om te voorkomen dat landen elkaar beconcurreren op strengheid.

Amendementen

320. Zutphen

Etten-Leur

Schrappen: Zin 3.

Toelichting: De definitie van economische vluchtelingen is niet sluitend en verder is het twijfelachtig hoe deze zin zich verhoudt met de zin verderop in deze resolutie waarin over kennismigranten wordt gesproken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: er is een wezenlijk verschil tussen kennismigranten en economische vluchtelingen die via de asielprocedure wensen binnen te komen.

321. Zutphen

Tilburg

Wijzigen: Zin 1 **wordt:** De PvdA hoopt dat Nederland ooit weer een baken voor vluchtelingen wordt.

Toelichting: Nederland is allang geen baken voor vluchtelingen meer.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: Nederland is nog steeds voor velen een baken.

Huwelijksmigranten

Huwelijksmigratie behoort nog altijd tot de grootste immigratiebewegingen. Te vaak zet een dergelijk huwelijk een rem op het integratieproces van de partner die al in Nederland woonde. Voor de Partij van de Arbeid staat het recht op vrije partnerkeuze voorop – iedereen moet kunnen trouwen met wie hij of zij wil. Dat betekent ook dat van dwang om te trouwen nooit sprake mag zijn. Landsgrenzen mogen voor de liefde geen obstakel vormen. Wel stellen we eisen aan huwelijksmigranten die ervoor moeten zorgen dat ze integreren in onze samenleving. Inburgering begint dus in het land van herkomst en moet hier worden voortgezet: de huwelijksmigrant kiest immers niet alleen voor een partner, maar ook voor een nieuw thuisland.

Amendementen

322. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Aalsmeer, Zutphen, Etten-Leur

Wijzigen: 4e regel; Wel stellen we eisen aan alle huwelijksmigranten ongeacht het land van herkomst, die er voor moeten zorgen dat zij integreren in onze samenleving.

PREADVIES: OVERNEMEN

323. Zutphen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur

Wijzigen: 'Thuisland' wordt 'huis'.

Toelichting: Zie eerdere verzet tegen het gebruik van het woord thuisland.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: 'Thuisland' vervangen door 'thuis'.

324. Zutphen

Wijzigen: Zin 2: 'Te vaak (...) Nederland woonde, **wordt:** 'Te vaak lijden deze huwelijken onder zware problemen omdat de werelden van de partners te ver uit elkaar liggen.'

Toelichting: Vergt geen toelichting.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *bedoeld wordt hier de rem op inburgering, niet de persoonlijke omstandigheden binnen het huwelijk.*

325. Zutphen

Etten-Leur, Tilburg

Toevoegen na de laatste zin: De kwaliteit van het inburgeringstraject in het land van herkomst is nu onder de maat en moet worden verbeterd. Hetzelfde geldt voor het inburgeringstraject in Nederland. De wettelijke eis dat de in Nederland wonende bruid of bruidegom meer dan 130% van het minimumloon moet verdienen, verwerpt de PvdA. Dit is volgens de PvdA in strijd met de wet op de vrije partnerkeuze.'

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie *PB-amendement 332.*

326. Huizen

Toevoegen: Na 'met wie hij of zij wil.'

In dit verband is de in het partijprogramma voorgestelde verlaging van de leges voor verblijfsvergunningen zeer actueel.'

Toelichting: De leges vormen een belemmering voor vrije partnerkeuze

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Invoegen: "In dit verband is de in ons verkiezingsprogramma voorgestelde verlaging van de leges voor verblijfsvergunningen nog steeds van groot belang."

Invoegen voor "....obstakel": "onoverkomelijk".

Arbeidsmigranten

De Partij van de Arbeid wil dat terughoudendheid wordt betracht op het gebied van arbeidsmigratie. Het vanuit een economische behoefte laten instromen van werknemers – zoals in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw gebeurde met de 'gastarbeiders' – kan tot grote maatschappelijke problemen leiden, zo weten we nu. Arbeidsmigratie moet daarom gekoppeld worden aan het absorptievermogen van onze samenleving. Ook moet er bij arbeidsmigratie gewaakt worden voor verdringing op de arbeidsmarkt. De moeizame aansluiting tussen vraag en aanbod op delen van de arbeidsmarkt mag niet leiden tot een keuze voor de weg van de minste weerstand. In het algemeen geldt dat we alles op alles moeten zetten om eerst alle Nederlanders aan het werk te helpen, voordat we kiezen voor het faciliteren van arbeidsmigratie.

Daar waar arbeidsmigratie een antwoord biedt op specifieke tekorten op onze arbeidsmarkt maken we onderscheid tussen hooggekwalificeerde kennismigranten voor wie meer kansen moeten komen, middenkader-arbeidsmigranten voor wie de arbeidsmarkttoets blijft gelden en laaggeschoolde arbeidsmi-

granten voor wie we een terughoudend beleid voorstaan, mede in het licht van de komst van werknemers uit nieuwe EU-lidstaten. Aan de effecten van arbeidsmigratie van laaggeschoolde werknemers uit nieuwe Europese lidstaten op de leefbaarheid van wijken en buurten moet nadrukkelijker aandacht worden geschonken.

Arbeidsmigratie mag niet wringen met het principe van solidariteit. Nadelige gevolgen voor ontwikkelingslanden van arbeidsmigratie naar ons land (braindrain) moeten worden ingeperkt en de voordelen ervan (geldovermakingen, investeringen, kennisoverdracht) moeten juist worden bevorderd. Tijdelijke arbeid in ons land moet niet alleen voordelig zijn voor onze samenleving en economie, maar ook voor die van het land van herkomst van de arbeidsmigrant. Illegale arbeid, uitbuiting en misbruik van arbeidsmigranten moeten worden voorkomen en bestreden. Voor arbeidsmigranten gelden in Nederland dezelfde arbeidsvoorwaarden als voor Nederlandse werknemers.

Amendementen

327. Utrecht

Zutphen, Etten-Leur, Den Haag

Wijzigen: "De Partij van de Arbeid wil dat...uit nieuwe EU-lidstaten" **wordt:** 'Arbeidsmigratie kan een goede bijdrage leveren aan de Nederlandse economie.'

Toelichting: De resolutie gaat alleen in op de nadelen van arbeidsmigratie en niet op de voordelen. De resolutie betreft de stelling dat hoe hoger de arbeidsmigrant is opgeleid, hoe wenselijker de arbeidsmigratie. Het is zeer de vraag of dit juist is. Waar zou bijvoorbeeld de Nederlandse tuinbouw zijn zonder de laaggeschoolde arbeid uit Oost-Europa? En geldt voor deze EU-medeburgers geen recht op vrij verkeer van personen en goederen?

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *er is verwoord dat arbeidsmigratie een meerwaarde kan zijn daar waar specifieke tekorten voorkomen als er onder werkzoekenden onvoldoende aanbod is. Daarnaast mogen we echter de ogen niet sluiten voor de problemen die arbeidsmigratie met zich meebrengt.*

328. Multi Etnisch Vrouwenennetwerk

Wijzigen: In het algemeen geldt dat we alles op alles moeten zetten om eerst werklozen aan het werk te helpen, voordat we kiezen voor het faciliteren van arbeidsmigratie.

PREADVIES: OVERNEMEN

329. Arnhem

Wijzigen: Alinea 3 volstaat met de volgende tekst. Binnen de Europese Unie bestaat een vrij verkeer van werknemers. Deze arbeidsmigratie en de komst van nieuwe Nederlanders biedt voordelen voor een vergrijzend en ontgroenend Nederland. Voor alle werknemers gelden onverkort de overeengekomen arbeidsvoorwaarden.

Toelichting: Legt een link met ons verkiezingspro-

gramma Europa en de arbeidsmarkt raakt zonder migratie in onbalans.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie *PB-amendement 330 afdeling Houten*.

330. Houten

Wijzigen: De alinea als volgt herschrijven:

"Binnen de Europese Unie bestaat een vrij verkeer van werknemers. Arbeidsmigratie heeft ook voordelen voor een vergrijzend Nederland. Toch wil de Partij van de Arbeid wil dat terughoudendheid wordt betracht op het gebied van arbeidsmigratie. Het vanuit een economische behoefte laten instromen van werknemers – zoals in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw gebeurde met de ‘gastarbeiders’ – kan tot grote maatschappelijke problemen leiden, zo weten we nu. In het algemeen geldt dat we alles op alles moeten zetten om eerst alle Nederlanders aan het werk te helpen, voordat we kiezen voor het faciliteren van arbeidsmigratie. Aan de effecten van arbeidsmigratie van werknemers uit nieuwe Europese lidstaten op de leefbaarheid van wijken en buurten moet nadrukkelijker aandacht worden geschonken.

Arbeidsmigratie mag niet wringen met het principe van solidariteit. Nadelige gevolgen voor ontwikkelingslanden van arbeidsmigratie naar ons land (braindrain) moeten worden ingeperkt en de voordelen ervan (geldovermakingen, investeringen, kennisoverdracht) moeten juist worden bevorderd. Tijdelijke arbeid in ons land moet niet alleen voordelig zijn voor onze samenleving en economie, maar ook voor die van het land van herkomst van de arbeidsmigrant. Illegale arbeid, uitbuiting en misbruik van arbeidsmigranten moeten worden voorkomen en bestreden. Voor arbeidsmigranten gelden in Nederland dezelfde arbeidsvoorwaarden als voor Nederlandse werknemers".

Toelichting: De eerste zin komt uit het concept PvdA verkiezingsprogramma voor de Europese verkiezingen. EU arbeidsmigratie heeft ook voordelen.

Binnen de EU is een gemiddelde werkloosheid van ca. 7% en ook binnen Nederland is structurele werkloosheid. Laten we die werkloosheid eerst oplossen voor ook arbeidsmigratie van buiten de EU toe te laten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste zin schrappen en vervangen door: Binnen de Europese Unie bestaat een vrij verkeer van werknemers. Arbeidsmigratie, ook vanuit elders ter wereld, kan voordelen hebben voor een vergrijzend Nederland. Toch wil de Partij van de Arbeid wil dat terughoudendheid wordt betracht op het gebied van arbeidsmigratie.

331. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Toevoegen: Het vanuit een economische behoefte laten instromen van werknemers – zoals in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw gebeurde met de ‘gastarbeiders’ – kan tot grote maatschappelijke problemen leiden als dat niet gepaard gaat met een goed integratiebeleid, zo weten we nu.

PREADVIES: OVERNEMEN

3.3.4 Actieve inburgering

Inburgering van nieuwkomers begint zo mogelijk (bijvoorbeeld waar het gaat om huwelijksmigratie) in het land van herkomst. Het verplichte inburgeringsexamen is waardevol in dit verband. Behalve op inburgering van nieuwkomers in het algemeen zet de PvdA in op specifieke aandacht voor uitkeringsgerechtigden en ouders van schoolgaande kinderen.

Asielmigranten die in afwachting zijn van eventuele toelating leren nu slechts in beperkte mate de beginselen onze rechtsstaat en onze taal en cultuur. Met inburgering wordt pas begonnen als de asielprocedure is afgerond. Dit systeem komt erop neer dat echte vluchtelingen lijden onder de aanwezigheid in de asielprocedure van economische vluchtelingen. Dit zorgt vaak voor jarenlange frustraties bij vluchtelingen die uiteindelijk wel in aanmerking komen voor het Nederlanderschap. Aan deze wrange situatie dient snel een einde gemaakt te worden. Ook beperkte arbeidsdeelname van asielmigranten is noodzakelijk om diegenen die uiteindelijk het Nederlanderschap verwerven een zo sterk mogelijke uitgangspositie in onze samenleving te verschaffen.

Nu de wachtlijsten voor inburgeringscursussen en taallessen zijn weggewerkt, mogen de beschikbare plekken niet langer leeg blijven. Er komt een actiever aanbiedingsbeleid en we stellen ons teweer tegen het ‘niet willen’. Wie geen volwaardig burger wil zijn en bijvoorbeeld nalaat te investeren in het leren van de taal komen we niet langer tegemoet. Nederlandse staatsburgers vullen formulieren in – of het nu gaat over een theorie-examen voor het rijbewijs of informatiebrochures van publieke voorzieningen – in onze taal, het Nederlands. Want je doet niet alleen jezelf tekort als je geen Nederlands spreekt, maar ook je burens, je baas en je collega’s. Bovenal zijn het de kinderen van nieuwe Nederlanders die lijden onder de taalachterstand van onwillige ouders. Een kind dat pas op zijn vierde, als het voor het eerst naar school gaat, Nederlands hoort, kampt met een achterstand die niet of nauwelijks meer in te halen is.

Amendementen

332. Zaanstad

Stadskanaal, Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Rheden/Rozendaal, Den Haag

Schrappen: in 3e alinea de zinsnede “komen we niet langer tegemoet”.

Toelichting: Het is volstrekt onduidelijk wat hiermee bedoeld wordt. Als een dergelijke zin toch opgenomen blijft, dan op zijn minst concretise-

ren. “Wie” worden “wanneer” en onder welke “voorwaarden” niet meer met “wat” tegemoet gekomen?

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT *nieuwe passage inburgering:*
“Inburgering van nieuwkomers begint zo mogelijk (bijvoorbeeld waar het gaat om huwelijksmigratie) in het land van herkomst. Het verplichte inburgeringsexamen is waardevol in dit verband. Behalve op inburgering van nieuwkomers in het algemeen, zet de PvdA in op specifieke aandacht voor de inburgering van uitkeringsgerechtigden en ouders van schoolgaande kinderen. Inburgeringcursussen moeten kwalitatief hoogwaardig zijn, onderwezen worden door gediplomeerde docenten en moeten maatwerk bieden dat is toegesneden op de individuele mogelijkheden en ambities van immigranten. Het verplichte niveau van het examen is nauwelijks genoeg om direct in te stromen in vervolgonderwijs en tegelijkertijd is het voor velen hoog gegrepen. Dat betekent dat voor de meerderheid tempo en eindtermen hoger kunnen liggen, maar voor enkelen een lager niveau passend is. In sommige gevallen zijn nieuwkomers door bijvoorbeeld een te laag opleidingsniveau of analfabetisme niet in staat om aan de inburgeringstoets te voldoen. Hier kunnen lokale overheden reeds gebruik maken van de mogelijkheid om hen vrij te stellen van de inburgeringsplicht. Verplichte inburgering mag voor mensen die echt niet kunnen geen blokade vormen voor een permanent verblijfsrecht in Nederland.

Nu de wachtlijsten voor inburgeringcursussen en taallessen op veel plaatsen zijn weggewerkt, mogen de beschikbare plekken niet langer leeg blijven. Er komt een actiever aanbiederbeleid, ook voor oudkomers. Voorop staat dat de meeste nieuwkomers graag willen inburgeren. Zij moeten verder worden geholpen. Zo moet kinderopvang beter geregeld worden. We stellen ons teweer tegen het “niet willen”. We accepteren niet dat mensen weigeren om in te burgeren en bijvoorbeeld nalaten te investeren in het leren van de taal. In Nederland vullen we formulieren in – of het nu gaat over een theorie-examen voor het rijbewijs of informatiebrochures van publieke voorzieningen – in de Nederlandse taal. Want je doet niet alleen jezelf tekort als je geen Nederlands spreekt, maar ook je burens, je baas en je collega’s. Bovenal zijn het de kinderen van nieuwe Nederlanders die lijden onder de taalachterstand van de taal onmachtige ouders. Een kind dat pas op zijn vierde, als het voor het eerst naar school gaat, Nederlands hoort, kampt met een achterstand die niet of nauwelijks meer in te halen is.

Asielmigranten die in afwachting zijn van eventuele toelating leren nu slechts in beperkte mate de beginselen onze rechtsstaat en onze taal en cul-

tuur. Met inburgering wordt pas begonnen als de asielpcedure is afgerond. Dit systeem komt erop neer dat echte vluchtelingen lijden onder de aanwezigheid in de asielpcedure van economische vluchtelingen. Dit zorgt vaak voor jarenlange frustraties bij vluchtelingen die uiteindelijk wel in aanmerking komen voor het Nederlanderschap. Aan deze wrange situatie dient snel een einde gemaakt te worden. Ook beperkte arbeidsdeelname van asielmigranten is noodzakelijk om diegenen die uiteindelijk het Nederlanderschap verwerven een zo sterk mogelijke uitgangspositie in onze samenleving te verschaffen.”

333. Zutphen

Etten-Leur

Schrappen: 2e alinea, 3e zin.

Toelichting: Totaal overbodige zin. De politiek vluchtelingen komen in de asielpcedure terecht. Economische vluchtelingen zijn er dan al uit.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *het onderscheid is vaak niet direct te maken.*

334. Zutphen

Schrappen: 3e alinea, zin 5, het woord 'onwillig'.

Toelichting: Direct hier de verbinding leggen tussen onwilligheid en deze mensen is echt een stap te ver. Nooit is hen gevraagd Nederlands te spreken en nu worden ze ineens 'onwillig' genoemd?

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *van iedereen die zijn of haar toekomst in Nederland ziet mogen we verwachten dat hij of zij de taal wenst te beheersen.*

335. Zutphen

Schrappen: Hele paragraaf

Toelichting: Deze paragraaf komt ons over als een samenraapsel van al op eerdere momenten genoemde zaken. Het doel van deze paragraaf is ons dus niet duidelijk.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *inburgering is een wezenlijk (eerste) onderdeel van het integratieproces.*

336. Den Haag

Schrappen: het woord "beperkte" in de 2e alinea, laatste zin: 'Ook beperkte arbeidsdeelname'

Toelichting: Het woord 'beperkte' geeft een beperking die niets toevoegt. Het streven zou moeten zijn naar onbeperkte arbeidsdeelname.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *arbeidsdeelname van asielmigranten in de procedure is wenselijk, volledige integratie in het arbeidsproces alvorens eventuele naturalisatie is echter niet gewenst.*

337. Zaanstad

Wijzigen: in 3e alinea de zin over een actiever aanbiedingsbeleid **wordt:** “Er komt een actiever aanbiedingsbeleid, ook voor oudkomers. We stellen ons teweer tegen het “niet willen”. We accepteren niet dat mensen weigeren om in te burgeren en bijvoorbeeld nalaten te investeren in het leren van de taal.”

Toelichting: Nu er geen wachtlijsten meer zijn, is het goed om de grote groep oudkomers die nog niet geïntegreerd zijn meer kansen te bieden. Dit is erg nodig gezien de positie van, vooral vrouwelijke, oudkomers.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 332 afdeling Zaanstad.

338. De Bilt

Wijzigen: Nu de wachtlijsten ... nauwelijks meer in te halen is. **Wordt:** Het belang van investeren in het leren van de Nederlandse taal kan voor nieuw- (en oud)komers en voor de Nederlandse samenleving bijna niet overschat worden. Het overgrote deel van de nieuwkomers realiseert zich dat ten volle en is daar zeer gemotiveerd voor.

Toelichting: Deze hele tekst ademt een sfeer uit alsof nieuwkomers de taal niet willen leren.

Dat de wachtlijsten zijn weggewerkt is geenszins het geval! De oude wet Verdonk heeft de toegang tot de inburgeringscursussen bijna volledig geblokkeerd. De inschrijvings- en cursuskosten zijn prohibitief geworden, de bureaucratie adembenevend. De door sommige gemeenten toegezegde vergoeding na het behalen van het examen brengt een zware problematiek van overbruggingsfinanciering met zich mee.

De teruggang in de inschrijvingen met 80% zijn aan bovenstaande zaken toe te schrijven.

De conclusie dat de wachtlijsten zijn verdwenen, is dan ook toe te schrijven aan het grotendeels sluiten van het inschrijvingsportaal en niet aan het succes van de opleidingsresultaten.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 332 afdeling Zaanstad.

339. Zaanstad

Toevoegen: 3e alinea na zin eindigend op “...in te halen is.”: “Extra aandacht gaan we besteden aan met name meisjes die bijvoorbeeld na een vakantie in het land van herkomst van de ouders worden achtergelaten om bij familie verder opgevoed te worden.”

Toelichting: Deze meisjes, vaak met de Nederlandse nationaliteit, blijven dan een aantal jaren weg. Een niet onbelangrijk aantal van hen komt dan toch weer terug naar Nederland. Inburgering heeft daardoor niet plaats kunnen vinden en zal vervolgens moeizamer verlopen door de opgelopen achterstanden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: we willen maatwerk leveren voor alle gevallen. Daarnaast is er onder ‘Stof voor conflicten’ hierover reeds een aparte passage opgenomen.

340. Tilburg

Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur

Toevoegen: na de tweede alinea: “Vanwege het belang van het verwerven van het Nederlanderschap, is de PvdA van mening dat de minimumeisen voor naturalisatie voor zogeheten “oudkomers” omlaag moeten.”

Toelichting: Te veel oudkomers zijn niet gealfabetiseerd, en zijn ook niet (meer) te alfabetiseren. Naturalisatie heeft als minimumeis het zgn :”A2niveau”, wat nooit meer te halen is voor deze groep. Daarnaast zijn circa 1 (één) miljoen autochtonen “laaggeletterd” (tegen ca 500.000 allochtonen). Het om deze reden het Nederlanderschap onmogelijk maken heeft een geur van discriminatie die de afdeling Tilburg liever niet wil ruiken.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 332 afdeling Zaanstad.

341. Utrecht

Zutphen, Etten-Leur, Arnhem, Den Haag

Toevoegen: Aan het einde van deze paragraaf: ‘Integratie is een tweezijdig proces, met behoefte aan zelfreflectie en zelfkritiek aan beide kanten. Daarom moet de autochtone bevolking ook openstaan voor nieuwkomers.’

Toelichting: Deze belangrijke notie ontbreekt helaas volledig in deze resolutie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: staat elders in de resolutie, hier overbodig.

342. De Jonge Socialisten

Toevoegen: derde alinea, na tweede zin (“Er komt een actiever ... tegen het ‘niet willen’”): “Ook voor (tijdelijke) arbeidsmigranten die van binnen de Europese Unie komen, zoals uit bijvoorbeeld Polen, Hongarije, Roemenië of Bulgarije, staan de inburgeringscursussen open. De PvdA is voorstander van actief beleid vanuit de gemeente om deze (tijdelijke) arbeidsmigranten een vrijblijvend aanbod tot inburgering te doen, waarbij de focus ligt op het zo goed mogelijk participeren in de Nederlandse samenleving bij tijdelijk verblijf”

Toelichting: Arbeidsmigratie binnen de Europese Unie heeft de afgelopen jaren een nieuwe dimensie toegevoegd aan het vraagstuk van integratie. Er mag meer aandacht uitgaan naar de effecten van arbeidsmigratie uit nieuwe Europese lidstaten. Dit kan door een actief beleid te voeren om deze arbeidsmigranten te wijzen op (vrijwillige deelname aan) de bestaande inburgeringscursussen. Hierbij moet de terugkeer van arbeidsmigranten

niet uit het oog verloren worden, het doel van de cursussen is om het tijdelijke verblijf voor zowel de migranten als de ontvangers te veraangename-
men.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 332 afdeling Zaanstad.

343. Huizen

Toevoegen: als 2e alinea:

Het inburgerstelsel moet maatwerk bieden dat is toegesneden op de individuele mogelijkheden en ambities van immigranten. Dat betekent dat voor de meerderheid tempo en eindtermen hoger kunnen liggen, maar voor enkelen een lager niveau passend is. Inburgering mag geen vreemdeling-rechtelijk instrument zijn. Na het echec van de Wet Inburgering is een forse investering nodig in de kwaliteit van de inburgeringcursussen.

Toelichting: Het stelsel is volledig in elkaar gezakt en veel van wat er is bereikt is de afgelopen jaren verloren gegaan.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 332 afdeling Zaanstad.

344. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen: Nieuw hoofdstuk 3.3.5: Islampolitiek
"De moslimimmigrant staat voor de taak uit te zoeken wat de boodschap van de islam betekent voor het leven in een moderne samenleving als de Nederlandse. Zijn godsdienst verliest daarmee veel van de vanzelfsprekendheid die in de samenleving van herkomst gegeven was. Hij moet opnieuw uitzoeken en ontdekken wat de dienst aan god voor zijn leven betekent. De moslims in Nederland zijn in dat proces overigens al een aardig eind op weg. Ze beginnen voor zichzelf steeds betere antwoorden te vinden op de vraag hoe ze hun geloof met een succesvol en rechtvaardig burgerschap moeten verbinden.

We maken niet de islamisering van Nederland mee, maar de vernederlandsing van de moslims hier. Een islampolitiek die de vernederlandsing van moslims ondersteunt bestaat uit de volgende elementen:

- Heet de islam welkom. De islam heeft in Nederland dezelfde rechten als elke andere godsdienst. Godsdienstvrijheid ligt verankerd in de grondwet. In de praktijk is het nodig dat het politieke gezag bij herhaling uitspreekt dat de islam erbij hoort.
- Bestrijd religieus geweld. De overheid moet met alle middelen die de rechtsstaat ter beschikking stelt religieus gemotiveerd geweld (of dreiging met geweld) bestrijden. Dat geldt uiteraard voor terreur, eerwraak en vrouwenmis-handeling, maar het geldt ook voor gedwongen huwelijken, geweld tegen homo's en lesbiennes en geweld tegen afvalligen. We moeten de

slachtoffers beschermen en de daders bestrafen. Onderdeel van dat overheidsoptreden moet ook zijn dat er bij de moslimorganisaties keer op keer op wordt aangedrongen dat zij zich van die geweldspraktijken distantiëren. Een algemeen waarneembare afkeuring onder moslims doet de kans op dergelijk geweld afnemen en brengt de angst van niet-moslims tot reële proporties terug.

- Respecteer orthodoxie. De islam welkom heten en gelijke rechten geven betekent ook de orthodox gelovige verdragen. Dat doet misschien pijn, maar die pijn hoort erbij. Juist ten overstaan van de orthodox gelovige bewijst de moderne samenleving wat de godsdienstvrijheid haar waard is. Respecteren van orthodoxie betekent natuurlijk niet dat we het ermee eens zijn. De verdraagzaamheid vindt natuurlijk in ieder geval haar grens waar de rechten van anderen geschonden worden. En betekent ook dat we van orthodox gelovigen verwachten dat zij op hun beurt respect tonen voor de mening van anderen.
- Steun de emancipatie van vrouwen, homo's en lesbiennes. Binnen de Nederlandse moslimgemeenschap is de emancipatie van de vrouw goed op gang gekomen. Voor sommigen zal het een verrassing zijn, maar vaak zijn het teksten uit de Koran en uitspraken van de profeet die door moslima's in hun strijd voor gelijke rechten worden ingezet. De overheid moet de emancipatie van de moslima ondersteunen en steeds opnieuw de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen benadrukken. De positie van homo's en lesbiennes binnen de moslimgemeenschap is de volgende uitdaging. Ook hen moeten we expliciet gaan steunen.
- Bestrijd achterstelling van moslims. De afgelopen jaren is het spuien van vooroordelen en het doen van stigmatiserende uitspraken over moslims flink toegenomen in Nederland. Zelfs haatdragende en opruiende uitspraken komen nu regelmatig voor. Geen wonder dat veel moslims het gevoel hebben dat niemand in Nederland discriminerend bejegend mag worden – behalve zij. De overheid moet daar ondubbelzinnig stelling tegen nemen en waar mogelijk ook tot vervolging overgaan. Minstens zo erg zijn de duidelijke signalen dat moslims op de arbeidsmarkt worden achtergesteld. De overheid moet heel precies nagaan of dit het geval is.
- Stimuleer dialoog en debat. Niets doet de islam beter dan de vrijheid van meningsuiting in een land als Nederland. Het geeft de godsdienst ademruimte en de mogelijkheid zich tot de moderniteit te verhouden – iets wat de islam veel te lang heeft uitgesteld. De overheid moet de dialoog tussen de gezindten stimuleren, maar ook het interne debat in islamitische kring.

De PvdA moet werk maken van de islampolitiek."

Toelichting: Nergens in de resolutie wordt de islam expliciet genoemd. Naar onze mening is een deel van de oplossing van de problemen om islampolitiek te bedrijven.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-Amendement 116 B.

4. De inzet van de Partij van de Arbeid voor een gedeelde toekomst

De Partij van de Arbeid erkent het maatschappelijk onbehagen en de problemen die integratie met zich meebrengt.

Door migratie verandert de samenstelling van onze bevolking. Dat gaat gepaard met onbehagen. Bekende sociale patronen zijn verdwenen. Gedeelde omgangsvormen zijn niet langer vanzelfsprekend en breed leeft het idee dat de samenleving steeds minder veilig wordt. Dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je bent geboren en getogen, het land dat je grootouders, je ouders en jij zelf mee hebben opgebouwd. Ook veel nieuwkomers ervaren verlies en onbehagen. Het verlaten van je moederland, ook al is dat een eigen keuze, heeft grote gevolgen. Een deel van de nieuwkomers vindt weinig houvast in de samenleving. Daarom grijpen ze terug op oude en vertrouwde tradities en gewoonten, die ze ook hun kinderen proberen bij te brengen. Veel migranten en kinderen van migranten die hier al jaren wonen, hebben de indruk dat ze meer dan ooit worden afgerekend op achternaam, huidskleur, afkomst of geloof. Hoe kun je je nog langer Nederlander voelen als anderen je steeds als allochtoon zien?

Amendementen

345. Den Haag

Schrappen: "Dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je bent geboren en getogen, het land dat je grootouders, je ouders en jij zelf mee hebben opgebouwd"

Toelichting: De suggestie dat een samenleving die steeds meer onveilig wordt met name een probleem is voor de autochtone bewoners en niet voor de allochtone bewoner lijkt mij niet houdbaar.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: passage verwoordt in de samenleving levende gevoelens over veiligheid en sociale veranderingen.

346. Multi Etnisch Vrouwenennetwerk

Wijzigingen: De Partij van de Arbeid erkent het maatschappelijk onbehagen en de problemen die integratie met zich meebrengt.

Door migratie verandert de samenstelling van onze bevolking. Dat gaat gepaard met onbehagen. Bekende sociale patronen zijn verdwenen.

Gedeelde omgangsvormen zijn niet langer vanzelfsprekend en breed leeft het idee dat de samen-

leving steeds minder veilig wordt. Dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je bent geboren en getogen, als oorspronkelijke bewoner of als nakomeling van migranten, het land dat je grootouders, je ouders en jij zelf mee hebben opgebouwd. Ook veel nieuwkomers ervaren verlies en onbehagen. Het verlaten van je moederland, ook al is dat een eigen keuze, heeft grote gevolgen. Een deel van de nieuwkomers vindt weinig houvast in de samenleving.

Daarom houden ze vast aan eigen oude en vertrouwde tradities en gewoonten, die ze ook hun kinderen proberen bij te brengen. Veel migranten en kinderen van migranten die hier al jaren wonen, hebben de indruk dat ze meer dan ooit worden afgerekend op achternaam, huidskleur, afkomst of geloof. Hoe kun je je nog langer Nederlander voelen als anderen je steeds als allochtoon zien en als het onduidelijk blijft wanneer je nou eindelijk 'migrant-af' bent?

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in:

6. Onze inzet samengevat

De Partij van de Arbeid erkent de pijn en het onbehagen

De afgelopen decennia hebben veel nieuwe Nederlanders zich permanent gevestigd in ons land. Dat is op zichzelf niets nieuws. Nederland is van oudsher een immigratieland. De Nederlandse geschiedenis kenmerkt zich door een voortdurende in- en uitstroom van mensen die samen ons land hebben vormgegeven zoals het nu is. De Partij van de Arbeid erkent de gevoelens en de problemen die migratie en integratie met zich meebrengt. Dat geldt eens te meer in een tijd van veranderingen in de samenleving onder invloed van globalisering, individualisering en secularisering. Door migratie verandert de samenstelling van de bevolking. Dat gaat gepaard met onbehagen. Bekende sociale patronen zijn verdwenen. Gedeelde omgangsvormen zijn niet langer vanzelfsprekend en breed leeft het idee dat de samenleving steeds minder veilig wordt. Dat is een akelig gevoel als het gaat over het land waar je bent geboren en getogen, het land dat je grootouders, je ouders en jij zelf mee hebben opgebouwd. Ook veel nieuwkomers ervaren verlies en onbehagen. Het verlaten van je moederland, ook al is dat een eigen keuze, heeft grote gevolgen. Een deel van de nieuwkomers vindt weinig houvast in de samenleving. Daarom houden ze vast aan eigen oude en vertrouwde tradities en gewoonten, die ze ook hun kinderen proberen bij te brengen. Veel nieuwe Nederlanders en kinderen van nieuwe Nederlanders die hier al jaren wonen, en Nederland zoals het nu is mee opgebouwd hebben, hebben de indruk dat ze meer dan ooit worden afgerekend op achternaam, huidskleur, afkomst of geloof. Hoe kun je je nog langer

Nederlander voelen als anderen je steeds als allochtoon zien en als het onduidelijk blijft wanneer je nou eindelijk 'migrant-af' bent?

347. Den Haag

Wijzigen: 2e zin: 'Door migratieonze bevolking', 'onze' **woordt:** 'de Nederlandse'

Toelichting: In de resolutie wordt kwistig gestrooid met begrippen als: wij, zij, jij en onze Soms betekent 'wij' de Nederlandse samenleving 'Wij staan voor een gezamenlijke opdracht', (laatste alinea hoofdstuk 1). Soms betreft het de PvdA, (laatste alinea onder 2. We zetten onze visie op loyaliteit en nationaliteit uiteen.) 'Je' is soms 'wij', de oorspronkelijke Nederlander en soms 'zij', de nieuwe Nederlander, zie 4, 1e alinea.

Dat is en verwarrend en het kan leiden tot een 'wij' en 'zij' discussie die vermeden dient te worden omdat dit stigmatiserend kan werken. De hele resolutie dient kritisch bekeken te worden op dit punt.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 346 MEV.

348. Amsterdam Slotervaart

Wijzigen: Titel **woordt:** "De PvdA erkent de maatschappelijke problemen, en ziet het integratievraagstuk als een gezamenlijke opdracht aan alle Nederlanders."

Toelichting: kies in de subtitel voor een feitelijke constatering: er zijn problemen, en geef aan dat iederéén zich eigenaar van die problemen kan en moet voelen; want terecht spreekt de titel van 4. van een 'gedeelde toekomst'

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendement 346, MEV.

349. Houten

Toevoegen: Een nieuwe eerste alinea van hoofdstuk 4, die nog voor deze alinea komt. Dit amendement laat alinea 4.1 helemaal in tact, alleen wordt het dan alinea 4.2.

"De Partij van de Arbeid benadert integratie evenwichtig

Het debat over integratie in Nederland wordt vaak polariserend gevoerd.

De PvdA gaat hier bij voorkeur niet in mee, en gaat op een evenwichtige en verstandige manier om met integratie en de discussie daarover.

Bij integratievragen bekijkt de PvdA eerst zorgvuldig of wel of geen sprake is van een probleem. Dit levert drie mogelijkheden op:

1. er is sprake van optimale / goede integratie
2. er is geen optimale integratie, maar ook geen integratieconflict
3. er is sprake van een (potentieel) integratieconflict.

Als er sprake is van optimale / goede integratie, dan spreekt de PvdA hiervoor actief waardering uit. Mensen die op een goede manier integreren,

krijgen respect en waardering van de PvdA. Ook waakt de PvdA er voor dat deze mensen niet onterecht worden aangekeken op integratieproblemen, die door andere mensen worden veroorzaakt. De PvdA beseft dat migratie Nederland ook veel goeds oplevert, zowel voor veel nieuwkomers als voor veel oorspronkelijke Nederlanders.

Als er geen optimale integratie is, maar ook geen (potentieel) integratieconflict dan wordt via emancipatie en verheffing geprobeerd om de integratie te verbeteren. Als er wel sprake is van een (potentieel) integratieconflict, dan wordt al naar gelang de situatie gekozen voor tolereren, confronteren of normen. Dit ziet er schematisch als volgt uit:

SCHEMA, VOLGT PER E-MAIL"

Toelichting: Toelichting

Het afsluitende / samenvattende hoofdstuk 4 gaat bijna alleen maar in op de problemen rond integratie en is vrij streng van toon. Ook wordt er nauwelijks ingegaan op integratie die wel goed gaat. Daarom dit amendement.

De PvdA doet niet aan onnodige polarisering. Als integratie goed gaat, dan hebben we daarvoor waardering. Als er problemen zijn dan erkennen we deze en pakken de problemen aan.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het hoofdstuk is een korte samenvatting van de resolutie. Het is onverstandig daar nieuwe elementen in onder te brengen die niet voorkomen elders in de tekst. De gehanteerde drieslag wordt zowel in de voorgaande hoofdstukken als in hoofdstuk 4 verwoord, echter minder uitgebreid.

350. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen aan het eind: "De benadering van autochtoon/allochtoon gebaseerd op geboorteplaats van een persoon cq ouders van die persoon wordt afgeschaft, en vervangen door de benadering waarin een persoon via zelfregistratie kan aangegeven of hij/zij zich tot een etnisch cq culturele groep rekent."

Toelichting: de Nederlandse auto/allo benadering wordt nergens ter wereld gebruikt; in landen als de VS geven mensen zelf aan hoe zij zichzelf zien, en of zij daar op aangesproken willen worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: de resolutie streeft een toekomst na waarin iedereen Nederlander is en niemand meet allochtoon of autochtoon.

De Partij van de Arbeid staat voor een veerkrachtig Nederland met een vitale rechtsstaat en volwaardig burgerschap van allen. Integratie is in essentie een taak van burgers zelf. Integratie vraagt van nieuwe Nederlanders de grootste inspanning: loslaten waar je vandaan komt, onvoorwaardelijk kiezen voor Nederland. Mensen die hier hun wortels hebben moeten ruimte bieden aan tradities, religies en culturen die van oudsher niet tot de Nederlandse samenleving behoorden. In ons Nederland

bouwt iedereen mee aan een gezamenlijke toekomst. Door zich te houden aan de wetten en de regels van onze rechtsstaat. Door volwaardig burgerschap -meedoen in de samenleving- door te leren, door te werken en door het Nederlanderschap te koesteren en te beschermen. Door zich te identificeren met elkaar, respect te tonen voor vrijheid, democratie, gelijkheid van mannen en vrouwen en van homo's en hetero's, door samen verantwoordelijkheid te dragen voor dit land en de toekomst van onze kinderen.

Amendementen

351. De Bilt

Ede

Schrappen: onwaardelijk

Toelichting: Dit woord is te absoluut en betekent dat het proces min of meer is afgerond. Het woord "kiezen" is een actief woord, dat blijft doorgaan, met alle vragen en twijfels.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Alinea wijzigen in:

De Partij van de Arbeid biedt perspectief Integratie is in essentie een taak van burgers zelf. Integratie vraagt van nieuwe Nederlanders de grootste inspanning. Een plek vinden in een nieuwe samenleving betekent loslaten, soms meer dan je lief is. Het vraagt om een keuze voor Nederland. Mensen die hier hun wortels hebben moeten ruimte bieden aan tradities, religies en culturen die van oudsher niet tot de Nederlandse samenleving behoorden. In ons Nederland bouwt iedereen mee aan een gezamenlijke toekomst. Door zich te houden aan de wetten en de regels van onze rechtsstaat. Door het uitoefenen van actief burgerschap -meedoen in de samenleving- door te leren, door te werken en door het Nederlanderschap te koesteren en te beschermen. Door zich te identificeren met elkaar, respect te tonen voor vrijheid, democratie, gelijkheid van mannen en vrouwen en van homo's en hetero's, door samen verantwoordelijkheid te dragen voor dit land en de toekomst van onze kinderen.

352. Hoorn

Wijzigen: "Integratie vraagt van nieuwe Nederlanders de grootste inspanning: loslaten waar je vandaan komt, onvoorwaardelijk kiezen voor Nederland." **woord:** "Integratie vraagt van nieuwe Nederlanders onvoorwaardelijke loyaliteit aan Nederland. Nieuwe Nederlanders hebben daarbij recht op het behoud van de eigen identiteit."

Toelichting: Benadrukt dient te worden dat integratie een gezamenlijke opgave is van zowel autochtonen als allochtonen. Dat vraagt van allen dezelfde grote inspanning. Het eerste gedeelte van deze passage daarom schrappen.

Het vervolg van de passage wijzigen, aangezien onvoorwaardelijke loyaliteit aan Nederland niet

betekent dat nieuwe Nederlanders zich af hoeven te keren van hun thuisland of oorsprong. Loyaliteit aan Nederland gaat samen met behoud van identiteit van nieuwe Nederlanders. Dat blijkt ook uit het vervolg van de tekst.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie amendement 351 afdeling De Bilt.

353. Multi Etnisch Vrouwenetwerk

Toevoegen: In ons Nederland bouwt iedereen mee aan een gezamenlijke toekomst op een basis van gedeelde normen en waarden.

PREADVIES: OVERNEMEN

354. Amsterdam Slotervaart

Toevoegen als eerste zin van de alinea:

"Het Koninkrijk der Nederlanden is altijd een multi-religieuze en multi-culturele natie geweest, en heeft een sterke traditie in het vreedzaam omgaan met verschillen."

Toelichting: in ons paspoort staat dat Nederland meervoudig is; ons 'polderen', de culturele en institutionele kracht om met elkaar te verschillen en toch samen te leven is al eeuwen het fundament van de Nederlandse veerkracht.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie PB-amendement 346 MEV.

De Partij van de Arbeid gaat het conflict niet uit de weg. We normeren waar het moet, we tolereren waar het kan, we confronteren waar het nodig is

Het welslagen van integratieprocessen wordt bemoeilijkt door oververtegenwoordiging van allochtonen in criminaliteit en overlast, door onbeslechte discussies over mannelijke moslims die vrouwen de hand weigeren te schudden, door trammelen over burka's en aparte inburgeringscursussen voor vrouwen. Het gaat hier om vraagstukken die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat. Zonder een vruchtbare strategie om ermee om te gaan strandt elk verhaal over het scheppen van kansen en het accepteren van diversiteit op huizenhoge drempels van argwaan en slechte ervaringen. Al dit soort conflicten lossen we op door drie routes in te zetten: a) het strikt handhaven van wetten en regels, b) het confronteren van andersdenkenden met onze waarden, c) het dulden van onschadelijk, zij het volgens sommigen onwenselijk gedrag. Deze strategieën kunnen we los van elkaar of in combinaties toepassen. Wij kiezen in een concreet geval altijd de route die de grootste bijdrage aan integratie en emancipatie levert.

Amendementen

355 A. PB-Amendement

Alinea wijzigen in:

De Partij van de Arbeid vernieuwt haar traditie van tolerantie: normeren, confronteren en tolereren Het welslagen van integratieprocessen wordt bemoeilijkt door oververtegenwoordiging van nieuwe Nederlanders in criminaliteit en overlast,

door onbeslechte discussies over mannelijke moslims die vrouwen de hand weigeren te schudden, door trammelant over burka's en aparte inburgeringscursussen voor vrouwen. Het gaat hier om vraagstukken die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat. Zonder een vruchtbare strategie om ermee om te gaan strandt elk verhaal over het scheppen van kansen en het accepteren van diversiteit op huizenhoge drempels van argwaan en slechte ervaringen. Al dit soort conflicten lossen we op door drie routes in te zetten: a) handhaven van wetten en regels, b) confrontatie en dialoog met andersdenkenden c) het tolereren en accepteren van ruimte voor verschil. Daarbij gaat het om onschadelijk gedrag dat de één wenselijk en de ander als onwenselijk zal ervaren. Deze strategieën kunnen we los van elkaar of in combinaties toepassen. Wij kiezen in een concreet geval altijd de route die de grootste bijdrage aan integratie en emancipatie levert.

Toelichting: tekstuele verbeteringen en verduidelijkingen m.b.t. de gehanteerde drieslag.

356a. Groningen

Schrappen: Het gaat hier om vraagstukken die raken aan de kernwaarden van onze rechtsstaat.

Toelichting: Het gaat hier om criminaliteit. Bij rechtszaken wordt wel als strafverzwarend argument genoemd, dat de samenleving is geschokt, maar zolang de zaken netjes voor het recht worden afgehandeld, staat de rechtsstaat niet onder druk.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: het weigeren vrouwen een hand te geven of het gescheiden aanbieden van inburgeringscursussen heeft niets met criminaliteit te maken. Echter wel vanuit de rechtstatelijke beginselen van gelijkheid onwenselijk.

356b. Amsterdam Slotervaart

Wijzigen: In de titel, het conflict wordt: de strijd: "De PvdA gaat de strijd niet uit de weg."

Toelichting: het gaat niet om de noodzaak van conflicten, maar om de noodzaak van strijd waarvan sociaal-democraten altijd gezegd hebben dat emancipatie niet zonder kan.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Titel is gewijzigd in: "De Partij van de Arbeid vernieuwt haar traditie van tolerantie: normeren, confronteren en tolereren"

De Partij van de Arbeid kiest voor emancipatie en bestrijdt sociale segregatie.

De motor achter het integratiebeleid is een effectieve publieke sector. Onderwijs en werk zijn de werkelijke emancipatiemachines. Schooluitval, werkloosheid en criminaliteit zijn voor een groot deel terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis. Werkloosheid gaat gepaard met achterstand en afhanke-

lijkheid van de sociale zekerheid. De Partij van de Arbeid neemt stelling tegen segregatie langs etnische lijnen. We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen onze samenleving een halt toeroepen. Leerlingen, collega's en stadsgenoten moeten met elkaar in plaats van naast elkaar leren, werken en leven. Wij investeren in inburgering, gaan verantwoord om met migratie en bestrijden discriminatie slagvaardig.

Amendementen

357. Amsterdam Slotervaart

Schrappen: 4e zin: We moeten het ontstaan van parallelle gemeenschappen binnen onze samenleving een halt toeroepen.

Toelichting: er zijn vele vormen van gemeenschap binnen onze samenleving gebaseerd op de keuze voor het samenleven met 'ons soort mensen': in het concertgebouw, op de camping, enz. Wij kennen ook de traditie van bijvoorbeeld de Chinese gemeenschap in Nederland. Daar is op zich niets mis mee. De volgende zin in de tekst stelt waar het dan wel om gaat, namelijk, we moeten wel met elkaar in plaats van naast elkaar leren, werken en leven.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: *parallele samenlevingen leven niet met elkaar maar naast elkaar.*

358. Multi Etnisch Vrouwennetwerk

Wijzigen: Schooluitval, werkloosheid en (kleine) criminaliteit zijn in meer en mindere mate terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste vier zinnen wijzigen in: De Partij van de Arbeid kiest voor emancipatie Emancipatie vraagt om het bieden van kansen, het investeren in talent, het wegwerken van achterstanden en het bestrijden van achterstelling. Dat kan alleen maar met een effectieve publieke sector. Onderwijs en werk zijn de werkelijke emancipatiemachines. Schooluitval, werkloosheid en (kleine) criminaliteit zijn in meer en mindere mate terug te voeren op taal- of opleidingsachterstand bij de start van de basisschool en op een gebrekkige opvoeding thuis.

De Partij van de Arbeid staat voor een overheid die doet wat ze kan doen en voor een politiek die problemen niet uit de weg gaat. We kiezen voor strikte handhaving, duidelijke regels en emancipatie. Maar uiteindelijk is het niet de overheid die integratie kan bewerkstelligen. De overheid kan een brug bouwen over een rivier, maar niet tussen u en uw buurman. Dat moet u zelf doen. Het Nederland dat de Partij van de Arbeid voor ogen staat is een land waar deze bruggen geslagen zijn. Waar iedereen zegt:

'Dit is ons land. En wij zijn van dit land.'

Amendementen

359. Utrecht

Stadskanaal, Zutphen, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Etten-Leur, Arnhem, Tilburg, Den Haag

Schrappen: laatste zin "Waar iedereen zegt: Dit is ons land. En wij zijn van dit land."

Toelichting: Overdreven nationalisme, past niet bij de sociaal-democratie.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

Toelichting: zie amendement 363 afdeling Amsterdam ZO.

360. Etten-Leur

Wijzigen: "De Partij van de Arbeid staat voor een overheid die doet wat ze kan doen en voor een politiek die problemen niet uit de weg gaat."

wordt: "De Partij van de Arbeid staat voor een overheid die doet wat ze moet doen en voor een politiek die problemen niet uit de weg gaat."

Toevoegen: "De Partij van de Arbeid staat voor een overheid die doet wat ze moet doen en voor een politiek die problemen niet uit de weg gaat en oog heeft voor de belangen en noden van elke burger in deze samenleving."

Toelichting: Gewoon voor de zekerheid er nog eens bijzeggen.

PREADVIES: GEWIJZIGD OVERNEMEN

PB-AMENDEMENT: Eerste twee zinnen wijzigen in:

De Partij van de Arbeid is uw bondgenoot in een gedeelde toekomst.

Er is veel te doen. En de politiek moet dat ook met een groot gevoel van urgentie aanpakken. De PvdA kiest voor strikte handhaving, duidelijke regels en emancipatie.

361. Etten-Leur

Vught, Tilburg

Wijzigen: "De overheid kan een brug bouwen over een rivier, maar niet tussen u en uw buurman.

Dat moet u zelf doen." **wordt:** "De overheid kan een brug bouwen over een rivier, maar niet tussen u en uw buurman. Dat moeten u en uw buurman zelf doen."

Toelichting: Toen we deze resolutie bespraken, bleken de meesten van ons zo'n buurman te hebben.

PREADVIES: OVERNEMEN

362. Vught

Wijzigen: Laatste zin: "Waar iedereen zegt: Dit is ons land. En wij zijn van dit land" **wordt:** Een land met een verdeeld verleden maar een gedeelde toekomst.

Toelichting: "Ons" geeft veel interpretatieruimte wie daarmee door de PvdA bedoeld kan worden. Slotzin drukt zo de titel en strekking van het stuk goed uit.

PREADVIES: AFWIJZEN

Toelichting: zie amendement 363 afdeling Amsterdam Oud-Zuid.

363. Amsterdam Oud-Zuid

Wijzigen: "Dit is ons land. En wij zijn van dit land." **wordt:** "Dit is ons land en samen zijn wij dit land."

Toelichting: dit benadrukt de gedeelde samenleving (zie ook paragraaf 2.5, amendement Amsterdam-Slotervaart)

PREADVIES: OVERNEMEN

Toelichting: zie toelichting voorgaand amendement afdeling Utrecht.